Griffie Gemeenteraad Utrecht
Secretariaat raadscommissie Mens & Samenleving
Postadres Postbus 16200 3500 CE Utrecht
Telefoon 030 - 286 10 69 **Fax** 030 - 286 15 18
www.utrecht.nl/gemeenteraad

Gemeente Utrecht

VERSLAG OPENBARE VERGADERING COMMISSIE MENS & SAMENLEVING D.D. 10 DECEMBER 2020

[Typ hier]

Datum verslag	16 december 2020
Locatie	Stadhuis, zoomvergadering
Verslag door	Geertjan Benus (Notutekst; agendapunten 1 t/m 9) en
Vaststelling verslag	Januari 2021

Aanwezigen:
Ochtend
De voorzitter, mevrouw R. Heijne (voorzitter), en de burgemeester de heer P. den Oudsten en wethouder Van Ooijen, en voorts de leden: mevrouw M. de Boer (GroenLinks), de heer F. Dekkers (GroenLinks), mevrouw H. Dekker (D66), mevrouw A.M. Podt (D66), mevrouw R. Streefland (ChristenUnie), de heer R. van der Zweth (PvdA), mevrouw H. Assen (PvdA), de heer S. van Waveren (CDA), de heer M. de Pagter (VVD), mevrouw J. van Ophem (Student & Starter), de heer D. Gilissen (VVD), de heer F. Boudens (SP), de heer K. de Boer (Stadsbelang Utrecht), mevrouw M. van Mil (Student & Starter), de heer M. Sungur (DENK), de heer D. Bosch (PVV), de heer H. van Deún (PVV) en van de griffie de heer M. Kiewik en de heer J. Schueler (commissiegriffiers) en mevrouw I. Arets (commissiesecretaris).
Afwezig: mevrouw Snippe (Partij voor de Dieren).

Middag
De voorzitter, de heer J. Wijmenga (middagvergadering Regenboogagenda, mevrouw Rajkowski (middagvergadering, de punten 7 en 8) en verder de wethouder A. Klein en L. Voortman en voorts de leden mevrouw M. Deldjou Fard (GroenLinks), mevrouw F. de Koning (GroenLinks), mevrouw A.M. Podt (D66), de heer H. Bakker (D66), mevrouw R. Streefland (ChristenUnie), de heer D. Gilissen (VVD), mevrouw Q. Rajkowski (VVD), de heer R. van der Zweth (PvdA), mevrouw M. van Mil (Student & Starter), de heer S. van Waveren (CDA), de heer K. de Boer (Stadsbelang Utrecht), de heer M. Sungur (DENK), mevrouw L. de Vries (Partij voor de Dieren), de heer S. Nagtegaal (PVV), de heer H. Van Deún (PVV). En van de griffie zijn aanwezig de commissiegriffiers mevrouw J. Udo, de heer J. Schueler en mevrouw E. Hamelink.

Avond
Zie pagina 52 .

Verslag openbare vergadering commissie mens en samenleving d.d. 10 december 2020
1. Opening en mededelingen ..... - 2 -
3. Verslagen ..... - 2 -
4.1 Toezeggingen/moties/brievenlijst ..... - 3 -
4.2 Lange termijn agenda ..... - 4 -
5. Raadsvoorstel Deelname experiment Centrale Stemopneming ..... - 4 -

6. Raadsvoorstel Nota van Uitgangspunten Opgave Inburgering en collegevoorstel inkoopconvenant Taalonderwijs en Kennis Nederlandse Maatschappij ..... - 14 -
6.1 Raadsbrief Uitstel wet inburgering ..... - 14 -
7 Derde begrotingswijziging 2020 ..... - 38 -
8. Raadsvoorstel Verordening Onroerende-zaakbelastingen 2021 ..... - 38 -
9. Regenboogagenda ..... - 39 -
9.1 Raadsbrief Voortgang Regenboogagenda ..... - 39 -
9.2 Beantwoording SV 2020, nr. 205 Let's talk about sex – again! ..... - 39 -
10. Actieprogramma Samen Stad Maken ..... - 52 -
LIJST VAN TOEZEGGINGEN ..... - 68 -

Ochtendvergadering 10 december 2020

1. Opening en mededelingen

De voorzitter, mevrouw R. Heijne, opent verlaat de vergadering om 10.33 uur, als gevolg van een extra vergadering van de raad. Zij heet alle aanwezigen van harte welkom.
Zij deelt mee dat mevrouw Snippe van de Partij voor de Dieren zich vanwege ziekte heeft afgemeld voor de bespreking van de agendapunten 5 en 6 in deze vergadering.

Mededelingen
Geen.

Middagvergadering 10 december 2020

De voorzitter, mevrouw Rajkowski heropent de digitale vergadering van donderdagmiddag 10 december. Zij heet iedereen van harte welkom. Eerst zal een raadsvoorstel besproken worden van wethouder Klein. Daarna volgt vanmiddag ook een onderwerp uit de portefeuille van de wethouder Voortman.

Mededelingen
Wethouder Voortman deelt mee voorafgaande aan de bespreking van de Regenboogagenda dat de commissie nog een toezegging tegoed heeft van haar, nr. 72 over de catering. Zij had die willen afdoen vóór het kerstreces. Zij stelt in het vooruitzicht dat zij deze toezegging zal afdoen in het nieuwe jaar. **De heer Van der Zweth** (PvdA) vraagt de voorzitter de toezegging iets specifieker te maken.
Wethouder Voortman antwoordt dat zij dit zal afdoen in het eerste kwartaal 2021.

Avondvergadering 10 december 2020

De voorzitter, heropent de vergadering om 20.00 uur en heet alle aanwezigen welkom.
Zie pag. 52

2. Vaststellen agenda en inventarisatie te bespreken agendapunten

De voorzitter stelt de agenda voor de gehele vergadering als volgt vast: besproken worden de agendapunten 5, 6, 8, 9 en 10.
Agendapunt 7 wordt zonder discussie met de A-status doorgeleid naar de raad.

3. Verslagen

Deze verslagen worden conform vastgesteld:
- Het conceptverslag van de openbare commissie Mens en Samenleving van 12 november 2020.

- Het conceptverslag van de openbare commissie Mens en Samenleving van 17 november 2020.
- Het conceptverslag van de openbare commissie Mens en Samenleving van 18 november 2020.

4.1 Toezeggingen/moties/brievenlijst

De volgende toezeggingen zijn aan de orde gesteld:
Mevrouw De Boer (GroenLinks) stelt toezegging 20166 aan de orde over de brief over de stand van zaken Huisvesting Scholen en een eventuele ruil tussen de Fokkema Andrealaan en Rubenslaan. Die is voor het derde kwartaal toegezegd maar de informatie is nog niet ontvangen. Zij verneemt graag de stand van zaken.
De heer Gilissen (VVD) stelt toezegging 20T296 aan de orde. Dit betreft informatie over de basiszorg daklozen. Hij had de wethouder gevraagd begin december de raad te informeren over de gang van zaken rond de verandering van de werkwijze. Hij vraagt de wethouder deze brief spoedig te leveren; 1 januari is het al zover.
De tweede toezegging die hij aan de orde stelt betreft 20/232T239 over de vaccinatiebereidheid. Daarover is een motie ingediend ook door zijn collega de heer Bakker. Het voorstel is de toezegging te verschuiven naar juni 2021. Hij is daarvan geen voorstander. Onlangs diende zijn fractie schriftelijke vragen in, in het licht van de coronapandemie. Hij vindt een half jaar wachten om inzicht te krijgen in de stand van zaken, veel te lang duren. Hij vraagt afhandeling van de toezegging op een zo kort mogelijke termijn, samen met de beantwoording van de schriftelijke vragen.
De heer Van der Zweth (PvdA) stelt toezegging T393 aan de orde mede namens mevrouw Zwinkels. Dit betreft de toekomst van de financiering van de Buurtwerkkamers. Daarvan zou de raad eind november iets vernemen. Hij attendeert op de urgentie in het geval de financiering weg zou vallen. Hij vraagt wanneer de raad deze informatie kan verwachten. Hij vraagt die zo spoedig mogelijk.
Met betrekking tot toezegging T72 catering in eigen dienst is de afhandeldatum gesteld op eind juni 2020. Nu stond dit in zijn aantekeningen op eind december. Dan moet hoe dan ook het stuk geactualiseerd worden en binnenkort zou de raad dan een reactie moeten ontvangen. Ook daarop vraagt hij de reactie van het college.
De heer Van Waveren (CDA) stelt 20T57 aan de orde. Dit betreft een voorstel van veel fracties onder aanvoering van D66 over het onderzoek naar de kosten van de gemeente, bijvoorbeeld van de gemeente Enschede. Het college stelt voor dat niet te doen. In feite wordt dit dan via de lijst van toezeggingen afgevoerd, terwijl de vraag een omvangrijke beantwoording behelst. Hij vraagt de griffie en de voorzitter om na te gaan of dit de juiste wijze is om een dergelijk uitgebreide toezegging af te doen. Hij doet de suggestie dit af te doen met een memo. Hij vindt het jammer en niet helemaal de manier een dergelijke toezegging op deze wijze af te doen.
Hij stelt 19T129 aan de orde naar aanleiding van het datalek bij Samen Veilig Midden Nederland, en de toezegging dit beter op te nemen in de subsidieverlening. Dat schuift van dit kwartaal naar het eerste kwartaal van 2021. Hij betreurt dat. Hij vraagt de toezegging dat het eerste kwartaal 2021 echt realistisch en haalbaar zal zijn.
Mevrouw Streefland (ChristenUnie) is het eens met het duwen op de toezegging 239 over de vaccinatiebereidheid - dit betrof een motie van de ChristenUnie. Dit zou meegenomen worden als onderzoeksvraag binnen het GGD-onderzoek. Dat gebeurt veelvuldig. Het lijkt haar verstandig daarmee vaart te maken.
Met betrekking tot de Buurtwerkkamers waarover de heer Van der Zweth sprak, merkt zij op dat volgens haar de raad bericht heeft gekregen dat de

Buurtwerkkamers subsidie ontvingen vanuit de vrijwillige inzet. Zij kan zich voorstellen dat de PvdA die heeft gemist. Mogelijk is die vraag nu overbodig.
De heer Van der Zweth (PvdA) heeft niet direct scherp over welke brief mevrouw Streefland spreekt. Hij neemt aan dat zijn vraag voorlopig meegaat en dat de raad op zijn vraag terugkrijgt dat een en ander is afgehandeld. Mocht de brief niet zijn afgehandeld, vraagt hij een aanpassing van de toezegging in korte spanne tijds.
De voorzitter stelde aan het eind van de bespreking van agendapunt 5 opnieuw agendapunt 4.1 aan de orde waarbij de burgemeester zou terugkomen op de stand van zaken in deze toezeggingen.
Burgemeester Den Oudsten deelt mee aan het eind van de bespreking van agendapunt 5 de wethouder te zullen aansporen binnen 14 dagen te reageren op het verzoek op alle genoemde toezeggingen.

4.2 Lange termijn agenda

Geen opmerkingen.

5. Raadsvoorstel Deelname experiment Centrale Stemopneming

Portefeuillehouder: de burgemeester.
De voorzitter leidt de bespreking in.

De commissie
De heer Gilissen (VVD) viel het in tweede instantie op dat het in financieel opzicht niet een goede deal is: de geraamde kosten voor het CSO-experiment zijn 170.000 euro en de gemeente krijgt 40.000 euro van BZK. Daarmee legt de gemeente € 130.000 erop toe. Daar staat tegenover dat geld is ontvangen voor coronamaatregelen rondom de verkiezingen. Daar kan het uit. Dan nog speelt voor hem de vraag waarom aan iets mee te doen dat blijkbaar de minister van BZK erg graag wil waarop de gemeente substantieel geld moet toeleggen.
In het raadsvoorstel leest hij dat in bepaalde gemeenten goede ervaringen opgedaan met het experiment centrale stemopname. Hij vindt onvoldoende terugkomen in het raadsvoorstel dat heel veel gemeenten ook minder goede ervaringen hebben en hij krijgt daarop graag de reactie van de burgemeester; sterker nog, een minderheid zegt alles overwegend nog een keer te willen meedoen. De redenen om minder enthousiast te zijn, waren gelegen in het moeten slepen met stembiljetten, en dat beveiliging een rol speelt en dat het uiteindelijk onder de streep geen betere uitslag oplevert. Hij vindt die argumenten onvoldoende terugkomen in het raadsvoorstel. Hij vraagt de burgemeester of hij iets kan zeggen over de nadelen en over ervaringen in gemeenten waar men minder positief is over dit experiment.
Mevrouw De Boer (GroenLinks) heeft de idee dat juist door corona en het tellen van stemmen op anderhalve meter afstand, heel veel van de geraamde kosten in ieder geval gemaakt moeten worden en dat in ieder geval gesleept moet worden met stembiljetten; op veel stemlocaties is te weinig plek om om de stemmen te tellen, zeker als het gaat om kandidaatsniveau. Zij vraagt of de heer Gilissen dit ook ziet en of het dan niet logisch is het tellen van de stemmen in de Jaarbeurs openbaar te doen en daarvoor extra geld te vragen van het Rijk.
De heer Gilissen (VVD) begrijpt dat laatste van de inbreng van mevrouw De Boer niet. Moet de gemeente Utrecht meer geld gaan vragen voor dit experiment?
Mevrouw De Boer (GroenLinks) licht toe dat de gemeente financiering krijgt omdat zij meedoet met het experiment. Een groot deel van de kosten moet toch gemaakt

worden vanwege corona. Het openbaar tellen van de stemmen voor alle stembureaus, lijkt haar fractie niet heel veel extra, terwijl dat wel deels te vergoeden is in het kader van dit experiment.
De heer Gilissen (VVD) overweegt dat dat een steekhoudend argument zou kunnen zijn. Hij vindt dat niet onderbouwd in dit raadsvoorstel. Hij heeft de kosten genoemd. Voor een deel kan hij meegaan in de redenering van mevrouw De Boer. Hij vindt het raadsvoorstel teveel over één nacht ijs gaan. Hij krijgt daarop graag een toelichting van de burgemeester. Hij herhaalt zijn argumenten met betrekking tot de minder goede ervaringen. Het vindt dat deze commissie de gelegenheid moet krijgen alle voor- en nadelen op een rij te zetten.
Hij merkt op dat het college erg zuinig is als het gaat om het nemen van maatregelen die de opkomst in de verkiezingen bevorderen. Dat maakt dat hij dit voorstel in die context lastig vindt.

De heer Bosch (PVV) kan zich aansluiten bij de inbreng van de heer Gilissen over de nadelen. Hij heeft in beginsel geen problemen met het meedoen met dit experiment. Voor zijn fractie zijn er nogal een aantal onduidelijkheden.
In het begin van het raadsvoorstel spreekt de burgemeester over het tellen ook in de Jaarbeurs op lijstniveau en dat daar onvoldoende ruimte is. Dat wekt bij hem de indruk dat op de locaties waar wel voldoende ruimte is, geteld zal worden op lijstniveau en de volgende dag op kandidaatsniveau in de Jaarbeurs. Hij vraagt of hij dit goed leest; of alles in de Jaarbeurs geteld wordt. Of gaat het uitsluitend om de locaties waar onvoldoende ruimte is?
Met betrekking tot de briefstemmen gaat hij ervan uit dat ook die stemmen centraal geteld worden. Hij vraagt of die wel toegekend worden aan de stembureaus waar de kiezers zijn ingedeeld. Uitslagen en opkomst per gebied zijn interessante gegevens.
Hij merkt op dat de Nederlandse stembusgang zich kenmerkt door het openbare karakter. Het is bewoners toegestaan om - zoals de wet dat zegt - te vertoeven in het stembureau. Enkele inwoners maken ook gebruik van dat recht om de stembusgang te observeren, de stemming en de telling. Hij vraagt hoe dat is gesteld bij de centrale stemlocaties op de Jaarbeurs. Hij vraagt of daar achter gesloten deuren geteld gaat worden of dat het recht daar te vertoeven ook daar is gerespecteerd.
In punt 1.4 van het voorstel staat iets over het RIVM-advies. Het RIVM merkt op in haar advies van 14 oktober dat een grootschalige aanpak niet wenselijk is met centrale tellocaties. Hij vraagt hoe de burgemeester dat duidt in combinatie met het raadsvoorstel. Hij krijgt daarop graag een reactie.

Mevrouw Streefland (ChristenUnie) zoekt nog naar de onderbouwing voor de centrale tellocatie. Uit gegevens die de fractie ambtelijk heeft opgevraagd, blijkt dat het tellen bij de meeste stembureaus niet uitzonderlijk lang duurt. Bij een paar bureaus komen erg veel stemmen binnen. Die zijn ook vorig jaar al op een andere plek geteld. De meerwaarde van een aparte centrale tellocatie ziet haar fractie daarmee niet direct als het ook op deze manier pragmatisch is op te lossen. Kan die pragmatische oplossing niet ook gewoon nu al?
Mevrouw De Boer (GroenLinks) had juist begrepen uit het voorstel dat het nu ingewikkelder is omdat op anderhalve meter afstand geteld moet worden en dat het dan in stembureaus niet kan, of vele malen langer gaat duren omdat stapels na elkaar geteld moeten worden. Hoe ziet de ChristenUnie dat?

Mevrouw Streefland (ChristenUnie) vindt dit een goede vraag. Haar vraag is of er dan een analyse te maken is bij welke stemlocaties moeilijker op afstand te stemmen is en bij welke locaties dat niet mogelijk is.
Haar fractie zou willen aandringen om op de drukste bureaus in shifts te werken. Dat is aangekondigd ook als optie na de vorige verkiezingen. Dat blijkt nu niet te zijn onderzocht. Dan zou haar vraag zijn of de burgemeester dit alsnog kan uitwerken; wellicht geeft dat ook antwoord op de vragen over de anderhalve meter afstand.
Waarom nu een centrale tellocatie? Daar lopen al gauw honderden mensen rond. Rotterdam had maar liefst 900 mensen nodig. Zij vraagt zich af of die mensen wel te vinden zijn en of het überhaupt verstandig is zoveel mensen bij elkaar te zetten in coronatijd terwijl bijvoorbeeld in een kerkzaal niet meer dan 30 mensen bij elkaar mogen. Zij krijgt hierop graag de reactie van de burgemeester.
Op dit moment zou haar fractie het verstandiger vinden het toch al krappe budget voor andere zaken in te zetten dan voor de centrale tellocatie. In overeenstemming met wat de heer Gilissen zei, staat haar fractie open voor goede argumenten.

Mevrouw De Boer (GroenLinks) verwacht dat de stemmen op verschillende manieren binnen zullen komen en in ieder geval bewaard en getransporteerd moeten worden worden; op dag 1 wordt gestemd, dat stembiljet moet dan veilig opgeborgen worden en vervolgens komen er op andere dagen mensen stemmen. Niet overal is op kandidaatniveau te tellen omdat de ruimte zal ontbreken. Op die manier heeft haar fractie naar dit voorstel gekeken.
Haar fractie maakt zich zorgen over de noodzaak stembiljetten te bewaren en te vervoeren. Zij kan zich voorstellen dat het centraal tellen bij uitzondering soelaas kan bieden. Wanneer centraal geteld wordt, lijkt het haar goed dat openbaar te doen en om dan direct aan een experiment mee te doen zodat na te gaan is voor de volgende keer of dat bevalt.
Haar fractie begrijpt de vragen die gesteld zijn over de kosten. Haar fractie is benieuwd in het geval de gemeente dit experiment niet doet, maar wel al die andere dingen, hoeveel het in ieder geval dan extra kost.
Ook haar fractie is voorstander van het besteden van geld aan opkomstbevordering. Zij kan zich voorstellen dat die discussie in januari te voeren zal zijn.

Mevrouw Dekker (D66) merkt op dat veel al gezegd is. Haar fractie is voorstander van meer democratie en toegankelijke verkiezingen. Met de VVD is ook haar fractie niet volledig overtuigd van de noodzaak van deelname aan dit experiment.
Ook zij stelt de vraag waarom nu hieraan mee te doen - dit experiment bestaat al enkele jaren. Wat bespaart de gemeente wanneer zij nu meedoet tegenover de kosten van het niet meedoen. Zij refereert aan de desbetreffende vraag van mevrouw De Boer. Ook zij is verbaasd over de financiering door BZK van het lage aandeel in de kosten, terwijl BZK heel graag wil dat de gemeente meedoet. Zij laat zich graag overtuigen door de burgemeester.
Zij bedankt de ambtelijke ondersteuning voor de beantwoording van haar technische vragen. Haar fractie ziet risico's bij het briefstemmen, maar gezien de uitzonderlijke situatie in 2021, is haar fractie ervan overtuigd dat dat eenmalig moet kunnen.
Waarom houdt het college zich aan het minimale aantal early voting of vroegstemlocaties? In de wet staat minimaal 20, niet maximaal. De gemeente heeft regulier ruim 300. Haar fractie zou graag meer willen. Zij vraagt of de burgemeester kan

toezeggen dat hij meer locaties voor het vroegstemmen gaat contracteren. Die contractering zou dan dit jaar nog moeten.

De heer Van Waveren (CDA) is niet enthousiast over het voorstel van het college. Voorlopig zegt het CDA dit niet te doen. Zijn fractie heeft daarvoor een aantal redenen. Hij noemt de kosten die ook al door anderen genoemd zijn. Hij noemt Veenendaal die scherpe conclusies trok over dit experiment.
Hij bevestigt de extra belasting als gevolg van een aantal dagen doorwerken. Hij voorziet twee lange dagen aan elkaar wanneer de mensen de volgende dag de centrale stemopneming moeten regelen. Ook Veenendaal vroeg zich af of de belasting er minder door wordt.
Het berekenen van de voorkeurstemmen kost geen extra tijd. Hij vindt de prioritering niet logisch. Hij zou de focus willen leggen op meer faseren of op de inzet van extra tellers en de middelen daarvoor inzetten en niet voor dit experiment.
Hij ziet uit naar de argumenten van de burgemeester.

De heer Sungur (DENK) vindt het lastig hierover een oordeel te hebben omdat een aantal antwoorden ontbreken op goede vragen die ook in deze commissie zijn gesteld, onder andere door de VVD en de PVV. Zijn fractie kan zich in grote lijnen aansluiten bij de inbreng van mevrouw De Boer van GroenLinks.
Hij staat niet negatief tegenover dit voorstel. Zijn fractie begrijpt waar dit voorstel vandaan komt. Ook zijn fractie is benieuwd naar wat het zou kosten wanneer de gemeente dit niet zou doen. Hij benadrukt dat in ieder geval een aantal aanpassingen noodzakelijk zal zijn. Dan is zijn fractie benieuwd voor hoeveel van die stembureaus dat geldt, wat dat gaat kosten in zijn totaliteit en hoe de vergelijking is te maken met het voorliggende voorstel. Hij wacht de beantwoording van de burgemeester af.

De heer Van der Zweth (PvdA) vindt het van het grootste belang dat verkiezingen veilig doorgang kunnen vinden en dat iedereen in staat gesteld wordt te stemmen en dat geen stemmers uit angst thuis blijven.
Zijn fractie vindt het positief dat gekeken wordt naar briefstemmen, naar vervroegd stemmen, naar mogelijkheden om de drukte te ontwijken zodat ook mensen die wat ouder zijn en/of een kwetsbare gezondheid hebben zo goed mogelijk in staat worden gesteld de gang naar de stembus te maken. In dat licht kan hij zich aansluiten bij de inbreng van mevrouw De Boer. Hij begrijpt dat ook nu wordt gekeken naar het experiment met de centrale stemopneming.
Hij is benieuwd naar de reactie op de gestelde vragen. Zijn fractie kan goed volgen dat nu de combinatie gemaakt wordt van groots en transparant, juist nu de stemmen langs verschillende kanalen binnenkomen.
Hij vraagt de burgemeester hoe ervoor te zorgen dat is aan te tonen dat alles netjes is gegaan zoals altijd.

Punt van orde
Uit reacties van verschillende raadsleden blijkt dat de klok die de spreektijden bijhoudt te snel loopt. **De voorzitter** vraagt en verneemt dat de griffie dat zal opnemen met de klokker. Zij nodigt de heer Van der Zweth uit zijn inbreng voort te zetten.

De heer Van der Zweth (PvdA) vervolgt zijn inbreng met in te gaan op de vrijwilligers. Zijn fractie ziet nog steeds een behoorlijke uitdaging meer vrijwilligers te

vinden. Dit leent zich zijns inziens voor een positieve communicatiecampagne “We doen het Samen”, iedereen moet kunnen stemmen. Hij is benieuwd of de burgemeester dat ook zo ziet en of hij in januari of eind januari of net voor het debat nog eens terug wil komen bij de commissie over de stand van zaken: hoe het loopt en of het lukt de vrijwilligers te vinden.
Met betrekking tot de manieren van stemmen merkt hij op dat in het amendement over de verkiezingsborden op initiatief van D66 besloten is om verkiezingsborden in te stellen, maar ook mobiele stembureaus en stembussen voor mensen met een visuele beperking. Zijn fractie heeft daar nog “op geduwd”. Gelukkig beaamden veel partijen dat en is het bestuur dat gaan doen. Hij vraagt de burgemeester of er nog andere alternatieven zijn, of nog breder is te denken en of het stemmen in deze moeilijke tijden zo laagdrempelig mogelijk is te maken. Hij noemt als voorbeeld de stemstraat, de drive-in, na alle logica van de XL vaccinatiestraat. Hij nodigt het college uit creatief te kijken naar andere methoden.

Mevrouw Van Ophem (Student & Starter) kan zich aansluiten bij de inbreng van GroenLinks. Haar fractie ziet zeker ook de voordelen van de CSO.
Zij vindt dat in de commissie goede vragen gesteld zijn; haar fractie kijkt uit naar de beantwoording. Mocht dit experiment in Utrecht er komen, is haar fractie benieuwd naar de mogelijkheden het proces te evalueren en of dit systeem ook in de toekomst is te gebruiken. Zij krijgt ook daarop graag de reactie.

Beantwoording
Burgemeester Den Oudsten vindt dat de commissie een goed beeld heeft van hoe gecompliceerd het organiseren van deze verkiezingen zal zijn. Het gaat hierbij niet alleen om coronamaatregelen die de verkiezingen ernstig bemoeilijken. Als gevolg van corona ontstaan ook andere vormen van stem-uitbrengen. Het laatste debat daarover vindt in het Tweede Kamer pas volgende week plaats. De burgemeester schetst de ontwikkelingen in het denken op dit gebied. Het stemmen zal zo laagdrempelig mogelijk worden gemaakt.
Onderdeel daarvan is het inrichten van verschillende typen stembureaus, zowel mobiel alsook op bijzondere locaties, bijvoorbeeld in verpleegtehuizen, als ook de normale stemlocaties, in aantal rond de 155 in Utrecht. Die zullen breed toegankelijk zijn en coronaproof gemaakt voor mensen in uiteenlopende situaties.
Met het tellen van stemmen is veel ervaring opgedaan in de afgelopen jaren. Nieuw is dat corona maakt dat mensen op anderhalve meter afstand van elkaar moeten blijven ook als het gaat om het tellen van de stemmen. Dat moet niet alleen op lijstniveau maar ook op kandidaatniveau. De inschatting is dat het gaat om 80-85 kandidaten. Daarvoor is heel veel ruimte nodig. Sommige locaties hebben die ruimte.
De verwachting is dat op ongeveer 25 locaties die ruimte er niet is. Wanneer daarbij de bijzondere locaties opgesteld worden, verwacht de burgemeester dat er 10-15 bijkomen. Het gaat om aanzienlijke aantallen op het totaal.
Mevrouw De Boer (GroenLinks) vraagt of het daarbij gaat om locaties waarbij het tellen niet lukt op lijstniveau of dat het gaat om op kandidaatniveau?
Burgemeester Den Oudsten merkt op dat het college van mening is dat het tellen op lijstniveau op de locaties mogelijk is, maar niet op het niveau van de kandidaten. De gedachte is ontstaan naar een centrale locatie te gaan.

Mevrouw Streefland (ChristenUnie) merkt op dat het tellen op lijstniveau en op kandidaatniveau relatief gemakkelijk is. Zij vraagt of de onmogelijkheid die nu geschetst wordt door het college wel bestaat, gezien haar eigen ervaring met tellen.
Burgemeester Den Oudsten begrijpt dat punt. Hij schetst de argumenten van het college. Hij merkt op dat de commissie die argumenten niet in alle opzichten deelt met het college. Hij benadrukt dat wanneer dit op deze wijze gedaan wordt, dat niet zal gelden voor altijd. Hierover moet een afzonderlijk besluit genomen worden.
Richting de heer Bosch benadrukt de burgemeester dat het een openbare telling is, ook met een centrale telling, volledig openbaar, transparant en toegankelijk. De biljetten zullen goed bewaakt worden. Dat proces is volledig geborgd.
Mevrouw Streefland vraagt of dit niet pragmatisch is aan te pakken. De burgemeester licht in antwoord op die vraag toe toe dat dit de pragmatische aanpak van het college is.
Het college beschouwt de kosten als een gegeven. Om die reden is de kostenverdeling tussen wat er in coronamiddelen geplaatst zou moeten worden en in subsidie van Binnenlandse Zaken de enige manier om dit financieel solide te organiseren.
Mevrouw Van den Beld (ambtelijke ondersteuning) licht toe dat op de genoemde locaties ook op lijstniveau niet te tellen is. Die moeten meteen weg.
Mevrouw De Boer (GroenLinks) begrijpt dat op de 25 locaties al op lijstniveau niet geteld kan worden. Zij vraagt dan of er dan nog meer locaties zijn waar dat op kandidaat niveau niet lukt, en zij vraagt naar de aantallen.
Burgemeester Den Oudsten vraagt zijn ambtelijke ondersteuning hierop te antwoorden.
Mevrouw Van den Beld (ambtelijke ondersteuning) zet uiteen dat het probleem vooral op lijstniveau zit. Dat is het grootste probleem. Die aantallen zijn het meest cruciaal en moeten al naar een andere locatie. Zij zal de exacte aantallen op kandidaatsniveau moeten nagaan.
De heer Gilissen (VVD) merkt op dat het bij hem door elkaar gaat lopen. Hij leest in het voorstel dat op alle stembureaus op kandidatenlijst wel wordt geteld. Nu hoort hij van de ambtelijke ondersteuning dat er locaties zijn waar niet op lijstniveau geteld kan worden. Zijn aanname is dan dat daar geen verkiezingen worden georganiseerd in coronatijd en dat er alternatieve locaties moeten komen, zoals gymzalen en andere grote ruimten die moeten worden verzorgd. Hij vraagt hoe het zit. Gaat de gemeente op alle stembureaus op lijstniveau tellen en vindt de telling op kandidaatniveau in de Jaarbeurs een dag later plaats? Of zijn er ook locaties waar niet op lijstniveau te tellen is en moeten die stemmen dan ook worden vervoerd?
Burgemeester Den Oudsten merkt op dat het buitengewoon ingewikkeld is om überhaupt nog locaties te vinden waar de volledige telling mogelijk is. Locaties waarvan nu uitgegaan wordt, zijn ook de locaties die met veel kunst en vliegwerk geschikt te maken zijn voor de verkiezingen. Hij benadrukt dat het ondoenlijk is om nog tientallen locaties erbij te vinden waar dit eventueel mogelijk zou zijn. De burgemeester zet twee zaken tegenover elkaar: de telling in zijn volledigheid zowel op kandidaat- als op lijstniveau. Als de telling op lijstniveau niet mogelijk is vanwege corona, is verplaatsing noodzakelijk. Die getallen gaf hij de commissie. Hij schetst de te verwachten situatie uitgaande van het voorstel van het college.
De heer Gilissen (VVD) begrijpt uit de inbreng van de ambtelijke ondersteuning dat er ook locaties zijn waarop ook niet op lijstniveau te tellen is. Hij vraagt zich af waarom de gemeente die locaties überhaupt zou gebruiken en hoe het gebruik ervan zich verhoudt tot het voorliggende voorstel. Hij doet de suggestie gymzalen te

gebruiken. **Burgemeester Den Oudsten** vraagt de ambtelijke ondersteuning de beantwoording op te pakken. Dit gaat over de haarvaten van de organisatie.
Mevrouw Van den Beld (ambtelijke ondersteuning) licht toe dat het hem zit in de locaties zoals verpleegtehuizen. Daar kan niet geteld worden. Ook de telling op lijstniveau moet daar verplaatst worden. Het gaat bovendien om mobiele stembureaus en de kleine bureaus waar de telling een lastig probleem is als gevolg van corona. Zij bevestigt dat het contracteren lastig is.
De heer Bosch (PVV) vult de inbreng van de heer Gilissen aan. Hij brengt onder de aandacht dat de burgemeester in bijzondere gevallen volgens de wet Locaties locaties kan stemtoewijzen. Dat gaat normaal gesproken in goed overleg. Dan zou die sporthal te gebruiken zijn. Hij krijgt hierop graag een reactie.
Burgemeester Den Oudsten deelt mee dat het college alles geprobeerd heeft om goede locaties te vinden. Hij sluit niet uit dat de raad nog suggesties heeft waar het college nog extra kan kijken. De grote lijn is dat er nu veel meer locaties zijn waar de telling niet (volledig) te doen is. Dat is samen met een aantal andere argumenten de reden om uit te gaan van centrale stemopneming. Die processen zijn al gecompliceerd. Het college vraagt de raad toestemming te geven het op de voorgestelde wijze voor deze keer te doen om daarna te evalueren en na te gaan hoe dit te kunnen doen bij de volgende verkiezingen wanneer corona niet meer zo'n invloed heeft. Dat alles is er op gericht om de verkiezingen zo laagdrempelig mogelijk te organiseren.
De burgemeester stelt zich beschikbaar om nog zaken uit te zoeken wanneer de commissie die zou wensen.
De heer Bosch (PVV) vraagt of de burgemeester locaties gaat vorderen wanneer dat nodig is. **Burgemeester Den Oudsten** was dat niet van plan.
De heer Sungur (DENK) krijgt de indruk dat het voorstel dat nu voorligt niet een antwoord geeft op het geschetste probleem. Hij begrijpt dat op een aantal stembureaus de telling überhaupt niet mogelijk is. Hij leest uit het voorliggende voorstel dat de telling van de kandidaten een dag later in de Jaarbeurs zal plaatsvinden. Hij vraagt hierop een toelichting van de burgemeester.
Burgemeester Den Oudsten herhaalt het begin van zijn beantwoording. Als gevolg van corona ontstaat een volume aan stembureaus waarvoor iets centraals georganiseerd moet worden.
De heer Sungur (DENK) merkt op dat het voorstel dat nu voorligt niet juist is. Hij maakt uit het voorstel op dat alleen op kandidaatniveau de dag erna in de Jaarbeurs geteld wordt. Dat zegt verder niets over die 25 stembureaus waar überhaupt niet geteld kan worden.
Burgemeester Den Oudsten begrijpt deze reactie van de heer Sungur. Hij herhaalt zijn informatie over de noodzaak een centraal punt in te stellen. Over de precieze aantallen moet hij de commissie het antwoord schuldig blijven.
De heer Van Waveren (CDA) vindt het lastig dat juist op die vraag de burgemeester geen antwoord heeft. Hij merkt op dat dit wel de kern van het voorstel is. Hij vindt dit debat lastig worden. De argumentatie van de burgemeester in deze discussie is legitiem, maar staat niet in het voorstel, en heeft geen betrekking op de voorbereiding van dit debat.
Burgemeester Den Oudsten licht toe dat de centrale situatie nodig is omdat voor een fors aantal stembureaus de telling niet (volledig) mogelijk is.
Hij ziet het belang niet om te weten waar telling wel en niet (volledig) mogelijk is. Hij kan deze informatie binnen een dag paraat hebben.

De heer Gilissen (VVD) sluit zich aan bij de inbreng van de heer Van Waveren. Hij vindt dit geen detail; hij is van mening dat elke verplaatsing van stembiljetten een risico met zich meebrengt. De vraag is of de locaties in het station ingericht moeten worden als stembureau in corona tijd, nu veel mensen niet met de trein gaan. Hij had verwacht dat heel kritisch gekeken zou worden naar de locaties en dat daar de telling binnen de anderhalve meter afstand daarbij zou worden betrokken. Wat hem betreft zoekt het college stemlocaties waar ook te tellen is om verplaatsingen zo minimaal mogelijk te laten plaatsvinden.
Burgemeester Den Oudsten zet uiteen dat het gaat om een keuze van het ene systeem ten opzichte van het andere. In ieder geval zal gesleept moeten worden met stembiljetten vanuit meer bureaus dan voorheen. Dat betekent dat voor een deel van het pakket geen keuze is tenzij uitgeweken wordt naar andere locaties.Hij refereert aan de inbreng van de heer Gilissen. Het college stelt daarop dat dat bijna onmogelijk is. Die andere locaties zijn nauwelijks of niet te vinden voor een aantal dagen beschikbaar te maken. Die situatie ligt met het voorstel voor. Hij herhaalt de argumentatie van het college.
De heer Gilissen (VVD) gaat in op de principes rond de inrichting van dit proces. Hij vraagt of de burgemeester het met hem eens is dat het gemeentebestuur er alles aan zou moeten doen om het verslepen van stembiljetten anders dan strikt noodzakelijk (noodzakelijk als gevolg van early voting bijvoorbeeld) zoveel mogelijk te beperken. Hij stelt dat dat een ontwerpvereiste zou moeten zijn voor het verkiezingsproces in maart 2021.
Burgemeester Den Oudsten stelt dat het vervoer van stembiljetten op een volstrekt verantwoorde manier kan plaatsvinden. Dat is ook bewezen bij de experimenten die in andere gemeenten hebben plaatsgevonden.
Mevrouw De Boer (GroenLinks) deelt met de burgemeester dat de gemeente Utrecht te maken krijgt met hele andere verkiezingen dan normaal en dat ook nagedacht moet worden over een ander proces, al is het maar dat de brievenstemmers (mensen van 70 jaar en ouder) ongeveer eenvijfde deel van alle stemmers is, mogelijk in Utrecht een iets kleiner deel. Die stemmen moeten opgeslagen worden gedurende twee dagen. Centraal is volgens haar veiliger dan op een stembureau. Zij heeft er behoefte aan te weten wat het extra zal kosten wanneer de centrale stemopneming niet gedaan wordt, vergeleken met wanneer die centrale stemopneming wel gedaan wordt.
Burgemeester Den Oudsten zal vóór 17 december in een brief bij de commissie terugkomen op het navolgende: de kosten, het exacte aantal stembureaus waar niet geteld kan worden, uitgesplitst op lijstniveau en op kandidaatniveau, de kosten van de centrale stemopneming niet- en die kosten met centrale stemopneming wel gedaan. Dan kan de raad een afweging maken.
Mevrouw Streefland (ChristenUnie) vraagt naar de essentiële details: waar op lijstniveau niet geteld kan worden en waar niet op kandidaatsniveau. Zij vraagt daarbij op te nemen waarom die locatie dan toch als stembureau wordt ingericht. Er zijn mogelijk belangrijke redenen een locatie waar telling niet mogelijk is toch als stembureau in te richten.
Zij heeft uit deze discussie begrepen dat de telling soms ook niet mogelijk is op lijstniveau. Zij doet de suggestie een centrale stemopneming altijd in te richten in geval van telling van lijsten en kandidaten. Dat zou wat haar betreft het proces eenduidiger en eenvoudiger maken.

Burgemeester Den Oudsten licht toe dat het voornamelijk gaat om op kandidaatsniveau en hier en daar ook om op lijstniveau. Hij vult aan dat het van belang is om snel een voorlopige uitslag te kunnen geven. Om die reden wordt snel na het sluiten van de stembureaus op lijstniveau geteld. Daar past in het algemeen slecht een vervoersbeweging tussen.
De burgemeester gaat in op de gestelde vragen over of meer gewerkt zou moeten worden met extra stembureaus. In dit verband is de early voting genoemd. Hij zou dit punt willen verwijzen naar de door de raad geagendeerde discussie over de brede problematiek en de uitdagingen rondom de verkiezingen in januari. Datzelfde geldt ook voor de vraag naar of er nog meer alternatieven mogelijk zijn. Hij noemt de inrichting van de testlocaties op corona als mobiel stembureau, als voorbeeld. Dit laatstgenoemde wordt nog uitgezocht. Mogelijk zijn er meer alternatieve mogelijkheden. Dat lijkt hem voor een discussie op een ander moment.
Mevrouw Dekker (D66) licht toe dat in de brief van vorige week gezegd is dat voor de early voting de locaties gecontracteerd moeten worden vóór 1 januari en dat dat de reden was voor het stellen van deze vraag. Zij krijgt hierop graag de reactie van de burgemeester.
Burgemeester Den Oudsten antwoordt dat het college denkt dat de 20 voldoende zijn op het aantal inwoners, gekeken ook naar onder meer spreiding. Het is vrij ingewikkeld om daarvoor de goede locaties te vinden. Om die reden benadert het college deze opgave op deze wijze.
De heer Van der Zweth (PvdA) vindt het op zich prima dat een deel van de vragen terugkomt in januari. Hij vraagt of de burgemeester kan zeggen dat januari nog op tijd zal zijn. Het bestuur is bij een beslissing voor een grote stemlocatie al weer 4 á 5 weken verder.
Burgemeester Den Oudsten denkt dat het feitelijk beschikbaar hebben van verschillende locaties van belang zal zijn. In beginsel lijkt het hem geen bezwaar hierover begin januari te debatteren en dan ook nog te kunnen acteren.
De heer Gilissen (VVD) vraagt de geruststelling van de burgemeester richting de raad dat in de komende weken alles in het werk wordt gesteld om daadwerkelijk na te denken en voorstellen voor een ordelijk verkiezingsproces in maart uit te werken. Hij deelt de insteek van de de heer Van der Zweth dat het bestuur dan vijf weken verder is en dat er dan nog acht weken te gaan is tot de Tweede Kamerverkiezingen.
Burgemeester Den Oudsten stelt dat op zichzelf hij bevestigend kan antwoorden alles uit de kast te trekken. Hij ziet een team functioneren onder hoogspanning en dat er alles aan doet om de verkiezingen zo goed en zo laagdrempelig mogelijk te organiseren. Daar hoort bij dat er een limiet zit aan het mogelijke. In de frase “voorstellen uitwerken” ziet de burgemeester een te grote verwachting. Creatief nadenken kan altijd. Hij zal daarop nog een reactie geven. Hij verwacht geen reeks voorstellen uit deze vergadering die nader uitgewerkt in januari op tafel liggen.
De heer Van der Zweth (PvdA) licht toe dat in zijn optiek dit niet gevraagd wordt door de commissie. Juist omdat een team onder grote spanning aan het werk is, bracht hij de stemstraat en de XL-mogelijkheid in. De burgemeester stelde hem gerust met zijn uitspraak over dat daarop ook nog te acteren is. Hij wil voorkomen dat het team nog verder onder druk komt te staan vanaf januari richting de verkiezingen.

De voorzitter neemt ervan kennis dat **de burgemeester** zijn beantwoording heeft afgerond. Zij legt de vraag voor of de commissie nog antwoorden op vragen heeft gemist.

De heer Van der Zweth (PvdA) had gevraagd of het mogelijk is om voor het debat in januari de raad een update in de stand van zaken te geven over het aantal vrijwilligers ten opzichte van het aantal dat nodig is.
Burgemeester Den Oudsten antwoordt dat dat op zichzelf geen probleem is. Hij stelt voor van de door hem toegezegde brief een verzamelbrief te maken en dit daarin op te nemen.

Mevrouw Dekker (D66) vraagt de burgemeester de bevestiging in januari nog steeds te spreken over de early voting en de mogelijkheid om iets toe te voegen mits dat financieel haalbaar is.
Burgemeester Den Oudsten antwoordt dat het wat hem betreft goed is om precies na te gaan of er ergens belemmeringen zijn en dat ook mee te nemen in de brief.

De heer Bosch (PVV) had gevraagd of het briefstemmen ook toegekend wordt aan een stembureau waarbij kiezers staan ingedeeld.
Ten tweede had het RIVM geadviseerd niet te gaan werken met grote tellocaties in een brief van 14 oktober. Hij vraagt hoe de burgemeester dit ziet naar aanleiding van dit gedane raadsvoorstel.
Burgemeester Den Oudsten antwoordt dat in de ideale situatie overal voldoende ruimte is om het allemaal te organiseren. Die ruimte is er niet. Dat betekent dat het college wel overgaat naar een centrale locatie. Het college ziet kans dat volledig coronaproof te doen.
Met betrekking tot de brief heeft hij begrepen dat de finesses nog in de Tweede Kamer worden behandeld. Hij denkt dat het goed is om na die behandeling op de vraag van de PVV terug te komen. Dan is ook bekend wat te verwachten is.

De voorzitter stelt de tweede termijn aan de orde.

De heer Gilissen (VVD) vraagt in het licht van transparantie richting de stad over het verkiezingsproces in maart 2021. Hij vraagt of de burgemeester kan toezeggen dat het stadsbestuur de Utrechters op een publieksvriendelijke en transparante wijze meeneemt in hoe het verkiezingsproces in maart in zijn werk zal gaan, wat er met de stemmen gebeurt, wat er gebeurt op welke locatie in coronatijd. Hij krijgt hierop graag een toezegging van de burgemeester.

De heer Van Waveren (CDA) vindt het ongemakkelijk te maken te hebben met een voorstel waarvoor andere argumenten zijn dan die in het voorstel zijn opgenomen. Hij vindt dat dat het debat er niet gemakkelijker op maakt. Hij noemt in het bijzonder de argumenten 1.1, 1.2 en 1.3 waarover het college zegt dat die niet meer aan de orde zijn en dat argument 1.4 de belangrijkste is waarbij het niet duidelijk is welke alternatieve oplossingen gezocht zijn rond andere locaties en wat het gevolg ervan is wanneer toch met twee sporen gewerkt zou worden. Hij hoopt dat de brief van het college daarover nog veel duidelijkheid zal geven en dat de brief zal overtuigen. Hij benadrukt alle waardering te hebben voor de inzet om dit goed te organiseren.

Mevrouw Dekker (D66) kijkt ook uit naar de informatie. Haar fractie zal zich beraden over het voorliggende voorstel.

Mevrouw De Boer (Groenlinks) was aanvankelijk positief. Zij merkt dat nu best veel informatie ontbreekt. Ook haar fractie kijkt uit naar die informatie.
Zij vindt het wel moeilijk om in te schatten hoeveel tijd nodig is voor het debat in de raad. Zij verwacht dat er nog debat nodig is in het geval de informatie niet overtuigt.

De beantwoording
Burgemeester Den Oudsten lijkt het richting de heer Gilissen volstrekt logisch dat communicatie onderdeel is van het proces. Hij beschouwt het als een basisvoorwaarde dat alles voor de kiezer rond de verkiezingen helder en transparant is.
Richting de heer Van Waveren merkt hij op dat het debat gevoerd wordt op alle thema's zoals die ook genoemd zijn in de raadsbrief. Het lijkt hem volstrekt logisch dat de heer Van Waveren nadere informatie vraagt over de kern van het voorstel, namelijk dat tellingen eigenlijk centraal zouden moeten plaatsvinden omdat die niet overal op het stembureau volledig zijn af te werken. Dat stond aan het begin van het debat centraal en staat voor hem nog steeds centraal.
De heer Van Waveren (CDA) bevestigt dat dit in het debat centraal staat maar niet in het raadsvoorstel. Daar worden allerlei andere argumenten genoemd. Hij was graag eerder gehoord voor zijn voorbereiding op dit debat en omdat wanneer de raad dit niet zou aannemen er een serieus probleem zal zijn met de stemmingen.
De voorzitter recapituleert de gedane toezegging. Zij legt de vraag voor hoeveel tijd gereserveerd zal worden voor het debat in de raad.
De heer Gilissen (VVD) is het eens met het dilemma dat geschetst is door mevrouw De Boer. Hij stelt voor een uur uit te trekken voor het debat in de raad.
De voorzitter concludeert uit de non-verbale reacties dat een uur gereserveerd wordt voor het debat in de raad.

Punt van orde
De voorzitter concludeert in afstemming met de commissie dat de klok voor het bijhouden van de spreektijden ingesteld zal worden met de aanvankelijke starttijd aangezien tijdens de behandeling bleek dat de klok te snel liep. Zij rondt hiermee dit agendapunt 5 van de vergadering af.

6. Raadsvoorstel Nota van Uitgangspunten Opgave Inburgering en collegevoorstel inkoopconvenant Taalonderwijs en Kennis Nederlandse Maatschappij

Beleidsveld: Asiel en Integratie - wethouder Van Ooijen

De gemeente Utrecht ligt met het Raadsvoorstel Nota van Uitgangspunten Opgave inburgering op koers om op 1 juli 2021 klaar te zijn voor de nieuwe taken van de Wet Inburgering en om (weer) de regie op inburgering te voeren. Parallel hieraan loopt een wetgevingstraject. Op woensdag 11 november stuurde minister Koolmees een kamerbrief, waarin hij uitstel van de Wet Inburgering met in ieder geval een half jaar aankondigt. Het uitstel van de wet verandert niets aan de Utrechtse ambitie op inburgering. Het college houdt vast aan de koers die is ingezet en onderzoekt de mogelijkheden om toch per 1 juli 2021 de aanpak uit de Nota van Uitgangspunten te kunnen realiseren. Ook om tijdig de inkoop van taalonderwijs te kunnen starten voor een beschikbaar aanbod per 1 juli 2021, zijn met deze nota van uitgangspunten al de nodige voorbereidingen getroffen. Ook wordt de wet nader uitgewerkt in algemene maatregelen van bestuur (amvb). Met dit voorstel stelt de raad de Utrechtse ambitie en de eerste kaders voor uitvoering en inkoop vast voor de implementatie van de nieuwe inburgeringswet.

6.1 Raadsbrief Uitstel wet inburgering

De voorzitter, de heer De Pagter, neemt het voorzitterschap over na een korte schorsing na afronding van agendapunt 5.
De bespreking van dit agendapunt 6 zal in twee termijnen plaatsvinden. De schorsing zal voor de lunch zijn na de eerste termijn van de commissie. Na de lunch zal de

wethouder de gestelde vragen beantwoorden. Hij brengt de gemaakte afspraken over de vergaderorde in herinnering met betrekking tot de eventuele toezeggingen. Hij introduceert deze raadsbrief. Het college vraagt de raad de Nota van Uitgangspunten Opgave Inburgering vast te stellen als Utrechts kader voor de implementatie van de nieuwe Inburgeringswet. 1 december jongstleden vond een Raadsinformatiebijeenkomst over dit raadsvoorstel plaats. Hij nodigt de commissie uit het woord te voeren.

De commissie

Mevrouw Podt (D66) is blij met de nu voorliggende plannen, na lang wachten. Zij vindt het mooi om te zien dat de ambities ten tijde van het stadsgesprek dat zij organiseerde samen met destijds raadslid Van Ooijen, nog steeds vingerafdrukken te zien geven op de voorliggende plannen. Haar fractie wil dat alle nieuwkomers kunnen meedoen vanaf dag 1. En dat ervoor gezorgd wordt dat mensen zich blijvend kunnen ontplooien, dat zij kunnen meepraten en beslissen hoe ze dat het beste kunnen doen. Daarop richt haar bijdrage zich.
Zij vindt de vertraging in de implementatie van de wet een grote teleurstelling, vooral ook voor de vele nieuwkomers. Die moeten nu in het systeem inburgeren waarvan al gezegd is dat het niet werkt.
Zij vindt het goed dat de wethouder kijkt naar wat in 2021 al wel kan, zoals het vroeg starten in asielzoekerscentra en de Welkom-Huizen. Zij hoopt dat het bestuur het maken van het pilot op de persoonlijke inburgeringplannen naadloos kan laten aansluiten op wat straks wettelijk nodig is. Zij krijgt hierop graag de reactie van de wethouder.
Zij verneemt graag wanneer zij de scenario's kan verwachten. Zij vindt het fijn wanneer de raad hierop mee kan kijken. Zij verneemt bij die scenario's graag expliciet een stand van zaken rond het convenant Taalscholen in Utrecht. Haar fractie heeft veel vertrouwen in die manier van samenwerken. Zij hoopt dat dit handvatten biedt om frauduleuze taalaanbieders buiten de deur te houden.
In Utrecht zijn straks honderden nieuwkomers die moeten inburgeren in het oude systeem. Daarnaast heeft de gemeente ook nog de verantwoordelijkheid voor meer van de Ondertussengroepers uit nog oudere inburgeringsystemen, en dat terwijl al gewerkt wordt met het nieuwe systeem. Haar fractie ziet graag dat de gemeente deze mensen ondertussen begeleiding biedt die ze nodig hebben zodat ze niet vastlopen. Dat kan individueel of groepsgewijs. Voor haar is van essentieel belang te werken aan perspectief en aan een fatsoenlijk taalniveau. Zij vraagt de toezegging van de wethouder hierop.
Als het gaat om het uitstel is het van belang breed en duidelijk te communiceren wat er te gebeuren staat. Haar fractie heeft hier al vaker naar gevraagd. Dit geeft veel onzekerheid onder de inburgeraars.
De heer Gilissen (VVD) kan zich voorstellen dat mevrouw Podt gaat vragen om dingen extra te gaan doen terwijl bekend is dat het budget amper toereikend is. Hij vraagt hoe mevrouw Podt die extra's wil financieren.
Mevrouw Podt (D66) vindt dat een goede vraag. Dit is iets waarop het bestuur zichzelf moet aanspreken. Zij bevestigt zich schuldig te maken aan extra voorstellen. Tegelijkertijd denkt zij dat haar voorstellen ook extra geld gaan opleveren omdat er voor gezorgd wordt dat mensen niet vastlopen in het systeem. Zij stelt voor daar op een brede manier naar te kijken.

De heer Gilissen (VVD) denkt dat mevrouw Podt gelijk kan hebben wanneer zij zegt dat dit onder de streep iets gaat opleveren met ook minder kosten bij de gemeente, mensen beter geïntegreerd raken en sneller aan een baan komen en zij dan minder lang afhankelijk zijn van de financiële bijdrage van de overheid. Hij stelt voor dat te monitoren. Hij stelt voor de wethouder te vragen dat in kaart te brengen. Dan is over enkele jaren na te gaan of dat in voldoende mate is gelukt.
De heer Dekkers (GroenLinks) vraagt aanvullend de wethouder in hoeverre extra financiering mogelijk is uit de Participatiewet-activiteiten.
De heer De Boer (Stadsbelang Utrecht) merkt op dat mevrouw Podt ervan uitgaat dat het oude systeem minder goed werkt dan het nieuwe systeem, terwijl dat nog niet is getoetst. Hij vraagt op basis waarvan zij denkt dat dat het geval is. Hij vraagt hoe mevrouw Podt kan aantonen dat de extra financiering het nodige oplevert.
Mevrouw Podt (D66) vindt het idee van de heer Gilissen uitstekend. Zij hoopt dat de heer Gilissen ook zal aandringen op de ondersteuning van de ondertussengroepers. Zij voorziet dat deze mensen straks zonder meer vast komen te zitten.
De heer Gilissen (VVD) wil daarover nadenken. Hij denkt wederom dat mevrouw Podt ook daar een punt heeft. Tegelijkertijd benadrukt hij dat het geld ergens vandaan moet komen. Hij is ook benieuwd naar de reactie van de wethouder op de suggestie van de heer Dekkers.
Mevrouw Assen (PvdA) gaat in op of de ambities matchen met het budget. Het uitstel werd pas bekend tijdens de programmabegroting. Zij vraagt of de wethouder kansen ziet bij de Voorjaarsnota 2021 iets te doen aan het budget.
Mevrouw Podt (D66) hoopt dat deze wethouder en het college zich niet laten weerhouden door de vestzakbroekzak die zij straks verwacht. Zij sluit zich graag aan bij de vraag van de heer Dekkers.
Richting Stadsbelang Utrecht merkt zij op dat nog weinig bekend is over hoe dit systeem gaat werken. Wel is bekend dat het huidige systeem failliet is. In het voorliggende systeem zitten veel aangrijpingspunten om aan te nemen dat dit beter gaat.

Zij vervolgt haar inbreng in haar termijn met verder te gaan op de communicatie. Het gebrek aan communicatie leidt tot veel onzekerheid/onduidelijkheid onder inburgeraars. Op de gemeentelijke website staat nu nog de datum juli 2021 met hele summiere reformatie. Waarop mensen recht hebben in Utrecht is eigenlijk nergens te vinden, ook niet op de website van Welkom in Utrecht en Vluchtelingenwerk. Zij vraagt hoe de wethouder ervoor gaat zorgen dat mensen van alle verschillende inburgeringregiems zo snel mogelijk weten wat er voor hen van belang is.
Zij vervolgt met nader in te gaan op het Stadsgesprek uit 2016.
Destijds was al te zien hoe groot de bereidheid was en is in de Utrechtse samenleving nieuwkomers op weg te helpen of om samen met hen nieuwe zaken op te zetten: van de Voorkamer tot Welkom in Utrecht en New Neighbours. Zij wil graag dat initiatieven van onderop deel blijven uitmaken van de Utrechtse aanpak, ook als het einde van de financiering door bijvoorbeeld het Initiatievenfonds in beeld komt. Zij oppert dat het logisch is omdat samen te doen met de Welkom-Huizen. Zij krijgt hierop graag de reactie van de wethouder.
D66 is ontzettend blij dat voor de inburgering in Utrecht gebruik gemaakt wordt van de kennis en ervaring van De Stem - een groep nieuwkomers die nu al meedenkt. D66 wil toe naar volwaardig medezeggenschap, zoals dat ook gekend wordt voor bijvoorbeeld het Cliëntenplatform Werk & Inkomen. Daar heeft de gemeente een verordening die regelt hoe en waarover mensen adviseren. Zij vindt dat een goede

manier om de kwaliteit van de dienstverlening te borgen en voor mensen om kennis te maken met medezeggenschap. Haar fractie denkt ook dat het lidmaatschap van een Cliëntenplatform een uitstekende invulling is van het participatieverklaringstraject. Zij vraagt een toezegging hierop van de wethouder.
De heer Gilissen (VVD) vraagt of mevrouw Podt het een goed idee vindt om ook digitale middelen veel meer in te zetten en mensen online actief te bevragen zodat een brede vertegenwoordiging ontstaat en mensen op die manier worden betrokken en dat er niet een klein clubje ontstaat van mensen die betrokken zijn.
Mevrouw Podt (D66) is het daarmee eens. Zij denkt dat dat voor een groot deel al gebeurt. Zij vindt in dit verband meer altijd beter. Zij vervolgt haar betoog.
Zij benadrukt dat nieuwkomers niet blanco in Nederland komen; zij hebben opleiding en werkervaring. Ze kunnen vaak niet direct aan de slag omdat diploma's niet erkend worden. D66 wil ervoor zorgen dat talenten worden benut en zoveel mogelijk ingezet op een leven lang leren. Het tussentijds aanpassen van een persoonlijk integratieplan is daarvoor een mogelijkheid. Zij spreekt in dit verband over “leerbaarheid”. Zij vraagt of afspraken te maken zijn over werkervaring op een lager niveau met perspectief op een opleiding na de eerste periode. Zij vraagt hierop de reactie van de wethouder.
Het is niet eenvoudig een persoonlijk integratieplan goed op te stellen. In de gemeente Weert is in het afgelopen jaar geëxperimenteerd met een pilot rond deskundigheidsbevordering op dit terrein. Zij maakten met een commissie specifiek hiervoor een Plan van Aanpak. Zij vraagt of de wethouder daar naar wil kijken voor Utrecht. Haar fractie vindt de inzet spannend op mensen die straks de Z-route moeten volgen. Is daarop voldoende aanbod en deskundigheid, ook passend bij mensen die lastiger leren? Zij vraagt hierop de reactie van de wethouder.
In 2017 organiseerde haar fractie een bijeenkomst met Pharos over nieuwkomers en gezondheid. In die bijeenkomst bleek dat daar veel blinde vlekken waren. Nieuwkomers hebben meer informatie nodig over het Nederlandse zorgsysteem en over hun eigen gezondheid. Recent onderzoek toont aan dat de gezondheid van veel nieuwkomers erop achteruitgaat tijdens hun verblijf in Nederland. Bijna de helft van de Syrische nieuwkomers krijgt te maken met problemen in de mentale gezondheid. Het lijkt haar fractie belangrijk daarvoor expliciet aandacht te hebben binnen de inburgeringcoalitie en met sleutelpersonen. Dat ziet zij nu minimaal terug. Zij vraagt hierop de reactie van de wethouder.
Mevrouw Van Mil (Student & Starter) is het eens met mevrouw Podt over het belang van het mentale welzijn in de inburgeringroute. Zij is vooral benieuwd hoe zij ziet dat dit beter te integreren is in die route. Hoe moet het gemeentebestuur daarmee omgaan?
De heer De Boer (Stadsbelang Utrecht) brengt in herinnering dat zijn fractie uitgebreid gesproken heeft over een zorgkloof vooral als het gaat om mensen met een migratieachtergrond. Haar reactie leek destijds afwijzend. Nu hoort hij haar hetzelfde zeggen. Hij vraagt hoe mevrouw Podt denkt de zorgkloof te kunnen dichten.
Mevrouw Podt (D66) vindt de vraag van mevrouw Van Mil een mooie. Zij denkt aan twee zaken heel concreet: allereerst dat het gaat om het bereiken van veel nieuwkomers vooral waar het gaat om de mentale gezondheid. Mensen vinden het vaak lastig hierover te spreken. Zij ziet heel veel mooie dingen gedaan worden, dwars door de taal heen. Ze denkt dat daarvoor alle ketenpartners hard nodig zijn.
Een andere persoonlijke hickup voor haar is de vergoeding van tolken in de zorg. Dat is niet iets dat gemakkelijk op te lossen is in Utrecht. Zij verneemt graag of de wet-

houder daarop wil reflecteren. Ze denkt dat dit een groot gebrek is, zeker als het gaat om de mentale gezondheid.
In reactie op Stadsbelang antwoordt **mevrouw Podt** (D66) dat het haar nog niet helder is wat die fractie precies bedoelt met groeven en kloven.
De heer De Boer (Stadsbelang Utrecht) merkt op dat mevrouw Podt het zojuist zelf verwoord heeft, dat de zorg niet altijd aansluit. Hij vindt het vreemd dat zij het niet begrijpt terwijl zij het zelf benoemt.
Mevrouw Podt (D66) vervolgt haar inbreng in haar termijn met in te gaan op de rol van de vrouwelijke nieuwkomers. Die nieuwkomers komen nog lastiger aan een baan, ook wanneer zij een baan op hoog niveau hadden in het land van herkomst. Zij hebben nog vaker dan mannen mentale problemen. Veel vrouwen startten hun leven op achterstand omdat ze later naar Nederland kwamen. Zij stelt voor specifiek aandacht te schenken in de begeleiding aan vrouwen en aan kinderopvang en aan niet uitkeringsgerechtigde vrouwen die thuis zitten omdat hun man al aan het werk is en zij daardoor geen of minder recht hebben op begeleiding. Mevrouw Podt krijgt graag een toezegging van de wethouder dat ook niet-uitkeringsgerechtigde nareizigers de begeleiding richting de arbeidsmarkt krijgen die ze nodig hebben.
Haar fractie wenst iedereen in Utrecht heel veel succes die zich inzet om ruimte te geven aan de ambities van nieuwkomers in Utrecht, bedrijven, taalscholen, initiatiefnemers en vrijwilligers en de nieuwkomers zelf.
De heer Gilissen (VVD) deelt de observatie van mevrouw Podt over de drempels voor de betrokkenheid van vrouwen. Een deel daarvan is cultureel bepaald. Hij vindt dat vanuit het bestuurlijke gedacht een vuist gemaakt zou moeten worden om op te komen voor de vrouwen die zelf die keuze willen maken. Hij vraagt hoe mevrouw Podt dat ziet.
Mevrouw Podt (D66) is er altijd voor om vrouwen te ondersteunen, welke drempels zij ook ervaren. Ook wanneer dat culturele drempels zijn, vindt zij dat prima. In de afgelopen jaren kwam zij vrouwen en mannen tegen die zelf graag willen dat de vrouw richting de arbeidsmarkt gaat. Dan blijkt het vaak lastig daarop nog begeleiding te krijgen omdat de man de begeleiding al heeft gehad. Zij bevestigt dat het bestuur zou moeten beginnen bij de mensen die zelf graag willen maar die door het systeem zoals het bestuur dat in elkaar gezet heeft niet aan de bak komen.

Mevrouw Streefland (ChristenUnie) spreekt haar woord van dank richting het college en de ambtenaren voor dit in haar ogen goede plan. Zij vindt het des te vervelender dat het wetsvoorstel aan de basis van dit voorstel is uitgesteld. Dat neemt niet weg dat het bestuur hierover nu kan spreken.
Zij vraagt of de wethouder de mogelijkheden kan toelichten voor een eerdere invoer van (delen van) dit plan of dat een hybride versie van het wetsvoorstel zal ingaan. Wat zou de wethouder nu kunnen doen vanuit dit voorstel voordat het wetsvoorstel daadwerkelijk realiteit is?
Ook haar fractie maakt zich zorgen over de tussengroep. Hoe ziet de wethouder deze groep en met welke voorstellen is deze groep beter ondersteuning te bieden wanneer zij nog in dat oude systeem vallen. Zij vraagt daarvoor expliciet aandacht.
Een gepersonaliseerd plan voor de inburgering, klinkt als muziek in haar oren. Dan dient wel goed geluisterd te worden en gekeken naar wat de inburgeraar wil en kan bij een hoger taalniveau dan B2. Dient gekeken te worden naar behaalde diploma's om de kennis en kunde goed in te zetten. Zij vraagt hoe de wethouder deze mogelijkheden ziet.

Hiernaast vraagt zij aandacht voor het bedrijfsleven en licht zij toe die steviger in te zetten voor een steviger bereik van deze vaak talentvolle groepen. Zij vraagt de wethouder daarop specifiek terug te komen.

Mevrouw Van Mil (Student & Starter) complimenteert de wethouder met het vele werk dat verricht is. Haar fractie heeft nog een aantal vragen over het verschil tussen de visie en de praktijk.
Haar fractie vindt dat een aantal groepen ontbreekt in de nota. Haar fractie vraagt zich af hoe haalbaar de route-Z is voor de groep laaggeletterden en hoe dan om te gaan met die groep. Zij refereert aan en sluit zich aan bij de desbetreffende inbreng van D66 en de ChristenUnie. Deze groep valt nu nog onder de oude wet. Zij vraagt of het college een overgangsregeling kan instellen.
Haar fractie ondersteunt de Welkom-Huizen van harte. Haar fractie stelt vragen over de praktijk. Het lijkt haar heel goed te kijken naar wat er al is in de stad zoals bibliotheken en buurthuizen. Zij vraagt de wethouder vooral gebruik te maken van plekken van statushouders die al bekend zijn, zoals Villa Vrede en de Vormkamer. Zij doet de suggestie die plekken te betrekken in het opzetten van de Welkom-Huizen zodat sprake is van een aansluiting.
De Welkom-Huizen willen de nieuwkomers zich welkom laten voelen in Utrecht. Echt welkom voelen gaat ook over het hebben van ontmoetingen en toenadering van Utrechtse inwoners. Het is heel waardevol de gewone Utrechter te betrekken bij het welkom heten van de nieuwkomers. Zij vraagt de wethouder wat het plan is om de Welkom-Huizen in beeld te krijgen bij de gewone Utrechter.
Ook haar fractie vraagt aandacht voor het mentale welzijn en zij koppelt dit ook aan het welkomgevoel. Zij refereert hierbij aan de inbreng van D66 hierover. Zij vraagt hiervoor de reactie van de wethouder als het gaat om ruimte maken in het beleid.
Zij sluit zich aan bij de inbreng van mevrouw Podt over het extra kijken naar de inzet van tolken om meer en betere zorg te kunnen bieden.
Zelfredzaamheid is een van de belangrijkste doelen. Heel veel inburgeraars voelen zich pas zelfredzaam wanneer ze een baan hebben. Zij ziet dat de arbeidsmarkt nog steeds het mechanisme heeft van uitsluiting. Zij noemt het begrip discriminatie op de arbeidsmarkt in dit verband. De nota kan alleen succesvol zijn wanneer ook gewerkt wordt aan een inclusieve werkvloer. Dat onderwerp komt niet echt terug in de nota. Zij vraagt hoe de wethouder hierover denkt.
Mevrouw Streefland (ChristenUnie) vindt het mooi dat mevrouw Van Mil de Welkom-Huizen expliciet noemt. Zij vindt die ook heel belangrijk in de stad. De weg van de gewone Utrechter wordt momenteel al nadrukkelijk gevonden door heel veel Utrechtse kerken. Zij ziet daar heel veel verbinding en heel veel bijdragen van vrijwilligerswerk. Dat zou haars inziens breder kunnen. Zij vraagt naar de voorstellen van Student & Starter in dit opzicht.
Mevrouw Van Mil (Student & Starter) vindt het goed om te horen dat de kerken de weg al gevonden hebben. Zij zou het mooi vinden wanneer ook andere groepen zoals studenten, en mogelijk ook gepensioneerden deze plek zouden weten te vinden. Zij pleit ervoor de Welkom-Huizen zichtbaar te maken. Zij pleit ook voor een campagne zodat de Utrechters weten dat die Welkom-Huizen bestaan.

De heer Van Waveren (CDA) besteedt aandacht aan het navolgende:
De kwaliteit van het voorstel, de aandachtspunten van het CDA: de taal, de bijzondere situatie en de behoefte van één contactpersoon en het financiële kader.

Hij ziet dat taal ontbreekt in de uitgangspunten. De rest van het voorstel is doordrenkt van het belang van taal. Hij pleit ervoor zoveel mogelijk in de Nederlandse taal te doen in de Welkom-Huizen.
Als het gaat om de behoefte van één contactpersoon vindt hij die informatie ontbreken in de nota; hoe wordt er voor één contactpersoon gezorgd? Hij vraagt de wethouder of dit extra aandacht kan krijgen in de nota.
Met betrekking tot het financiële kader leest hij dat het college terugkomt bij de raad als dat kader niet uitkomt. De nota zelf geeft niet bepaald inzicht in of het gaat om voldoende financiële middelen. Hij vraagt meer informatie over de verdeling van de middelen vóór de raadsvergadering. Het gaat hem daarbij ook om de inhoud. Hij vraagt de toezegging van de wethouder van een uitgebreide brief over hoe dat gaat werken, wat het gaat kosten, welke locaties er voor zijn, het aantal locaties zodat over dat deel van de uitwerking ook nog bestuurlijk is te spreken.
De heer Van Deún (PVV) vindt het leren over de Nederlandse cultuur essentieel en wat de PVV betreft is dat verplicht met het oog op integratie in de samenleving. Hij vindt dat het huidige systeem niet werkt. Ook anderen refereerden daaraan. Zijn fractie vraagt zich af of het voorliggende voorstel het allemaal verbetert.
Hij krijgt graag de reflectie van het college over wat aan fraude gedaan wordt.
De heer Dekkers (GroenLinks) vraagt over welke fraude de heer Van Deún spreekt. De ervaring leert dat fraude niet kwam van de kant van nieuwkomers, maar bijvoorbeeld wel van de kant van taalscholen. Een van de redenen voor het voorliggende is de aanpak daarvan.
De heer Van Deún (PVV) antwoordt bevestigend. Hij spreekt dan over de aanbieders. Dat moet goed worden bekeken in de Europese aanbesteding. Hij vervolgt zijn inbreng in zijn termijn met te betreuren dat het college vraagt hierover te besluiten nu minister Koolmees het in ieder geval heeft uitgesteld tot 2022. In maart 2021 komen er eerst verkiezingen. Hij voorziet dat het allemaal weer kan veranderen. Hij vraagt wat het meer gaat kosten nu er al een winstwaarschuwing is van het college dat het waarschijnlijk niet budgettair neutraal kan.
De raad wordt voorgesteld te besluiten over enkele leidende principes. Wat de PVV betreft is taalonderwijs niet vrijblijvend, ook niet voor nareizigers. Bij het niet nakomen mogen daarop wat hem betreft forse sancties staan wanneer opzettelijk sprake is van onvoldoende inzet. Hij vraagt of de wethouder kan toezeggen dat het niet vrijblijvend zijn als leidend principe wordt toegevoegd. Anders overweegt zijn fractie een amendement.
De heer Sungur (DENK) vraagt aan welke sancties de heer Van Deún denkt.
De heer Van Deún (PVV) licht toe dat wat hem betreft sancties altijd maatwerk zijn. De uiterste sanctie is dit huis of dit land verlaten wanneer daartoe mogelijkheden zijn. Het is ook mogelijk mensen te treffen in hun portemonnee.
Mevrouw Assen (PvdA) vraagt of de heer Van Deún sancties noemt als signaal of omdat hij van mening is dat het effectief is.
De heer Van Deún (PVV) noemt het effectief. Anders zou zijns inziens het wetboek van strafrecht wel geschrapt kunnen worden. Hij benadrukt het ultimum remedium hierin. Dit wordt als laatste ingezet wat hem betreft. Hij herhaalt zijn argumenten.
Mevrouw Assen (PvdA) vraagt wat er dan voorligt aan effectief inburgeringbeleid wanneer dit het ultimum remedium is, wanneer hij ook niet gelooft dat het voorliggende voorstel niet effectief is.

De heer Van Deún (PVV) licht toe dat dit te maken heeft met zijn inschatting dat het gaat om vrijblijvendheid. Hij vindt dat mensen ervan overtuigd moeten worden dat de Nederlandse taal en de Nederlandse gewoonten belangrijk zijn om te integreren. Aan een verplichting koppelt hij sancties, anders hoeft de overheid het zijns inziens niet te verplichten.
Hij vervolgt zijn inbreng in zijn termijn met “lerend ontwikkelen”. Zijn fractie vindt dat een vaag uitgangspunt. Dat doet hem denken aan zelfsturende teams uit het verleden. De PVV wil weten voor het scheppen van duidelijkheid welke koers het bestuur vaart. Dit mag wat hem betreft geschrapt worden uit beslispunt 1d. Dit zou zijns inziens niet als uitgangspunt vastgesteld moeten worden. *Leren en bijsturen* geldt in zijn ogen voor elk besluit en elk handelen van de gemeente. Hij krijgt hierop graag de reactie van de wethouder. Ook hierop overweegt zijn fractie een amendement.
Beslispunt 2 is niet gebaseerd op het uitstel van de minister. Wat zijn fractie betreft kan dat ook een aantal maanden worden uitgesteld in dit besluit. Dan is het stadsbestuur aanbeland na de verkiezingen en is een betere inschatting te maken van hoe in 2022 en daarna verder is te gaan en wat het allemaal gaat kosten. Dan is daarop terug te komen bij de Voorjaarsnota. Nu lijkt het een open einde rekening.

Mevrouw Assen (PvdA) is blij met de inzet van de wethouder en diens toon. Zij stelt dat Utrecht veel te bieden heeft voor iedereen, en zeker ook voor deze nieuwe groep Utrechters. Utrechters willen er alles aan doen om inburgeraars vanaf dag 1 te laten meedoen. Haar fractie juicht dat toe.
Zij sluit graag aan op wat al gezegd is door D66 en de ChristenUnie over onder andere de Ondertussengroep.
Zij ziet in het inkoopconvenant niet terug dat taalonderwijs ook op hoger niveau te geven is. Zij vraagt of de wethouder daarop een toezegging kan doen. Zij denkt dat maatwerk op alle niveaus nodig is. Zij geeft een antivoorbeeld van maatwerk dat in de praktijk is gebleken bij de hogeschool. Zij vraagt of de wethouder kan toezeggen in gesprek te gaan met de hoge school. Zij beseft dat de wethouder daarover niet gaat. Een goed gesprek kan in de optiek van haar fractie veel goed doen.
De verbreding in trajecten in de onderwijs- of werkroute lijkt haar goed. Er zijn meer sectoren dan horeca, zorg en bouw. Zij ziet meer sectoren waar direct behoefte is aan nieuwe studenten en werknemers en ook vaak vrijwilligers op diverse niveaus. Zij vraagt of de wethouder zich voorneemt ook trajecten te bieden richting bijvoorbeeld onderwijs en politie. Zij vraagt dit omdat dit haar extra waardevol lijkt aangezien dit ook sectoren zijn waar het belang van diversiteit en inclusie groot is en ze plekken betrekken midden in de samenleving. Haar fractie krijgt hierop graag een toezegging.
De PvdA denkt ook dat basisbanen waardevol kunnen zijn voor statushouders. Zij vraagt of de wethouder dit deelt en zo ja hoe hij daarmee een koppeling wil maken.

Haar fractie legde al vaker de focus op zelfredzaamheid, ook op andere terreinen. Zij deelt het doel binnen het Utrechts model. De PvdA vindt dat een goed doel. De vraag is wat te doen wanneer het niet lukt, en wat als de focus daarop te vernauwend werkt. Zij vraagt hoe de wethouder aankijkt tegen de in de Raadsinformatiebijeenkomst geuite zorgen over de focus op zelfredzaamheid.
De heer Gilissen (VVD) vraagt mevrouw Assen hoe zij het financiële plaatje ziet met dit lange verlanglijstje in relatie tot het gegeven dat het nu al niet heel erg overhoudt.

Mevrouw Assen (PvdA) is dan benieuwd naar de extra kosten die de heer Gilissen ziet in haar betoog. Er zijn al bestuurlijke voorstellen gedaan voor de basisbanen. Zij betreurt het in dat opzicht dat de tegenbegroting van de PvdA niet is aangenomen.
Zij is ook benieuwd naar de reactie van de wethouder op het zojuist gevoerde debatje. Ook hierbij ziet haar fractie dat het zich uiteindelijk terugbetaalt.
Zij vraagt de wethouder hoe alle ambities te rijmen met het budget. Zij benadrukt dat zij ook winst ziet in een betere integrale samenwerking. Zij ziet niet direct waar enorme zakken met geld erbij moeten. Zij verneemt dat graag van de heer Gilissen wanneer hij dat wel ziet.
De heer Gilissen (VVD) noemt daarop twee dingen: (1) de kosten gaan voor de baat uit. Hij pleit ervoor ook binnen het bestaande aanbod te kijken naar een zo groot mogelijke inzet op activiteiten die ervoor zorgen dat mensen zo snel mogelijk zelfvoorzienend zijn. Hij noemt in dit verband de taal. (2) er moet dan ook nu geld beschikbaar zijn. Hij vraagt waar het geld vandaan moet komen wanneer het bestuur begin 2021 iets extra's wil doen.
Mevrouw Assen (PvdA) legt dit terug bij de wethouder: denkt hij dat basisbanen kunnen matchen met de plannen die mevrouw Voortman daar deels voor heeft? Anders weet het bestuur sinds kort dat de nieuwe wet opnieuw is uitgesteld. Zij hoopt dat bij de Voorjaarsnota daarvoor een passend nieuw voorstel komt.
Het lijkt haar niet zinvol om over concrete posten te gaan praten wanneer van tevoren bekend is dat voorstellen in die richting het niet gaan halen.
Zij deelt met de heer Gilissen dat er ook veel zit in het effectiever doen van het bestaande aanbod. Ze noemt in dit verband het psychosociale en het inzicht bij het bestuur waar het nog beter kan. Zij vervolgt haar betoog.
Zij sluit aan op de inbreng van mevrouw Podt op de mogelijke winst die de behalen is op het psychosociale vlak bij de ondersteuning van statushouders. Zij noemt de proeftuinen in Haarlem en Dordrecht in dit verband om tot een laagdrempelig en lokaal, meer passend en meer effectief aanbod te komen. Zij noemt de stevige aanbevelingen in dit verband: integrale samenwerking en een afzonderlijke sociale kaart voor statushouders. Zij vraagt of de wethouder kan toezeggen hiervan kennis te nemen en na te gaan wat daarvan is over te nemen in Utrecht. Zij vraagt de wethouder ook een sociale kaart voor Utrecht te maken. Zij denkt niet dat daaraan een hoog kostenplaatje hangt. Zij vraagt ook aandacht van de wethouder voor het meer intensiveren van de integrale samenwerking.
De PvdA denkt dat huisvesting een groot probleem blijft, juist om de doorgaande lijn te bewaken. Zij vraagt hoe de wethouder dit duidt en wat zijn oplossing is. Haar suggestie in dit verband is te stoppen met de verkoop van sociale huurwoningen.

De heer Sungur (DENK) houdt zijn inbreng kort. Hij richt zijn bijdrage vooral op de gezondheid. Hij refereert aan de inbreng van mevrouw Podt en mevrouw Assen. Ook zijn fractie mist in het stuk de bijzondere aandacht voor de gezondheidssituatie van de individuele inburgeraar. De inburgeraars verlieten hun eigen land niet zomaar. Veel van deze mensen maakten veel mee in hun thuisland. Hij verzoekt de wethouder meer aandacht te schenken aan de gezondheidssituatie van nieuwkomers.
Daarnaast sluit zijn fractie zich graag aan bij de vraag wat er gaat gebeuren met de mensen die in de huidige regeling vallen terwijl bekend is dat die regeling niet de meest optimale is. Hoe kan het bestuur ook die groep meenemen? Hij legt de vraag voor welk onderdeel van het plan alvast is in te voeren voordat de wet in werking is getreden.

De heer Dekkers (GroenLinks) steunt van harte het voorliggende raadsbesluit met de leidende principes en de uitgangspunten voor de uitvoering van de inburgering. Het nieuwe stelsel lerend ontwikkelen en onderwijs regionaal inkopen.
Zijn fractie is ook blij met de bovenwettelijke ambities van Utrecht, zoals de Welkom-Huizen en een hoger taalniveau voor hoger geschoolden en vaktaal op de werkvloer.

Zijn fractie is er trots op dat Utrecht voorop liep in het ontwikkelen van het nieuwe inburgeringstelsel. Hij noemt de wezenstrekken ervan. Hij vindt het hoog tijd afscheid te nemen van de oude regeling. De minister heeft een half jaar uitstel aangekondigd.

GroenLinks ondersteunt het college in zijn streven vast te houden aan de ambities en de pogingen op 1 juli de nieuwe aanpak te starten. Hij vernam op de Raadsinformatiebijeenkomst dat er verschillende scenario's worden onderzocht en dat er in dat opzicht landelijk gelobbyd wordt. Hij vraagt of de wethouder iets meer kan zeggen over de scenario's en de lobby. Zijn fractie stemt graag af met de andere fracties en de wethouder over hoe een uitspraak van de gemeenteraad die lobby kan ondersteunen.
De zorgen van zijn fractie hebben meer te maken met de landelijke regelgeving en financiering dan met de Utrechtse ambities. Hij gaat in dit verband in op de mensen die buiten de regeling vallen. Hij noemt in dit verband de Ondertussengroep. Hij stelt voor die groep zoveel mogelijk mee te nemen in het nieuwe stelsel. Hij herhaalt het begrip gezinsmigranten in verband met een kleine groep vluchtelingen die niet onder de inburgeringplicht valt, zoals gepensioneerde vluchtelingen en mensen met een tijdelijke vergunning. Hij vraagt of de wethouder kan zeggen hoe ervoor te zorgen dat deze groepen niet in de problemen komen. De gemeente krijgt voor deze groepen geen of minder geld. De vraag is of is na te gaan is of aanvullende financiering te regelen is uit bijvoorbeeld de Participatiewet.
Richting de heer Gilissen vraagt hij of zijn fractie hem aan zijn zijde vindt in de landelijke lobby wanneer de gemeente geldtekort heeft voor zaken die het gemeentebestuur belangrijk vindt, om wel voldoende geld te regelen.
Tot de nieuwkomers behoren ook jonge moeders. Om volwaardig mee te kunnen doen is voor hen de beschikbaarheid van kinderopvang belangrijk.
De heer Gilissen (VVD) vindt dat heer Dekkers hem een terechte vraag stelde over de landelijke lobby. Hij stelt hem een wedervraag. Deze raad, GroenLinks voorop maakt er zijns inziens een gewoonte van de lobbybrieven flink aan te zetten. Hij vraagt of de heer Dekkers ook bereid is gedurende een lobbytraject te doen wat gemeente zelf kan doen. De heer Dekkers kan bij de raad een amendement indienen om direct de portemonnee te trekken voor alle plannen die hij extra wil, en waarvoor hij ook naar het Rijk kijkt. Mogelijk kunnen partijen elkaar dan vinden. Wanneer de heer Dekkers direct zijn portemonnee trekt is hij bereid een dergelijke lobbybrief mee te ondertekenen.
De heer Dekkers (GroenLinks) verduidelijkte dat het hier over verschillende dingen gaat. De gemeente heeft de extra kosten niet veroorzaakt. Die zijn er in verband met het uitstel van de wet. Hij vindt het dan volstrekt redelijk om samen met andere gemeenten te gaan lobbyen naar het Rijk voor die extra kosten. Hij noemt ook in dit verband de eigen middelen uit de Participatiewet of uit mogelijke andere bronnen. Hij is het ermee eens na te gaan of de extra investeringen ook de gewenste revenuen opleveren. In dit verband vraagt hij de wethouder of extra financiering te vinden is.

De heer Gilissen (VVD) licht toe dat het hem vooral gaat om de extra lokale ambities; in de woorden van de heer Dekkers bovenwettelijke ambities. Hij vraagt de heer Dekkers daarvoor concrete voorstellen te doen en daarbij te kijken naar andere gemeentelijke budgetten.
De heer Dekkers (GroenLinks) betwijfelt of het nodig is om dit nu al bij de komende bespreking aan de orde te stellen. Hij vervolgt zijn betoog.
Hij vraagt de wethouder of de kinderopvang gewaarborgd is en of die opvang onderdeel is van de inkoopvoorwaarden.
Hij sluit zich aan bij D66 en bij anderen die opmerkingen maakten over het maatwerk op alle niveaus.
De gemeente wil het nieuwe stelsel lerend ontwikkelen. Dat kan wat hem betreft niet zonder de inbreng van inburgeraars en de ervaringen van hen. Hij sluit zich aan bij het voorstel van D66 over de medezeggenschap. Hij verneemt graag van de wethouder hoe hij in dat lerend ontwikkelen de praktijk en de leefwereld van inburgeraars inbouwt, bijvoorbeeld door inbreng van henzelf of door onderzoek.
De heer Dekkers benadrukt dat inburgering geen eenzijdige activiteit is van nieuwkomers. Daarom moeten wat hem betreft de Welkom-Huizen neergezet worden op plekken waar ook andere Utrechters komen. Hij denkt daarbij aan Wijkcultuurhuizen, scholen, buurthuizen. Wanneer de gemeente mensen wil laten inburgeren via bijvoorbeeld werkstages of vrijwilligerswerk, moeten vrijwilligersorganisaties werkgevers en maatschappelijke organisaties openstaan voor nieuwkomers. Hij vraagt de wethouder wat de gemeente gaat doen aan die kant van de inburgering.

De heer Boudens (SP) staat op het standpunt dat taal- en inburgeringonderwijs niet overgelaten moet worden aan de markt. Zijn fractie is blij dat het college het op dat punt eens lijkt te zijn met zijn fractie. Hij ziet het inkoopconvenant dan ook als vooruitgang.
Hij looft het daadkrachtig optreden van de gemeente en de kwaliteit van het voorgestelde beleid. Hij vindt de vliegende start prijzenswaardig.
Het uitstel van de wet vindt hij zuur voor diegenen die nu langer een beroep moeten doen op een falend systeem, maar biedt mogelijk wel ook kansen het voorgestelde beleid te perfectioneren.
Hij licht een tweetal thema's uit een Raadsinformatiebijeenkomst over dit onderwerp:
(1) Van belang om scherp te blijven op de mogelijkheid dat de papieren werkelijkheid en de beleving van inburgeraars te ver uit elkaar gaan lopen. Het verdient zijns inziens aanbeveling te voorzien in een evaluatiemoment. Idealiter zou een dergelijk moment een dialoog omvatten met inburgeraars om meer zicht te krijgen op de belevingswereld van de inburgeraars en de effectiviteit van het beleid. Hij vraagt de verantwoordelijke wethouder om een reactie op zijn voorstel om de dialoog met de inburgeraars als evaluatiemethode op te nemen.
(2) Het zou zomaar kunnen dat de gemeente bij de volgende verkiezingen te maken heeft met een college met een hele andere ideologische overtuiging. Om te voorkomen dat het inburgeringbeleid steeds meeverandert met de ideologische veranderingen, vindt hij het verstandig om een deel van het beleid te verwetenschappelijken. Door bepaalde kernelementen in een wetenschappelijk kader te plaatsen, wil hij het beleid minder volatiel te maken. Die verwetenschappelijking is op twee manieren te bewerkstelligen. Hij heeft daarvoor uitwerkingen bedacht op pragmatische basis. Hij denkt aan het plaatsen van voetnoten en transparant maken van waar bestaande *beroepen op wetenschap* vandaan komen. In de raadsbrief die het uitstel van de wet

aankondigt, leest hij dat het huidige stelsel aantoonbaar leidt tot geen goede inburgering. Dat inzicht hoorde hij veelvuldig langskomen in het debat van vandaag. Dat maakt hem nieuwsgierig naar het onderzoek dat dat zou moeten aantonen. De vraag is dan hoe bijvoorbeeld de kwaliteit van inburgering te meten.
Ten tweede is het mogelijk om wetenschappers om advies te vragen.
De voorzitter attendeert de heer Boudens op de mogelijkheid technische vragen te stellen aan de ambtelijke ondersteuning voorafgaande aan de vergadering. Dat neemt niet weg dat hij het recht heeft om dit in dit verband aan de orde te stellen.
Mevrouw Van Mil (Student & Starter) vindt dit een interessante invalshoek. Zij voorziet een tweesplitsing. Aan de ene kant wil de heer Boudens de dialoog aangaan met de inburgeraars voor eigen ervaring en aan de andere kant stelt hij een verwetenschappelijking voor van het beleid. Zij vindt dat nogal uiteen lopen. Beleid moet wat haar betreft ook gestoeld zijn op praktijk en dus op dialoog. Hoeveel nut heeft dan de verwetenschappelijking van dat beleid? Zij is benieuwd hoe de SP dat bijeen weet te brengen.
De heer Boudens (SP) vindt de verwetenschappelijking van het beleid in ieder geval verstandig. Die onderliggende onderzoeken zijn er al en zijn kennelijk op te vragen. Hoeveel moeite is het dan om die in een bibliografie zichtbaar te maken voor de lezer. Dit verbijzondert hij van de belevingswereld van de inburgeraars. Hij wil antwoord geven op de vraag of datgene wat het bestuur doet, aankomt.
Hij vraagt de reactie van de wethouder op *de verwetenschappelijking van het integratiebeleid*.

De heer Gilissen (VVD) betuigt steun aan het voorstel van de heer Boudens.
Hij vergelijkt het met Weten wat Werkt, het effect van het Utrechtse beleid extern te laten valideren vanaf de start. Hij denkt daarbij aan de inschakeling van een universiteit.
Uit zijn interrupties blijkt zijn bijzondere aandacht op dit beleid.
Hij sluit zich aan bij de opmerking van de heer Van Waveren. Hij maakte terecht het punt dat waar het stuk doorspekt is van het belang van taal, dat nog niet helemaal naar voren komt in de uitgangspunten. Hij schetst aan de hand van situaties in het dagelijks leven het belang van taal voor de inburgering. Hij vraagt de reactie hierop van de wethouder: waarom wel in het stuk zelf maar niet als één van de leidende uitgangspunten.
Hij geeft de heer Van Deún gelijk op het punt van dat inburgering niet vrijblijvend kan zijn. Zijn fractie zoekt naar een goede balans tussen de preek, de wortel en de stok. Hij vraagt de visie van de wethouder op die balans.
Naar aanleiding van zijn interruptie op de inbreng van mevrouw Podt benadrukt de heer Gilissen dat de VVD wil voorkomen dat door een te losse opvatting over inburgering ideeën in de stad komen die haaks staan op de basale immateriële waarden: de gelijkwaardigheid van man en vrouw, de vrijheid van godsdienst. Hij refereert aan ideeën die haaks staan op de algemeen geaccepteerde. Ook dat fenomeen vindt hij onvoldoende terugkomen in het voorstel van het college. Hij noemt in dit verband ook de basisvaardigheden en -kennis van de Nederlandse samenleving. Hij krijgt graag de reactie van de wethouder op hoe hij vanuit de Utrechtse aanpak erop wil toezien dat mensen van meet af aan worden gewezen op het gegeven dat in de Nederlandse samenleving veel geaccepteerd wordt op het gebied van seksuele vrijheid, gelijkwaardigheid van man en vrouw, et cetera.

Mevrouw Podt (D66) vraagt in hoeverre mensen accepterend zullen reageren op aanwijzingen van bovenaf, op het doen en laten van mensen in Nederland.
De heer Gilissen (VVD) antwoordt te denken dat dat helpt. Dat is volgens hem fundamenteel niet anders dan dat mevrouw Podt en haar partijgenoot op de foto gaan als het gaat om de vrijheid van vrouwen om zelf te kunnen beslissen over wat er in een wijk gebeurt. Hij noemt in dit verband de kracht van de herhaling en de kracht van het goede voorbeeld, de kracht van laten zien, niet alleen in het proces van inburgering, maar ook als samenleving in den brede als het gaat om wat men doorgaans normaal/gewoon vindt in Nederland, waar ook de ruimte is voor vooral het gesprek, het debat. Daar zit wat hem betreft de essentie: het gesprek altijd aan te gaan over zaken die in Nederland ervaren worden als normaal. Dat past wat hem betreft bij het uitgangspunt van maatwerk. Hij vindt dat de stad de verplichting heeft dat gesprek te blijven voeren.
Mevrouw Podt (D66) merkt op dat de heer Gilissen nu iets anders zegt. Zij betwist niet dat dat gesprek gevoerd moet worden. Dan gaat ze wel uit van een gesprek en dan gaat ze niet uit van een overheid die zegt hoe het zit. Een van de belangrijke Nederlandse waarden is dat de Nederlandse samenleving een pluriforme is en dat er ruimte is voor verschillen. Daarover zou het gesprek moeten gaan wat haar betreft, continu. Niet op het moment van binnenkomst, maar continu.
De heer Gilissen (VVD) merkt op dat daar zijn opvatting verschilt van die van D66. Hij vindt dat er een moment komt waarop een streep gezet wordt, waarop intolerantie ontstaat tegenover intolerantie en dat de overheid daarin ook een rol speelt. Alles is te zeggen, dat kan leiden tot een gesprek. Maar wanneer mensen fundamenteel de waarden van de stad van het land van de Nederlandse samenleving ter discussie stellen, moet de overheid een streep trekken wat hem betreft. De overheid zou wat hem betreft een streep moeten trekken bij het belemmeren van anderen, het ontnemen van vrijheden van anderen.
Mevrouw Podt (D66) vindt dat de heer Gilissen nu erg stoer doet over zaken waarover D66 en VVD niet fundamenteel van mening verschillen. Natuurlijk zit daar een grens. Ook daarover is het van belang het gesprek aan te gaan. Wat haar betreft mag de vrijheid er zijn om anders over dingen te denken.
De heer Gilissen (VVD) bestrijdt dat het gaat om stoerdoenerij. Hij is deze mening toegedaan, waarover hij vindt dat de samenleving heel veel heeft laten liggen in de afgelopen decennia. Wat hem betreft gaat de overheid het gesprek aan. Er komt een moment waarop het gesprek stopt en waar een streep getrokken wordt. Dat mogen mensen weten en voelen.
Mevrouw Assen (PvdA) is benieuwd wat de heer Gilissen voor zich ziet bij hoe in Utrecht die streep getrokken wordt.
De heer Gilissen (VVD) bevestigt dat dat een zoektocht is. Het begint er wat hem betreft mee dat de gemeenteraad, als bestuur van de stad, weerbaar is en dat het bestuur de discussie niet vermijdt. In de afgelopen decennia vindt hij dat het bestuur veel te omslachtig en veel te voorzichtig is omgegaan met het onderwerp. Dat is iets dat bij het bestuur zelf ligt. Hij bevestigt dat mensen niet bestraft kunnen worden voor wat ze vinden. Hij vindt dat bijvoorbeeld vrouwenbesnijdenis is te sanctioneren. Dat vindt hij mishandeling. Het isoleren van vrouwen valt onder de categorie waartegen het bestuur van de stad iets zou moeten doen. Dan wordt die streep mogelijk ook het strafrecht, al is de bewijsvoering vaak lastig. Hij vindt het benoemen van zaken in de politiek, en de daarmee de mentaal te trekken streep, en daarover in de politiek te spreken, een belangrijke stap.

Mevrouw Podt (D66) vindt de discussie koddig worden. De heer Gilissen spreekt over een mentale streep. De voorbeelden die de heer Gilissen noemt, zijn strafbaar. Niemand in deze vergadering zegt dat dat een goed idee is. Zij vraagt dan naar wat de heer Gilissen hiermee wil.
Mevrouw Van Mil (Student & Starter) sluit zich volledig aan bij de inbreng van mevrouw Podt. Zij bevestigt dat dit voorbeelden zijn die strafbaar zijn in het Nederlandse wetboek van strafrecht. Dit is niet de streep die de politiek zou moeten trekken.
De heer Gilissen (VVD) vindt dit onderwerp allesbehalve koddig omdat wat hij beschreef, plaatsvindt. Dat gebeurt onder het mom van culturele vrijheid. Door daarvoor van begin af aan aandacht te vragen, hoopt hij uiteindelijk dingen te kunnen voorkomen in plaats van vanuit het strafrecht ertegen op te treden. Het komt zijns inziens voort uit een doorgeschoten culturele vrijheid, waarmee de vrijheid van anderen wordt belemmerd. Daarom wil hij vanaf dag 1 daaraan aandacht besteden. Hij wil het bespreekbaar maken en als het nodig is die streep trekken.

De heer De Boer (Stadsbelang Utrecht) citeert uit de Nota van Uitgangspunten en stelt naar aanleiding van dat citaat dat het college mensen onder aan de ladder plaatst. Hij stelt dat daarmee het college mensen op achterstand zet. Hij vindt het noemen van de ladder in dit verband onwenselijk. Hij vindt dat mensen niet minder zijn wanneer ze onderaan staan. Het gaat om mensen met een verhaal, met kennis en ervaring. Op deze mensen wordt een beroep gedaan niet alleen Utrechter te zijn maar zich ook Utrechter te voelen.
In een tweede citaat benadrukt de heer De Boer dat nieuwkomers nu al volwaardig meetellen als nieuwe Utrechter. Stadsbelang is niet alleen tevreden wanneer ze kunnen meedoen op het niveau dat bij ze past maar wanneer ze vanaf dag 1 de verantwoordelijkheid nemen en alles op alles zetten om de Nederlandse taal te leren en daarvoor hun best te doen. Waar dat niet lukt, hulp te vragen. Zijn fractie is pas tevreden wanneer die hulpvraag beantwoord wordt en deze Utrechters gefaciliteerd worden op de juiste manier.
Hij vraagt waarom de wethouder nieuwkomers wegzet onderaan de ladder. Waarom spreekt de wethouder over een ladder? Hij vraagt de reactie van de wethouder.
Mevrouw Assen (PvdA) maakte de wethouder complimenten voor zijn toon over mensen die in Utrecht inburgeren. Zij vraagt hoe de heer De Boer het voorliggende plan met feitelijk meer ambities dan in veel andere gemeenten, rijmt met zijn duiding.
De heer De Boer (Stadsbelang Utrecht) bevestigt dat in het plan op zich goede elementen zitten. Hij benadrukt de manier van denken nogal wit te vinden. Hij schetst de indruk die hij krijgt door de woorden die de wethouder heeft gebruikt. Hij benadrukt dat de kennis en ervaring van deze mensen niet tot uiting komen met de door de wethouder gebruikte woorden. Hij vervolgt zijn betoog in zijn termijn.
Drie onderwerpen zijn belangrijk in het proces volgens de wethouder: de begeleiding, de Welkom-Huizen en het taalonderwijs. Volgens zijn fractie zijn taal, de eigen verantwoordelijkheid en de hulpvraag en de ondersteuning die daarbij hoort en de Welkom-Huizen de belangrijkste punten. Hij schetst wat hiervan zijns inziens niet goed terugkomt in de nota: de taal en de eigen verantwoordelijkheid. Hij vraagt of de wethouder het eens is met Stadsbelang dat taal het voertuig is voor meedoen in de Nederlandse samenleving.
De heer Dekkers (GroenLinks) vraagt of de heer De Boer het eens is met zijn fractie dat juist de verbinding die gelegd wordt met andere domeinen de kracht is van dit voorstel. Dat het niet alleen gaat om taal, maar wel om bijvoorbeeld taal in werk. Hij

is ervan overtuigd dat het benutten van taal in de praktijk heel erg helpt om beter te worden in het gebruik ervan.
Ten tweede vraagt hij of de heer De Boer de opvatting deelt dat het allemaal om de eigen verantwoordelijkheid laten draaien van de inburgeraar, juist het falen is van het oude systeem. Hij vindt het juist goed nu ook toe te gaan naar de andere kant aan die verantwoordelijkheid voor de inburgering.
De heer De Boer (Stadsbelang Utrecht) is het eens met heer Dekkers over taal. Wat hem betreft moet de basis de eigen verantwoordelijkheid zijn van deze mensen. Hij herhaalt zijn argumenten. Hij staat op het standpunt dat de overheid de mensen faciliteert in hun eigen verantwoordelijkheid. Uiteindelijk moeten ze het zelf gaan doen. Hij herhaalt zijn stellingname. Hij vervolgt zijn betoog.
Het college trekt twee jaar uit voor het lerend ontwikkelen van het nieuwe stelsel. Hij vraagt of de wethouder het eens is met Stadsbelang dat vooral geleerd moet worden van wat er in de afgelopen decennia op dit vlak gebeurd is, ook al zijn er dingen niet goed gegaan. Zij vraagt op welke wijze de wethouder gaat leren van de geschiedenis van al die kennis en ervaring die is opgedaan en niet alleen met betrekking tot plan Einstein. Welke onderzoeken neemt de wethouder mee naast die van dit plan? Hij krijgt graag een overzicht van de onderzoeken die meegenomen zijn in deze nota en hoe het lerend proces is. Hij vindt dat ontbreken. Hij herhaalt zijn stellingname.
Hij vraagt wat de wethouder bedoelt met “iedereen”.
Integratie en participatie vanaf dag 1. Hij stelt dat dat volgens hem moet zijn dat mensen hun best doen vanaf dag 1 met taal en participatie. Dan volgt de integratie vanzelf. Hij herhaalt zijn uitgangspunten.
Wat hem betreft moet uitgegaan worden van de kennis en ervaring die mensen al hebben en de mogelijke onontdekte talenten vinden en benutten. Hij vindt dat mensen niet voortdurend aan de hand gehouden moeten worden. Hij schaart dat onder het denken dat hij verwerpt.
Hij vraagt wat de wethouder bedoelt met “bruisende plekken”. Hij vraagt of dit het centraal stellen van de leefwereld, tegenspreekt.
Mevrouw Podt (D66) heeft de idee dat Stadsbelang nu een eindeloze lijst tekstuele suggesties geeft voor hoe het ook anders kan. Zij doet de suggestie die lijst op te sturen aan de wethouder.
De voorzitter vindt dit een terechte constatering. Tekstuele zaken zijn aan te geven. De commissie is vooral geïnteresseerd in wat Stadsbelang zelf wil.
De heer De Boer (Stadsbelang Utrecht) betwijfelt dat inburgeraars behoefte hebben aan bruisende plekken. Wat hem betreft zou het gaan om plekken die passen bij de leefwereld van de nieuwe Utrechter.
Zijn fractie staat positief tegenover Welkom-Huizen. Hij bekritiseert de tekst over het onderzoek vanuit het gegeven dat daarvan al zoveel op de plank ligt in binnen en buitenland.
In zijn beleving ontbreken voor de inkoop concrete kaders. Hij vraagt de wethouder hoe hij gaat toetsen dat daadwerkelijk de kwaliteit is geleverd en hoe te zien is dat de doelen bereikt zijn en effect hebben. Hij vraagt wanneer de wethouder hierover blij en tevreden zal zijn en hoe hij de raad daarover gaat informeren om dat te toetsen.
Over de afronding van de leerroute na drie jaar en de beëindiging van de begeleiding vraagt hij naar de betekenis daarvan voor de kosten wanneer iemand het niet haalt.
De voorzitter merkt op dat de heer De Boer een technische vraag stelde. Hij vraagt hem aan te geven wat Stadsbelang anders wil aan dit voorstel.
De heer De Boer (Stadsbelang Utrecht) rondt hiermee zijn bijdrage af.

De voorzitter stelt om 13.45 uur voor tot 14.15 uur te schorsen voor de lunch. De commissie gaat daarmee akkoord. Schorsing en heropening van de vergadering.

De beantwoording
De voorzitter doet een beroep op de commissie terughoudend om te gaan met interrupties in verband met het tijdsverloop.
Wethouder Van Ooijen dankt de commissie voor haar mooie woorden over het voorliggende voorstel, zeker ook toekomend aan de ambtelijke organisatie. Dit dan uitgezonderd de woorden van Stadsbelang Utrecht. Stadsbelang Utrecht gebruikte lelijke woorden en de wethouder neemt zich voor daarop afzonderlijk in te gaan.
Hij gaat in op een aantal algemene punten en vervolgens zal hij ingaan op individuele fracties.
Hij noemt de gestelde vragen over het financiële kader. In algemene zin merkt de wethouder op dat door de VNG en door individuele gemeenten stevig onderhandeld is met minister Koolmees over de financiën. Uit berekeningen van de gemeente kwam naar voren dat de wet niet uitvoerbaar was volgens het financiële stramien dat werd aangeleverd. Die lobby had ook resultaat. De financiën zijn daarop aangepast en veel positiever voor gemeenten, veel meer in verhouding tot de taak.
Ook nu is het college midden in die lobby beland nu de gemeente te maken krijgt met de Ondertussengroep. De gemeente wil niet graag te maken krijgen met een situatie waarin over een aantal jaren weer gerepareerd moet worden. Het college wil daarmee meteen aan de slag. Ook daarop wordt stevig gelobbyd om na te gaan wat voor die groep extra is te doen.
De Participatiewet is al betrokken vanuit het team Statushouders, dat in deze nota nog een speciale plek krijgt. De clausule geldt dat in principe daar mensen naar werk worden begeleid.
Het college denkt dat enerzijds er nog onvoldoende informatie is om bij de Voorjaarsnota al te weten welk bedrag extra nodig zou zijn en anderzijds dat het bestuur nog uit kan met de bestaande middelen ook nog in het jaar 2022. Dat betreft de lopende budgetten die in het verleden zijn ontvangen. De wethouder verwacht niet dat de Voorjaarsnota van 2021 benut zal worden. Mocht dat nodig zijn dan krijgt de raad dat te zien in de integrale afweging.
Heel veel zaken die extra zijn opgenomen kosten geen extra geld, maar zijn een verslimming van de bestaande inzet. Hij noemt in dat verband het programma Kansrijke Stad waarin een bestaande inzet slim te koppelen is waardoor een plus te realiseren is. Ook het team Begeleiding, waarin de inzet vanuit het team Statushouders, maar ook vanuit de maatschappelijke en de sociaal psychologische begeleiders gebundeld worden waarmee de versterking is te realiseren. Dat is de kans in de regie. Die plus is op deze manier te realiseren zonder extra geld uit te trekken.
In het kader van evaluatie en monitoring vroeg Stadsbelang wanneer de wethouder tevreden zal zijn. De VVD sprak in dit verband over de kosten die voor de baat uitgaan. Dat moet dan ook opgepakt worden. In dit verband noemt de wethouder het Cliëntenplatform. Hij noemt ook de dialoog met de inburgeraars en de wetenschap in het beleid, in de evaluatie en in de monitoring.
In het Utrechtse sturingsmodel is een heel belangrijke rol weggelegd voor de cliënt, voor hun bijdrage, voor hun inbreng. Daaraan moet het bestuur een stevige vorm geven. Hij waakt voor teveel formalisering. Het geformaliseerde karakter is niet altijd behulpzaam om de goede signalen te krijgen op het juiste moment. Hij vindt dat de

dialoog wel sterker aan te zetten en op te nemen is in de nota. Hij zegt toe in de nota Opgave Inburgering de inbreng van cliënten breder en beter vorm te geven.
Mevrouw Podt (D66) zoekt naar de betekenis van “wat sterker”. Zij zal dat op zijn merites beoordelen. Zij is niet van de zwaar opgetuigde formulieren. Tegelijkertijd wil zij wel voorkomen in een situatie terecht te komen dat het allemaal gratuit wordt. Om die reden refereerde zij aan het Cliëntenplatform. Zij benadrukt dat de rechten van medezeggenschap heel duidelijk gemaakt zijn: waarover mag meegedacht en meebeslist worden. Zij vindt het van belang dat dat aandacht krijgt.
De wethouder stelt in het vooruitzicht het *sterker beschrijven* op twee punten te doen: welke rol en taak de cliënten te geven? Daarin zal terug te lezen zijn op welke momenten en op welke zaken cliënten zullen meedenken en meebeslissen.
De voorzitter heeft begrepen van en verneemt bevestiging van **de wethouder** dat hij dit gaat doen voordat dit raadsvoorstel naar de raad gaat.
De wethouder vervolgt zijn beantwoording.
Meer wetenschap in het beleid. De wethouder zet uiteen dat op dit moment het college in gesprek is met de universiteit. Hij brengt het begrip herijking hiermee in verband en het nadrukkelijker betrekken van de wetenschappers bij wat de gemeente momenteel uitvoert en organiseert. Hij stelt voor de raad op de hoogte te houden van de vorderingen in die gesprekken. Wanneer daarover een uitkomst te melden is, zal hij de raad daarvan op de hoogte brengen. **De voorzitter** concludeert op de bevestiging van zijn navraag dat de wethouder de raad schriftelijk gaat informeren medio volgend jaar.
De heer Gilissen (VVD) vindt het prima die gesprekken af te wachten. Zijn inbreng was gericht op de rol van inburgeraars bij evaluatie en op de monitoring van de effecten van het Utrechts beleid.
Wethouder Van Ooijen refereert aan de inbreng van de wetenschap in de Raadsinformatiebijeenkomst. Hij vindt dat de wetenschap betrokken moet worden ook wanneer de wetenschap een beetje terughoudend is in de invulling van de pretenties van de gemeente. Hij bevestigt graag te willen weten of het beleid effectief is, of het efficiënt is en of de middelen op de goede manier besteed worden en ook of het uiteindelijk inburgeraars verder helpt in hun maatschappelijke loopbaan.
Hij vervolgt zijn beantwoording met in te gaan op de vertraging. Ingaand op de vraag of het lerend ontwikkelen te schrappen is, zet de wethouder uiteen dat het juist nu nodig is om dit besluit te nemen. Hij licht toe dat het gaat om het kunnen maken van tempo op het moment suprême.
Het lerend ontwikkelen is een belangrijk onderdeel hiervan. Het college constateert dat de Ondertussengroepen door elkaar heen zullen lopen. Die zijn nog aan het inburgeren in de komende jaren. Hij licht toe en benadrukt dat het nieuwe stelsel langzaam opgebouwd moet worden. Het college doet dat ook.
De wethouder verwacht dat het moeilijk zal zijn om een eenheid te creëren met al die verschillende Ondertussengroepen. Het college is er alert op om te voorkomen dat het uit de klauwen gaat lopen. De wethouder verwacht dat op enig moment er gemengde groepen zullen ontstaan. Dat is ook nodig voor het verkrijgen van voldoende massa.
Sneller is mogelijk wanneer de wetgever de gemeente de ruimte geeft daartoe. Wanneer de gemeente de ruimte niet krijgt op een aantal onderdelen, bijvoorbeeld op het PIP, kan de gemeente dat ook niet altijd doen. Het heeft niet alleen te maken met het financiële, maar ook met de wetgeving.

Met betrekking tot de psychosociale gezondheid stelde de fractie van DENK daarover specifieke vragen. De gemeente is op dat gebied al behoorlijk actief. Vluchtelingenwerk heeft daarop mooie programma's lopen. De wethouder noemt in dit verband de Mindfit-training. Het is ook een onderdeel van het PIP. Juist door de Buurtteamorganisaties dichterbij te halen in deze Nota van Uitgangspunten is de inzet daarop te zien. Het college probeert de gezondheid onderdeel te maken van de inburgering.
De wethouder zegt toe kennis te nemen van de experimenten uit Haarlem en Dordrecht en wanneer die experimenten de gedachten in Utrecht aanvullen, neemt hij die experimenten op. Hij zegt toe daarop terug te komen bij de commissie vóór de behandeling van de nota in de raad en dat gekeken wordt of dat tot een aanvulling leidt op de nota van uitgangspunten.
De heer Sungur (DENK) verzoekt de wethouder in de strekt ter vervanging iets meer aandacht te schenken, ook in woorden, aan de gezondheid en aan de aspecten die hij zojuist noemde zodat het in de nota duidelijk naar voren komt dat dit een belangrijk onderwerp is.
Wethouder Van Ooijen had de indruk dat het college dat al stevig heeft neergezet, juist door de Buurtteamorganisaties een steviger rol te geven. Het gaat dan niet over woorden maar vooral over daden. Hij neemt zich zijn suggestie ter harte. Hij zal de strekt ter vervanging op zijn merites beoordelen en wat daarin vervolgens terugkomt.
Hij vervolgt zijn beantwoording met in te gaan op de individuele fracties.
Gevraagd is hoe ver de wijzigingen in het PIP (het Persoonlijk Inburgeringplan) reiken en hoe daar voldoende maatwerk is te bieden. De gemeente Weert is genoemd. Het college staat een basic beschikking voor ogen die ook naar het DUO gaat. In die beschikking wordt in feite de route bepaald op basis waarvan de inburgeraar aan de slag gaat. Hij noemt de drie routes: de B1, de Onderwijsroute en de Z-route. In de gekozen route wil het college voldoende maatwerk houden om daarbinnen te kunnen variëren. Wanneer overgegaan wordt op een andere route, komt het wettelijke om de hoek kijken. Dan zal er een andere beschikking moeten komen. Het college wil snel kunnen schakelen als bijvoorbeeld de onderwijsroute tot de mogelijkheden behoort.
Mevrouw Podt (D66) vraagt of iemand die ouder is en hoger onderwijs heeft genoten perspectief te bieden is bijvoorbeeld door eerst de taal te leren gecombineerd met eenvoudiger werk met daarbij de afspraak dat later het onderwijs nog te genieten is. Ook in dat geval zou de verordening gewijzigd moeten worden, maar daarover worden dan afspraken gemaakt met de inburgeraar.
Wethouder Van Ooijen vindt deze vraag ingewikkeld. Hij benadrukt dat het de wens is om in het begin een zo volledig mogelijke inschatting te maken. Wanneer gedacht wordt dat iemand de onderwijsroute aankan, dan is het de wens dat iemand ook voor die route gaat. Dan is het al mogelijk om aan de voorkant veel taal te kiezen en het onderwijs later aan de orde te laten komen. In dat geval zou het college niet willen dat iemand genoodzaakt is eerst voor een andere route te gaan – de B1 route met een hoger taalniveau zou het in dat geval zijn om daarna nog op de onderwijsroute uit te komen. In dit specifieke geval zou iemand direct in de onderwijsroute kunnen instromen.
Mevrouw Podt (D66) is dit niet oneens met de wethouder. Het probleem is dat vaak te zien is dat wanneer mensen hier net zijn, zij op het gebied van de leerbaarheid vaak slechter scoren dan bijvoorbeeld na een paar jaar. Dan wil de wethouder die

inschatting misschien wel aan de voorkant maken. Misschien is dat niet altijd realistisch.
Wethouder Van Ooijen bevestigt dat wanneer de inschatting niet aan de voorkant te maken is, de mogelijkheid blijft bestaan de leerroute te wijzigen. Het wijzigen van de leerroute is wettelijk geclausuleerd. Hij kan daar niet meer van afwijken dan wettelijk is toegestaan. Die zoektocht moet het bestuur aangaan. Hij vervolgt zijn beantwoording.
De vraag of de Z-route stevig genoeg is, beantwoordt de wethouder met op te merken dat het college denkt in die route veel van de huidige aanpak te kunnen neerzetten; dus niet alleen de mogelijkheden benutten die de nieuwe wet de gemeente biedt, maar juist ook alles wat er gebeurt in het informele netwerk, in wat mensen zelf neerzetten. Het kan daarbij ook gaan om een introductie in het welzijnslandschap in Utrecht. Hij denkt dat dat voldoende aandacht heeft gekregen.
De wethouder vindt “de vrouwelijke nieuwkomers” een belangrijk onderwerp. Hij zet uiteen dat de gemeente haar wettelijke rol kan vervullen wanneer sprake is van nareizigers en dat de gemeente haar wettelijke rol ook móet vervullen; er zal ingeburgerd moeten worden met daarin een PIP gemaakt en daarbij specifiek rekening gehouden met de leefgebieden die daarop van toepassing zijn. In dat geval geldt de situatie zoals die ook zou gelden voor mannelijke nieuwkomers. Hierbij zal cultuursensitief gewerkt moeten worden. Er dient voor gezorgd te worden dat het PIP een goede aansluiting biedt op wat de nieuwkomer nodig heeft zonder daarbij te ver af te staan van de goede bedoelingen.
Mevrouw Podt (D66) licht toe dat het haar ging om begeleiding richting de arbeidsmarkt. Wanneer een man hier al een baan heeft en uitgestroomd is uit de bijstand, is de vrouw in principe niet uitkeringsgerechtigd. Dat betekent dat zij in principe die begeleiding niet meer zou krijgen.
Wethouder Van Ooijen begrijpt dat de vraag is wat in dat geval geboden wordt aan re-integratie naar werk. Hij zal daar afzonderlijk op terugkomen. Hij neemt dit mee in de strekt ter vervanging.
De ChristenUnie stipte het bedrijfsleven aan. Hij spreekt in dit verband over het maken van de koppeling in de duale routes: én de taal leren én het werk combineren. Veel is al gedaan door Werk & Inkomen om de werkgevers goed aan de gemeente te binden. Dit moment wil hij benutten om dat steviger neer te zetten en de verbinding te optimaliseren. Hij dankt de ChristenUnie voor de aanmoediging en verzekert die partij daarop maximaal te blijven inzetten.
Mevrouw Streefland (ChristenUnie) deelt het belang dat de wethouder hieraan hecht. Zij begrijpt tegelijkertijd dat hierop al veel inzet wordt gepleegd. Zij vraagt wat de wethouder op dit moment ziet dat steviger is neer te zetten zo dat de doorstroom naar werk voor deze groep gemakkelijker zal gaan.
Wethouder Van Ooijen ziet graag een nieuwe koppeling in de verbinding tussen wat nu het nieuwe taallandschap wordt en datgene wat er al gebeurt als het gaat om het betrekken van werkgevers door het Werkgeversservicepunt. Zo dat het taallandschap niet los komt te staan van wat er al gebeurt in de betrokkenheid van werkgevers en het Werkgeversservicepunt. Zodat het beter op elkaar aansluit. Wanneer het taallandschap helemaal hervormd wordt, zal ook iets moeten gebeuren aan de andere kant ten behoeve van het waarborgen van de aansluiting.
De fractie van Student & Starter ging in op de haalbaarheid van de taaleisen. Al een tijdje speelt in de wet en in het publieke debat dat in de B1 route het een vereiste was om ook het B1 examen te halen voor naturalisatie. Er is een motie aangenomen

om die koppeling niet direct te maken. Wanneer Student & Starter dat bedoelde met de haalbaarheid van de taaleisen, verwacht de wethouder dat de wetgever op dat punt nog iets zal schuiven en veranderen.
Villa Vrede en de Voorkamer kunnen mooie plekken zijn om het welkomstconcept te ontwikkelen. Hij is het ermee eens dat juist de gewone Utrechter betrokken moet worden. Hij komt dan uit ook op andere plekken, zoals de bibliotheken of de buurtcentra. Die verbinding ertussen moet gezocht blijven worden.
Het college is in de volle breedte aan de slag met de verbetering van de inclusiviteit van de arbeidsmarkt. Dat is niet specifiek iets voor de inburgeringaanpak. In die aanpak zou in dit werkveld de vruchten geplukt moeten worden. Uiteraard maakt het college de vruchtbare koppeling wanneer die te maken is.
Het CDA merkt op dat taal geen onderdeel is van de zes uitgangspunten. Taal is nadrukkelijk de ruggengraat van deze nota. De wethouder begrijpt dat dit tekstueel vreemd overkomt. De meeste uitgangspunten gaan voor een deel over het taalonderwijs. Een van de belangrijkste taken die nu op het college afkomt, is de inkoop van het taalonderwijs. De wethouder benadrukt dat hierover geen verschil van inzicht bestaat.
Hij heeft de tijd nodig om bij de commissie terug te kunnen komen op de Welkom-Huizen. Hij geeft aan waar op dit moment de prioriteiten liggen. Hij komt daarover bij de commissie terug in Q4.
Gevraagd is wat het college doet aan fraude. Hij heeft begrepen dat de PVV doelde op fraude bij de aanbieders. Het college vindt het heel belangrijk bij de aanbieders zelf aan de knoppen te zitten om de taalscholen te kunnen inkopen. Hij noemt dat een cruciaal verschil. Het gecontracteerde aanbod is straks leidend.
Gevraagd is naar sancties in het geval de inburgeraar zich te weinig zou inspannen. De wethouder zet uiteen dat de wetgever daarover heel precies is geweest. Het DUO heeft daarin een rol als het gaat om de examinering. Ook de gemeenten hebben daarin een rol, bijvoorbeeld wanneer mensen hun PIP moedwillig niet nakomen.
Afspraken zijn gemaakt op 13 leefgebieden. Over het algemeen constateert de wethouder dat mensen wel mee willen doen maar tegen barrières aanlopen. Het ontbreekt hen vaak niet aan motivatie.
De heer Van Deún (PVV) merkt op dat wat hem betreft taalonderwijs niet vrijblijvend is en hij vraagt daarom taalonderwijs in de leidende principes op te nemen. Hij vraagt de wethouder daar nog op in te gaan.
Wethouder Van Ooijen refereert aan de desbetreffende vraag van het CDA. Hij benadrukt zijn antwoord aan het CDA. Taal is als het ware het hart waaruit dit stuk is opgebouwd. Taal in combinatie met werk, in combinatie met gezondheid, in combinatie met de Z-route. Hij zou dit niet willen versmallen tot één principe.
De PvdA sprak over taalonderwijs hoger dan B1. De wethouder merkt op dat in de wet geregeld is dat de gemeente moet meewerken wanneer iemand een hoger taalniveau aankan. De gemeente werkt ook mee. Dat is ook ruimhartig in de nota van uitgangspunten opgenomen door voor B2 te gaan wanneer B2 haalbaar is. Het college wil die mogelijkheden zeker bieden. Daarover kan geen twijfel zijn, noch over de eigen inzet, noch over de mogelijkheden die de gemeente daartoe heeft.
Het college is ervan op de hoogte dat de Hogeschool contact opneemt met de betrokkene uit de casus die is genoemd. Het college houdt de vinger aan de pols.
Mevrouw Assen (PvdA) licht toe dat het haar ook gaat om wat achter die individuele casus kan liggen. Zij vraagt of de wethouder daarover in contact wil treden met de Hogeschool.

Wethouder Van Ooijen antwoordt dat het college in algemene zin graag beter wil weten wie momenteel studeert om samen met UAF daarin actiever op te trekken. Hij is het eens met mevrouw Assen dat het college in algemene zin daar nog werk heeft te doen. Het college doet dat graag samen met het UAF. Hij zal hierop nog een reflectie schrijven in de brief die meegaat met de strekt ter vervanging. Het gaat hem hierbij om de monitoring van de studenten onder de statushouders.
De voorzitter verneemt desgevraagd dat de raad de strekt ter vervanging begin volgend jaar kan verwachten.
De wethouder vindt de denkrichting over duale trajecten ook voor onderwijs en politie interessant. De verbreding wordt gezocht. Het college is er niet van op de hoogte of de verbreding naar onderwijs en politie ook onderzocht zijn. Het college pakte deze in algemene zin wel op. Gekeken moet worden of ze kansrijk zijn.
Hij adviseert mevrouw Assen haar betoog voor de basisbanen voort te zetten bij wethouder Voortman.
Mevrouw Assen (PvdA) vroeg een reactie van de wethouder of hij basisbanen als een waardevol middel kan zien voor statushouders. **Wethouder Van Ooijen** antwoordt dat dat van erg veel dingen afhangt. In algemene zin kan hij daarover niet veel zeggen. Hij herhaalt zijn suggestie naar mevrouw Assen.
Gesproken is over de focus op zelfredzaamheid versus voorkomen de overheid die teveel regelt. Het gaat om de balans hiertussen. Het college probeert die balans te behouden. Historisch gezien heeft de gemeente teveel de nadruk gelegd op zelfredzaamheid. In het nieuwe stelsel krijgt de overheid een steviger rol. Hij denkt dat de balans meer toe gaat naar faciliteren. De doorgaande lijn is een onderdeel van deze manier van denken.
GroenLinks noemde de gezinsmigranten en legt de vraag voor hoe te voorkomen dat deze groepen in de problemen komen. De gezinsmigranten blijven nog onder het oude stelsel vallen. Hij vindt dat geen goede keuze. De gemeente heeft het daarmee te doen. Die keuze is gemaakt. Hiermee wordt voorkomen dat de gezinsmigranten te ver achterop raken. De wethouder denkt dat de gemeente hiermee een aantal echte voordelen heeft. Het taalconvenant dat gesloten is, voorkomt dat er een circuit van andere bureaus ontstaat die dan door gezinsmigranten worden ingekocht. Daar zit dan wel de inburgeringcoach bij. Ook dat is een tegenhanger. Ook daar is de gemeente bezig met een persoonlijk inburgeringprogramma. De middelen die de gemeente krijgt, zet zij aan de voorkant in om te voorkomen dat de gezinsmigranten tussen wal en schip raken. Hulp wordt geboden om aan het begin de juiste keuzes te maken. Hij had graag meer gedaan.
De kinderopvangtoeslag kan voor de jonge moeders worden aangevraagd. Het college let in de aanbesteding specifiek op de tijdslots die gevraagd worden om aanwezig te zijn. Door daarin enige souplesse te bieden, biedt de gemeente veel hulp aan jonge moeders om thuis en inburgeren te combineren. De wethouder merkt op dat in de begeleiding specifiek hulp geboden wordt in geval van vragen over hoe de kinderopvang te combineren in het reguliere circuit. De gemeente biedt de noodzakelijke begeleiding.
Richting de VVD verwijst de wethouder naar het participatieverklaringstraject, de PVT. Ook daarin heeft het vluchtelingenwerk een belangrijke rol in het Utrechtse. In het programma wordt ook het gesprek op gang gebracht over immateriële waarden. Het is onderdeel van het examen. De handtekening onder de participatieverklaring is onderdeel van inburgeren in Nederland.

Richting Stadsbelang Utrecht merkt de wethouder op dat Stadsbelang Utrecht aantal zinnen uit de inleiding in de nota had gehaald met daarop zijn commentaar. Hij adviseert de fractie een bijles geschiedenis te nemen om de feiten mee te krijgen over de verschrikkelijke gebeurtenissen destijds. Hij hoopt dat de heer De Boer terug wil komen op zijn uitspraken.
De heer De Boer (Stadsbelang Utrecht) overweegt dat hij mogelijk stevige woorden heeft gebruikt. Hij wil voorkomen dat de wethouder teveel gaat betuttelen maar dat hij uitgaat van de kennis en ervaring van mensen. Het in de kracht zetten van mensen komt niet naar voren in het eerste deel van het stuk. Hij betreurt dat.
De heer Boudens (SP) vraagt de wethouder de geesteswetenschappen niet te vergeten in zijn gesprek met de universiteit.
Wethouder Van Ooijen neemt de suggestie van de SP mee.
Richting Stadsbelang Utrecht hoopt de wethouder de reactie van de heer De Boer zo te mogen opvatten dat de heer De Boer erkent dat diens woorden niet helemaal op hun plek waren.
Hij vindt dat de heer De Boer gelijk heeft wanneer hij stelt dat de overheid moet oppassen in de betuttelende rol te stappen als zou de overheid weten wat voor iemand goed is. Hij refereert aan zijn opmerking richting mevrouw Assen over de balans. Een enkel citaat doet geen recht aan die balans die in zijn totaliteit is gezocht.
Het college bedoelt met “bruisende plekken” dat het om plekken gaat waar mensen graag komen, waar dingen gebeuren, waar mensen bij willen horen, waar ze bij willen zijn. Dat hoeft niet direct een plek te zijn waar de stilte niet gevonden wordt. De wethouder merkt op dat het zo ook niet is opgeschreven.
Hij bevestigt dat het de bedoeling is om te leren van de afgelopen decennia. In ieder geval van het afgelopen inburgeringstelsel. De wethouder zal de rapporten daarover opslaan. Hij noemt in dit verband het WRR-rapport over inburgeren 2015/16 of het rapport van de Nationale Ombudsman over inburgeren in Nederland. Die zijn goed verwerkt in wat het college heeft opgeschreven. In feite doet het college wat vanuit de commissie wordt gevraagd. Hiermee rondt hij zijn beantwoording af.

De voorzitter doet een ordevoorstel. Het is mogelijk om met de strekt ter vervanging in de hand de tweede termijn in de commissie op een ander moment te doen, bijvoorbeeld in januari. Hij vraagt de commissie daarover na te denken. Hij komt daar straks op terug en start nu het rondje gemiste vragen.

De gemiste vragen
De heer Dekkers (GroenLinks) had de wethouder gevraagd in het kader van de vertraging te reageren op de verschillende scenario's die binnen de gemeente op dit moment uitgewerkt worden en welke steun van de raad hij wenselijk vindt in die lobby.
Met betrekking tot kinderopvang gaat zijn vraag uit naar het regelen van kinderopvang bij de inburgeringactiviteiten.
Als het gaat om “de plekken” was hij ingegaan op Welkom-Huizen op plekken waar andere Utrechters verblijven, zoals Wijkcultuurhuizen, buurthuizen en scholen. Hij merkte ook op dat de inburgering tweezijdig is. Hij vraagt wat de gemeente doet aan de kant van werkgevers, maatschappelijke organisaties, et cetera om ervoor te zorgen dat nieuwkomers welkom zijn.

Mevrouw Podt (D66) ziet graag scenario's waarover is gesproken in de Raadsinformatiebijeenkomst: wat in de tussentijd te doen? Zij vraagt daarop nog de reactie van de wethouder.
De wethouder noemde de initiatieven wel aan het begin van zijn inleiding maar gaf geen antwoord op de desbetreffende vraag.

Mevrouw Assen (PvdA) merkt op dat de wethouder wel de doorgaande lijn noemde. Zij had die genoemd in de context van huisvesting en de problemen op dat gebied. Zij krijgt graag nog de reactie van de wethouder op de vraag hoe te voorkomen dat huisvesting de bottleneck blijft.

De heer De Boer (Stadsbelang Utrecht) vraagt de bevestiging van de wethouder naar aanleiding van hoofdstuk 4, of hij met “het ontbreken van de concrete kaders” het Utrechts sturingsmodel bedoelt dat daarvoor wordt gebruikt.

De beantwoording
Wethouder Van Ooijen neemt de vraag naar de scenario’s mee. Hij zal die in zijn brief bij de strekt ter vervanging noemen. Hij bevestigt dat het college aan verschillende scenario's werkt om na te gaan wat al mogelijk is om te doen. Dan krijgt de raad tegelijkertijd een beeld waarop het college lobbyt, ook richting het Rijk. Hij beantwoordt hiermee de vraag van zowel GroenLinks als van D66.
De kinderopvang is niet volledig in de hand van de gemeente; kinderopvangorganisaties zijn zelfstandig. Dit vergt meer dan dat het college zou kunnen zeggen ervoor te zorgen dat kinderopvang aanwezig is. Hij neemt de denkrichting mee, ook als het gaat om de uitwerking.
Als het gaat om de balans en de andere kant ervan, zal vooral gekeken moeten worden naar het flankerend beleid. Puur beleid maken voor het inburgeren in cultuursensitiviteit, zou te kort door de bocht zijn. Mogelijk kan het college nog iets expliciteren.

De wethouder had de initiatieven bij de financiën willen oppakken. Hij merkt op dat op dit moment al allerlei maatschappelijke en lokale initiatieven gefinancierd worden. Het college zou die financiering in algemene zin willen koppelen aan deze brede aanpak, aan deze brede opgave in plaats van aan allerlei losse gefinancierde organisaties. De wethouder komt daarover terug bij de raad in het kader van de financiële uitwerking. Die is toegezegd in Q3 2021. Daar komt hij terug op de lokale initiatieven en de financiering daarvan.
De heer De Boer (Stadsbelang Utrecht) licht toe dat het hem ging in zijn vraag om hoofdstuk 4.2 waar kaders benoemd zijn. Er staat een verwijzing naar het Utrechts Sturingsmodel. Maar er zijn ook kaders benoemd waarvan het voor hem niet duidelijk is hoe dat uiteindelijk te toetsen. Hij mist daar duidelijke doelen en hoe de wethouder uiteindelijk de raad gaat informeren over of dit uiteindelijk daadwerkelijk behaald is. Hij vraagt de wethouder dat concreter te beschrijven.
Wethouder Van Ooijen herkent hierin een discussie die stadsbelang vaker aanzwengelt: hoe scherp de doelstellingen van het college zijn. Hij stelt vast dat het college en Stadsbelang daarin verschillen in inzicht. Het college is meer van de brede sturing en de brede evaluatie op al die verschillende vlakken, en minder op de details. De wethouder heeft toegezegd in de strekt ter vervanging nadrukkelijker terug te komen op de rol die inburgeraars daarin krijgen.

Het tweede punt was van de VVD, over de evaluatieve kant. Ook dat zal hij nadrukkelijker opnemen: de wetenschap hierin een rol te geven. De raad kan hierin een aanscherping verwachten.
De wethouder noemt de steviger taakstelling komend jaar in het licht van de vraag van mevrouw Assen over huisvesting. De wethouder is hierover in gesprek geweest met de woningbouwcorporatie en zijn collega Diepeveen. Hij kijkt samen met de provincie naar de mogelijkheid te voorkomen dat het misgaat in de huisvesting.
Wanneer het college er niet in slaagt dit te regelen, verwacht hij er last van te hebben in de inburgering. Wanneer mensen vast blijven zitten in het asielzoekerscentrum, zal hun inburgering minder snel gaan. Het college doet zijn uiterste best de wachtlijsten niet te lang te laten oplopen.

Punt van orde
De voorzitter deelt mee dat zijn collega mevrouw Rajkowski het voorzitterschap van hem overneemt. Hij deelt mee in de Whatsapp reacties te hebben gekregen op zijn ordevoorstel en begreep dat zijn voorstel de wens niet is van de commissie. Hij streeft zijn voorstel dus niet na. Hij geeft het woord aan zijn collega mevrouw Rajkowski. **De voorzitter**, mevrouw Rajkowski, opent de tweede termijn.

De tweede termijn
Mevrouw Podt (D66) geeft dit agendapunt de B-status mee naar de raad.
Zij zal kritisch kijken naar de veranderingen die de wethouder aanbrengt op het gebied van medezeggenschap. En zij zal nadenken over de veranderingen in het Persoonlijk Inburgering Plan. Zij voorziet die bijdrage van haar in de raadsvergadering.

De heer Gilissen (VVD) denkt na over de beantwoording van de wethouder op het punt van taal. Hij begrijpt wel dat dat de essentie is. Maar waarom dan zo een belangrijk punt die desbetreffende status niet geven? Hij vindt dat belangrijk vanuit de kaderstellende rol van de raad. Hij zal zich beraden met de opvolger van de heer Van Waveren met het oog op het raadsdebat over dit voorstel.
Op het punt van de evaluatie zoekt de heer Gilissen naar wat de wethouder precies voorstelt gezien zijn zijns inziens behartenswaardige woorden van hem over onder meer over het betrekken van de wetenschap hierbij. De VVD vindt het belangrijk dit goed in kaart te brengen: wanneer, en hoe zal het geëvalueerd worden en wat verwacht de wethouder als snel resultaat van het Utrechts inburgereringsmodel?

De heer Dekkers (GroenLinks) bevestigt dat de organisatie van formele kinderopvang bij activiteiten ingewikkeld zal zijn. Informele opvang zal zeker een hele belangrijke steun zijn voor de mensen die de activiteiten willen volgen. Hij ziet graag dit als aandachtspunt bij de inkooptrajecten.
Hij zal contact zoeken met andere fracties om na te gaan of zij de landelijke lobby op een of andere manier moeten ondersteunen.

Mevrouw Assen (PvdA) besteedt aandacht aan huisvesting. De wethouder legt uit waarom ook zij het een probleem vindt. De wethouder noemde de bottleneck. De wethouder gaf geen antwoord op hoe dit concreet is op te lossen. Zij zal nadenken over of dit op een bepaalde manier terug moet komen in deze discussie, aangezien daarvan veel afhangt. Dat geldt wat haar betreft ook voor de basisbaan.

De heer De Boer (Stadsbelang Utrecht) sluit zich aan bij de inbreng van de heer Gilissen over taal, over de eigen verantwoordelijkheid en over het evalueren. In dat licht wacht hij op de strekt ter vervanging.

Mevrouw Streefland (ChristenUnie) kijkt uit naar de strekt ter vervanging dan vooral als het gaat om de versteviging naar het bedrijfsleven en de focus die daarin is aan te brengen. Zij denkt daarover nog na.

Beantwoording
Wethouder Van Ooijen merkt op dat deel van de inbreng een voorschot is op de raadsbehandeling.
De PvdA vroeg hoe de hogere taakstelling op te lossen. De wethouder realiseert zich dat daarover nog niet alles is gezegd. Een van de denkrichtingen die het college nu uitwerkt, is nagaan of er op dit moment plekken zijn waar sneller mee aan de slag te gaan is voor het sneller toevoegen van meer sociale huurwoningen zo dat er minder hinder is van een langere lijn. Dit is één van de denkrichtingen die het college momenteel onderzoekt.
De VVD stelde een vraag over de evaluatie en vroeg wat de wethouder uiteindelijk verwacht en wat het college precies heeft voorgesteld. De wethouder zet uiteen dat het gaat om twee zaken (1) in de strekt ter vervanging zal hij iets scherper ingaan op de vormgeving van de evaluatie. En (2) in Q3 zal hij terugkomen bij de raad op de samenwerking met de kennisinstellingen zodat de raad meer weet krijgt van hoe dat gezamenlijk vorm te geven.
De wethouder bevestigt dat in in de informele kinderopvang meer mogelijk is dan in de formele kant ervan. Hij hoopt in zijn brief extra informatie te kunnen geven over de lobby zo dat de raad daarmee zijn voordeel kan doen.

De voorzitter concludeert dat dit onderwerp met de B-status doorgaat naar de raad van 21 januari 2021. Zij trekt in afstemming met de commissie voor de bespreking in de raad een uur uit.

Middagvergadering

7 Derde begrotingswijziging 2020

Gaat zonder discussie met de A-status door naar de raad.

8. Raadsvoorstel Verordening Onroerende-zaakbelastingen 2021

De voorzitter, mevrouw Rajkowski, leidt dit agendapunt kort in. Zij geeft de commissie het woord.

Mevrouw De Vries (Partij voor de Dieren) is voorstander van een OZB die wordt gedifferentieerd naar energielabel. Dan wordt leidend dat de vervuiler betaalt.
Tot haar spijt is de eigen invulling die de gemeente kan doen heel erg beperkt.
Haar fractie is al blij dat het college twee jaar geleden toezegde in gesprek te gaan met de staatssecretaris van Financiën met als doel de systematiek van de OZB aan te passen en differentiatie mogelijk te maken. Haar vraag is dan ook wat er uit dat gesprek gekomen is. Wanneer het resultaat er niet naar is, vraagt zij welke mogelijkheden de wethouder ziet om alsnog naar een systeem te gaan van gedifferentieerde tarieven op basis van *de vervuiler betaalt* waarbij de inkomsten uit de OZB ook gelijk blijven.

Het verduurzamen van een huis leidt tot waardevermeerdering en daarmee ook tot een hogere OZB. Dat is ook een landelijke kwestie. Welke mogelijkheden ziet de wethouder om te regelen dat verduurzaming niet leidt tot een OZB-verhoging?
De heer Gilissen (VVD) merkt op dat het veelvuldig voorkomt dat mensen met minder vermogen in een minder goed geïsoleerde woning wonen. Die zouden dan meer gaan betalen. Hij kent de Partij voor de Dieren zowel als een groene als een linkse en sociale partij. Hij vraagt hoe mevrouw De Vries het voornemen rijmt met het gegeven dat deze maatregel juist mensen met de kleine portemonnee heel hard gaat raken als het gaat om de lokale lasten.
Mevrouw De Vries (Partij voor de Dieren) hoopt uiteindelijk dat iedereen zo min mogelijk betaalt voor deze OZB en dat de huizen zo duurzaam mogelijk worden. Zij is er geen voorstander van dat mensen met een kleine portemonnee extra geraakt worden. Het probleem hierbij is dat verduurzaming duur is waardoor mensen met een kleine portemonnee hun huis ook niet snel duurzamer kunnen krijgen.
De heer Gilissen (VVD) begrijpt uit deze reactie dat mevrouw De Vries precies het tegenovergestelde bereikt aan wat de fractie wil. De wens is om verduurzaming te stimuleren. Hij herhaalt zijn argumenten. In zijn optiek zou de OZB voor iedereen verlaagd moeten worden. Hij vindt dit een vervelende belasting.

Wethouder Klein dankt de Partij voor de Dieren voor de vraag die niet voor het eerst gesteld is. Haar antwoord wijkt daarom ook niet af van eerder gegeven antwoorden. De landelijke wetgeving geeft de gemeente geen gelegenheid om hierin verder te differentiëren. Zij heeft dit onder de aandacht gebracht. Zij krijgt dan precies de antwoorden die zij vervolgens doorgeeft aan de raad.
Als het gaat om de vraag wat helpen zou, lijkt het haar met de verkiezingen voor de deur raadzaam na te gaan of hiervoor landelijke steun is om dit aan te passen.

De voorzitter stelt vast dat er geen behoefte is aan een tweede termijn en zij concludeert dat dit raadsvoorstel doorgaat naar de raad van mogelijk donderdag 17 december met de A-status. Uiteindelijk bepaalt het DB van het presidium de vergaderdatum.
Zij schorst de vergadering voor 5 minuten om de woordvoerders bij het volgende agendapunt de gelegenheid te geven hun plaats in te nemen.

9. Regenboogagenda

Beleidsveld: Diversiteit - wethouder Voortman
Geagendeerd door A.M. Podt (D66), Q. Rajkowski (VVD), de fractie van de PvdA, de fractie van Student en Starter, de fractie van de PVV, S. Schers (GroenLinks) De fracties willen de update van de regenboogagenda en de beantwoording van de schriftelijke vragen over voorlichting seksuele diversiteit graag agenderen voor bespreking in de commissie Mens en Samenleving. Het gaat om de bespreking van de volgende onderwerpen:

- *De voorlichting op scholen/School's out en voorlichting voor primair onderwijs*
- *Het effect van de corona-maatregelen op de activiteiten van de regenboogagenda (met name voorlichting en andere zaken die afhankelijk zijn van bijeenkomsten),*
- *Beter inzicht in veiligheid van LHBTI personen in de openbare ruimte,*
- *Zorginstellingen en LHBTI cliënten*
- *Zichtbaarheid buiten de binnenstad*

9.1 Raadsbrief Voortgang Regenboogagenda

9.2 Beantwoording SV 2020, nr. 205 Let's talk about sex – again!

De voorzitter leidt de bespreking van de Regenboogagenda in. De agendering komt uit de commissie. Het gaat om één termijn voor de bespreking. De agenderende fracties zijn: D66, VVD, PvdA, Student & Starter, PVV en GroenLinks. Andere partijen krijgen de gelegenheid kort aanvullende informatie te geven. Voor de bespreking is 90 minuten gereserveerd. Mocht de tijd tot het vragenuur onvoldoende zijn, zal de commissie vanavond de bespreking voortzetten.

De commissie

Mevrouw Podt (D66) is zeer tevreden over de voortgangsrapportage. Utrecht is een stad waar mensen moeten kunnen houden van wie zij willen en waar mensen zichzelf moeten kunnen zijn. In deze update staan veel zaken die daaraan kunnen bijdragen.
In de beantwoording van de schriftelijke vragen over de voorlichting op scholen leest zij dat in 2021 gewerkt wordt aan een normeringsstelsel met betrekking tot relaties en seksualiteit. Daarbij wordt het van belang gevonden ook te kijken naar hoe over dit onderwerp gesproken wordt en niet alleen hoe vaak. Zij vraagt of de wethouder kan toezeggen dat deze normering er ook komt voor seksuele diversiteit naast voor relaties en seksualiteit.
In het verlengde daarvan stelt zij dat deze vorm van voorlichting het meest zin heeft wanneer dat niet één keer wordt gedaan op VO of MBO zo vroeg mogelijk en repeterend. Zij vraagt of de wethouder het met D66 eens is dat dat het uitgangspunt moet zijn.
Net als voor veel andere mensen is de coronatijd voor sommigen in de LHBTI-plusgemeenschap zwaar, zeker voor mensen die niet uit de kast zijn en die nu anderen uit de gemeenschap niet kunnen ontmoeten. Zij vraagt of de wethouder goed de vinger aan de pols kan houden voor organisaties voor jonge LHBTI's, voor biculturele oudere LHBTI's, LHBTI-vluchtelingen, en ervoor kan zorgen dat zij elkaar wel kunnen treffen, desnoods op plekken met meer mogelijkheden om anderhalve meter afstand te houden. Haar fractie hoopt ook dat er vanuit de gemeente aandacht is voor de roze cafés in Utrecht. Zij voorziet een enorme aderlating wanneer de gemeente die kwijtraakt. Zij krijgt hierop graag de reflectie van de wethouder.
Als het gaat om LHBTI-vluchtelingen stelt zij voor ervoor te zorgen dat vrijwilligers van Cocktail in coronatijd langs kunnen komen in het asielzoekerscentrum. Dat gaat nu lastig en dat maakt het lastig voor deze vluchtelingen.
Mevrouw Deldjou Fard (GroenLinks) valt D66 bij op dit punt. Ook haar fractie krijgt signalen via rapporten van Movisie dat het in het licht van de coronatijd belangrijk is aandacht te besteden aan eenzaamheid onder vluchtelingen, LHBTI-ers, ouderen, en jongeren.
Mevrouw Podt (D66) vervolgt haar bijdrage met in te gaan op de veiligheid voor LHBTI-plus personen die cruciaal blijft, zeker na het recente verschrikkelijke incident van homohaat en de moord op een transvrouw in Utrecht. Zij pleit ervoor meer te doen om de vingers achter dit weerbarstige probleem te krijgen. De brief verwijst naar het onderzoek Straatintimidatie. Dan leest zij daarover welgeteld twee regels waarbij geconcludeerd wordt dat een en ander niet statistisch significant is door het lage aantal LHBTI-respondenten. Zij verneemt graag hoe dit beter in beeld is te krijgen. D66 blijft hameren op inzicht in de keten van meldingen: OM, politie en Art 1 en het terugkoppelen op wat er met deze meldingen gebeurt.

Zij refereert aan het amendement van D66 dat in de afgelopen week in de Tweede Kamer is aangenomen waarbij de regenbooggemeenten een extra impuls kunnen krijgen voor de veiligheid van LHBTI's. Het zou mooi zijn daarvan gebruik te maken. Zij krijgt daarop graag de reactie van de wethouder.
Haar fractie is heel erg blij met het initiatief van de Tussenvoorziening voor de opvang van dak- en thuisloze LHBTI's. Tot haar spijt voorziet dit in een behoefte. Zij hoopt dat dit initiatief ondersteund wordt vanuit de gemeente en dat gekeken wordt hoe de lessen daarvan te delen zijn met andere zorginstellingen. Zij krijgt hierop graag de reactie van de wethouder.
Alle activiteiten die de zichtbaarheid van de LHBTI-plus gemeenschap, zijn gericht op de Utrechtse binnenstad op een paar uitzonderingen na. Dat is al eens eerder gezegd. Zij stelt voor vooral te stimuleren dat de LHBTI-gemeenschap ook in andere wijken zichtbaar is.

Mevrouw Rajkowski (VVD) merkt op dat haar fractie vaker kritiek uitte op de Regenboogagenda, bijvoorbeeld over dat de agenda te vaag was. Kijkend naar deze update kan zij de wethouder en de ambtelijke staf complimenteren. De agenda wordt steeds concreter. Zij krijgt meer inzicht in wat er precies gebeurt. Dat is lastig bij dergelijke onderwerpen. Nu is sturen op wat het bestuur wel en niet wil mogelijk.
Zij leest over het organiseren van bijeenkomsten, ook als het gaat om onderwijs. Dan is het goed om te lezen dat een dergelijke bijeenkomst er was. Zij mist dan nog wel of alle scholen vertegenwoordigd waren. Zij geeft dit voor een volgende keer mee. Zij kan dan wegen hoe succesvol de bijeenkomst was.
De E-Learning voor contactberoep met bijvoorbeeld transgender personen is beschikbaar gesteld. Zij geeft het college een groot compliment over deze beschikbaarstelling aan andere gemeenten. Zij vindt het mooi dat Utrecht op deze manier aan kennisdeling doet en ook een voorbeeldfunctie neemt in de publieke sector. Zij vraagt of die E-Learning ook beschikbaar kan komen voor bedrijven.
Zij is er heel blij mee dat de Gay-alert eindelijk een andere naam krijgt.
Een aantal keren las zij in de brief terug dat vanwege corona een aantal workshops niet door lijkt te gaan, terwijl haar fractie juist graag meer pro-activiteit zou willen zien in de zin van digitalisering. Workshops zijn lastiger in coronatijd, maar dat wil niet zeggen dat er niets hoeft te gebeuren. Zij vraagt de reflectie van de wethouder hierop. Het is nog niet bekend hoe lang de crisis gaat duren. Zij zou het betreuren wanneer gedurende een tot twee jaar workshops niet doorgaan.
Bij de programmabegroting 2019 (eind 2018 behandeld) zegde de wethouder toe te kijken naar de acceptatie van seksuele diversiteit bij jongerenwerkers zodat zij ook de acceptatie op straat kunnen overbrengen of daarop sturen. Zij leest in de brief dat Buurtteammedewerkers getraind en bijgeschoold worden. Zij mist daarin nog wel de jongerenwerkers. Zij vraagt of de wethouder daarop kan reageren.
Een toezegging was gevraagd over het ophangen van de regenboogvlag niet alleen op het stadskantoor maar op alle gemeentelijke gebouwen. Zij heeft tussentijds begrepen dat die vlag overal opgehangen wordt; het stond alleen nog niet in die brief. Zij bracht dit punt hiermee in en zij beschouwt het als afgedaan.
Met betrekking tot veiligheid leest zij in de brief dat de raad geïnformeerd is over de uitkomsten van het onderzoek. Dat is voor de VVD onvoldoende. Als het gaat om straatintimidatie, angst en geweld, door sommige mensen echt ervaren en gevoeld, ook in de Utrechtse straten, niet alleen in de binnenstad maar ook in andere wijken, mag wat haar fractie betreft daarop harder ingezet worden dan nu in de brief is

verwoord. Zij vraagt of de wethouder kan toezeggen ervoor te zorgen dat in de Aanpak Straatintimidatie een connectie wordt gemaakt met de problemen die de LHBTI-plus-gemeenschap op straat ervaart. Uiteindelijk is het streven dat deze gemeenschap veilig over straat kan.

De heer Van der Zweth (PvdA) neemt de inbreng over van zijn collega mevrouw Raaijmakers. Hij is trots op de jarenlange inzet voor LHBTI-ers.
Hij vraagt zich af of de gemeente op koers ligt met deze Agenda. Heeft de inzet bereikt wat het bestuur wilde bereiken? Wat merken de LBTHI-ers van alle middelen uit de deze Agenda? Ook wil hij weten wat er dan nog niet goed gaat en wat dan beter moet, volgens de wethouder.
In de brief leest hij nog weinig over de effecten van het coronavirus terwijl dat juist voor de LHBTI-gemeenschap grote gevolgen heeft. Uit onderzoek van Movisie is gebleken dat het tot extra problemen en moeilijkheden leidt die LHBTI-ers ervaren. Ze voelen zich vaker eenzaam, hebben geen mogelijkheden voor ontmoeting die juist van belang zijn. Hij vraagt de wethouder of zij weet hoe dit in Utrecht speelt, of de uitvoeringspartners van de gemeente in de Regenboogagenda gevraagd zijn om hierop extra te letten en om te zien naar de kwetsbaarheid en of LHBTI-organisaties hierop mogelijk in de problemen komen. Hij vraagt in dit licht specifieke aandacht voor de roze cafés, en noemt ze cruciale ontmoetingsplekken.
Er zijn initiatieven en acties die niet konden doorgaan door corona. Dat baart de PvdA zorgen. Hij doelt hier vooral op de gastlessen. Hij vraagt of de wethouder zoals in de vorige voortgangsrapportage een overzicht kan geven van de aantallen gastlessen en voorlichtingen op scholen van Artikel 1 en COC Midden Nederland zodat hij daarbij een beeld heeft. Hoe ervoor te zorgen dat tijdens deze crisis de leerlingen voorlichting blijven krijgen over seksuele diversiteit. Hij ziet graag hierop extra ingezet worden, juist omdat het nu iets lastiger is.
Met betrekking tot onderwijs gaat hij in op de School ’s Out aanpak. Hij vindt het goed dat die aanpak er komt. Hij vraagt waarom het zo lang duurt. Pas in Q4 gaat de commissie hierover iets horen, terwijl dit heel belangrijk is voor de Regenboogagenda, zeker met deze minister van onderwijs die het niet onomwonden opneemt voor LHBTI-leerlingen.
In de vorige voortgangsrapportage las hij dat er voor het MBO en het HBO in 2020 gestart wordt met activiteiten. Hij leest daarover niets meer terug. Hij is benieuwd naar de stand van zaken.
Hij vraagt of de wethouder kan zeggen hoe het staat met de maatregelen voor het verhogen van de veiligheid van LHBTI-ers. Hij denkt daarbij specifiek aan het netwerk Roze in Blauw. Hij vraagt of dat netwerk onder druk staat in Utrecht; dit naar aanleiding van een artikel daarover in het NRC over hoe het landelijk daarmee staat.
Op 1 april 2021 is het 20 jaar geleden dat in Nederland het huwelijk werd opengesteld voor stellen van hetzelfde geslacht, en dat het eerste homohuwelijk werd voltrokken. Hij vindt dat een mooie mijlpaal waarop hij nog steeds ontzettend trots is. Dit lijkt hem een mooi moment om hieraan aandacht te besteden. Hij vraagt de wethouder of zij dit met de PvdA deelt. Hij roept de wethouder op in ieder geval op die dag op alle gemeentelijke gebouwen de Regenboogvlag te hijsen.

Mevrouw Van Mil (Student & Starter) kan zich aansluiten bij de vragen die zijn gesteld over de aanpak van straatintimidatie en bij de vragen over roze in blauw.

Zij vindt het fijn te lezen wat er allemaal is gebeurd. Zij geeft het college hiervoor haar complimenten. Inclusie is verankerd in veel verschillende velden, zoals sport en onderwijs, cultuur, et cetera. Haar fractie ziet de grootste rol hierin voor het onderwijs. Zij denkt dat wanneer volwassenen hun kinderen een open wereldbeeld meegeven met respect voor ieders identiteit, inclusiviteit bij de volgende generatie geen doel meer is, maar vanzelfsprekend. Om die reden focust zij op onderwijs in haar bijdrage.
Zij moedigt het bestaan van de Gender-Sexuality Alliance (GSA) aan. Zij is blij dat het COC en GSA coördinatoren wil benoemen. Die gaan dan in kaart brengen welke scholen al GSA hebben of niet. Zij vraagt zich af of de wethouder misschien in gesprek kan gaan over welke scholen nog geen GSA hebben om na te gaan of het misschien mogelijk is ook op deze scholen er één te installeren.
Het COC presenteerde onlangs de GSA-onderwijsstandaard; een checklist van 43 punten waarmee scholen kunnen toetsen of ze op de goede weg zitten naar LHBTI-acceptatie. De minister juichte de standaard al toe. Haar fractie is benieuwd of de wethouder die standaard ook misschien wil aanmoedigen bij de Utrechtse scholen zodat zij die ook kunnen gebruiken.
Eerder is al gesproken over goede voorlichting. In haar overtuiging begint goede voorlichting op jonge leeftijd, vóór de middelbare school. In september was zij geschokt te vernemen dat eenderde van de basisscholen aan voorlichting doet over seksuele diversiteit terwijl scholen wel verplicht zijn om daarover lessen te geven. Het is van belang dat scholen gebruik maken van erkende lesprogramma's waarin die diversiteit is opgenomen. Zij vraagt of de wethouder weet hoeveel scholen daarvan gebruik maken en hoeveel scholen niet. Kan de wethouder toezeggen in gesprek te gaan met de basisscholen die aan dit onderwerp nog geen aandacht schenken.
Mevrouw Streefland (ChristenUnie) merkt op dat het gesprek over wat er in schoolboeken staat en wat gecheckt moet worden al eerder is gevoerd. Tegelijkertijd is het een gegeven dat het verplicht is om op scholen over seksuele diversiteit te spreken. De gemeenteraad heeft daarbij een ondersteunende faciliterende rol. De gemeenteraad gaat niet over de keuze die daarin vervolgens gemaakt wordt. Zij vraagt welke signalen Student & Starter krijgt dat dit op dit moment niet of niet voldoende zou gebeuren.
Mevrouw Van Mil (Student & Starter) krijgt dit signaal van het kenniscentrum de Rutgers met het nieuwsbericht van de NOS in september waaruit bleek dat 1/3 van de scholen daarover niet spreekt. Uit informatie bleek dat die verplichting wel bestaat op scholen. Om die reden bracht zij dit in.
Mevrouw Streefland (ChristenUnie) vraagt of dit uitgesplitst was naar Utrecht.
Mevrouw Van Mil (Student & Starter) antwoordt ontkennend. Zij refereert aan de desbetreffende vraag die zij hierover stelde aan de wethouder.

De heer Nagtegaal (PVV) stelt zich voor dat het op bepaalde scholen ongemakkelijk is om over dit onderwerp te spreken. Hij noemt enkele scholen bij naam.
Mevrouw Streefland (ChristenUnie) vraagt waarop de vraag van de heer Nagtegaal is gestoeld.
Mevrouw Podt (D66) vindt dit een opzienbarende aanname van de heer Nagtegaal. Zij krijgt via het COC signalen dat het vooral een probleem is om binnen te komen bij gymnasia omdat zij denken dat het wel goed zit met de kennis van de leerlingen.
De heer Sungur (DENK) vraagt of de heer Nagtegaal de school heeft bezocht die hij noemde. Hij schaart zich achter de vraag van mevrouw Streefland.

De heer Nagtegaal (PVV) wilde voorbeelden noemen. Uit zijn antwoord blijkt dat hij "ongemakkelijkheid" in dit verband koppelt aan gereformeerd en aan islamitisch.
Mevrouw Streefland (ChristenUnie) informeert de heer Nagtegaal over de achtergrond van een van de door hem genoemde scholen. Zij adviseert de heer Nagtegaal de school te bezoeken die hij noemde.
De heer Sungur (DENK) doet de suggestie in het vervolg geen namen te noemen van scholen, zeker wanneer het collega-raadslid niets over de desbetreffende scholen weet.
Mevrouw Rajkowski (VVD) noemt een voorbeeld uit de praktijk met een voorstelling waarin een paringsdans van pinguïns voorkwam die stilgelegd werd tijdens de uitvoering op een school. Zij vindt dat niet net gedaan moet worden alsof dit onderwerp niet ongemakkelijk is op bepaalde scholen.
De heer Nagtegaal (PVV) neemt zijn woorden niet terug. Hij heeft specifieke scholen genoemd en geen richtingen. Dat was zijn keuze. Richting mevrouw Streefland neemt hij zijn woorden terug omdat hij dacht dat de school die hij noemde gereformeerd was. Hij vervolgt zijn bijdrage in zijn termijn.
Hij las dat de gemeente een samenwerking is aangegaan met een organisatie genaamd Coloured Collective. Een kanttekening van zijn fractie is dat in die club zijns inziens personen zitten die actief zijn in Bijeen. Zijn fractie en hij persoonlijk vinden dat "een enge club". Hij vindt de samenwerking van de gemeente met die club niet leuk om te zien.
Mevrouw Podt (D66) vindt wat er nu gebeurt, hoogst merkwaardig. De redenering lijkt te zijn dat omdat de heer Nagtegaal een club eng vindt, de gemeente er niet mee mag samenwerken. Zij kan ook wel clubs bedenken die haar soms zwaarder op de maag liggen. Wat haar betreft zijn er normale manieren om daarmee om te gaan. Wanneer de heer Nagtegaal zich op welke manier dan ook bedreigd voelt, kan hij daarmee iets doen. Zij laakt dit soort vage insinuaties.
De heer Sungur (DENK) sluit zich graag aan bij de woorden van mevrouw Podt. Hij vindt ook dat dergelijke opmerkingen hier geen plaats hebben.
Mevrouw Deldjou Fard (GroenLinks) is recentelijk langs geweest bij een bijeenkomst waar Coloured Collective aanwezig was. Zij juicht het toe dat de gemeente deze mensen een kans geeft om hen op dit vlak te helpen. Zij vindt dit een mooi initiatief.
De heer Nagtegaal (PVV) benadrukt niet te zeggen dat de gemeente dit niet moet doen, of dat het van hem niet mag. Wanneer hij het voor het zeggen had zou hij het niet gedaan hebben. Hij spreekt over een persoonlijke bejegening door een van de mensen van Coloured Collective.
Mevrouw Podt (D66) denkt dat zo geredeneerd er dan voldoende mensen zijn die liever niet in zee gaan met de PVV wanneer *verkeerd bejegend worden* de norm is; zij merkt op dat de PVV soms de neiging heeft mensen "flink verkeerd" te bejegenen. Wat haar betreft is dit niet de manier waarop mensen met elkaar omgaan in onze samenleving. Wanneer mensen over de grens gaan met hun gedrag, staat het iedereen vrij daarover een klacht in te dienen.
De voorzitter merkt op dat hij graag wil dat het onderwerp de Regenboogagenda blijft. Hij verzoekt de heer Nagtegaal zijn bijdrage voort te zetten.
De heer Nagtegaal (PVV) nam kennis van de opmerking van mevrouw Podt. Hij merkt op dat in de Regenboogagenda zaken zijn opgenomen over het faciliteren van een bepaalde subcultuur. Hij licht toe dat de LHBTI zijns inziens een prachtige subcultuur heeft met festivals en dergelijke. De PVV vindt het allerbelangrijkst dat de

acceptatie en de veiligheid van LHBTI-gemeenschap op nummer 1 staat. Daar schiet wat hem betreft de gemeente tekort. Nog steeds worden er mensen in elkaar geslagen in Utrecht. Hij vindt dat verschrikkelijk. Hiermee rondt hij zijn bijdrage af.

Mevrouw Deldjou Fard (GroenLinks) geeft het college haar complimenten met de voortgang in deze Regenboogagenda. Ze geeft graag een aantal suggesties mee. Zij neemt het debat over van haar collega mevrouw Schers.
Zij vraagt aandacht voor het rapport Movisie over vluchtelingen en ouderen LHBTI-ers en eenzaamheid. Zij refereert aan haar interruptiebijdrage bij D66.
Voor wat betreft onderwijs brengt zij de volgende punten in:
Zij leest dat de gemeente in het kader van onderwijs goede stappen zet en ook werkt aan de Utrechtse School's Out variant. Haar fractie vroeg zich af of dit initiatief alleen zal gaan over het creëren van bewustwording op scholen of dat er ook aandacht komt binnen de plannen voor MBO LHBTI-studenten die wellicht bepaalde obstakels ervaren, op school dan wel thuis. Zij kan zich voorstellen dat zorg, expertise en ondersteuning op school belangrijk kan zijn voor die groepen jongeren. Zij stelt om die reden de volgende vragen aan de wethouder. Welke zorg is er voor die groep aanwezig op MBO-scholen? Kunnen studenten bijvoorbeeld terecht bij de MBO-Buurtteams? Of is daar net als bij de andere Buurtteams bijscholing nodig voor de ondersteuning die LHBTI-jongeren nodig hebben?
Ten tweede brengt zij in, in het kader van onderwijs, dat zij in de beantwoording van het college leest dat de gemeente en het COC op dit moment geen zicht hebben op hoe het gaat met de GSA's. Zij vraagt de wethouder of er al een GSA coördinator is aangesteld die kan zorgen voor kortere lijnen.
In het kader van zichtbaarheid geeft GroenLinks de wethouder graag de volgende punten mee. Voor de viering van coming out-day hijst de gemeente Utrecht ieder jaar de Regenboogvlag. Dat is een mooi en belangrijk gebaar. Het lijkt haar goed wanneer gekeken wordt of met meer organisaties in de stad de schouders daaronder te zetten zijn. Zij krijgt signalen dat verschillende ROC's ook graag mee zouden willen doen. Zij vraagt hoe de wethouder dat ziet. Is de wethouder bereid om de handschoen op te pakken en ervoor te zorgen dat in Utrecht het volgend jaar op meer locaties, dus ook op ROC's, de regenboogvlag gehezen zal worden op 11 oktober.
Mevrouw Rajkowski (VVD) merkt op dat wanneer ROC's de vlag willen hijsen, hen dat vrij staat. Waarvoor hebben de ROC's de Utrechtse wethouder nodig of de Utrechtse raad? Het zou haars inziens mooi zijn wanneer organisaties dit soort zaken uit zichzelf doen.
Mevrouw Deldjou Fard (GroenLinks) sprak meerdere mensen van verschillende ROC's die dit signaal doorgaven. Zij kreeg de indruk dat ze dat van elkaar niet wisten. Om die reden vraagt zij of de wethouder bereid is de verschillende ROC's met elkaar te verbinden op dit item om dit samen te kunnen doen.
Mevrouw Rajkowski (VVD) vindt het verzoek nobel maar apart. Zij gaat ervan uit dat ROC's dit op een andere manier zouden kunnen organiseren. Zij verneemt graag als er iets anders achter de schermen een rol speelt waardoor dit niet lukt. Dan is er een andere discussie te voeren in de raad.
Mevrouw Deldjou Fard (GroenLinks) betwijfelt of er iets anders speelt. Zij vraagt de wethouder of zij dit kan nagaan. Zij herhaalt haar argumenten.
De heer Sungur (DENK) kan zich voorstellen dat het voor de wethouder erg lastig kan worden wanneer zij aanwezig moet zijn bij elke vlag die een organisatie wil

hijsen. Hij kan zich in dat licht een terughoudende reactie van de wethouder voorstellen. Hij begrijpt desondanks de behoefte.
Mevrouw Deldjou Fard (GroenLinks) is het ermee eens dat de wethouder op slechts één plek aanwezig kan zijn. Wat haar betreft hoeft de gemeente/de wethouder er niet zozeer bij te zijn, maar meer dat de ROC's op dit onderwerp verbonden worden met elkaar zodat ze dit gezamenlijk kunnen doen op 11 oktober. Zij vervolgt.
Voor wat betreft de zichtbaarheid in de wijken subsidieert de gemeente diverse culturele projecten in het kader van LHBTI-bewustwording. Zij noemt in dit verband de expositie in het Centraal Museum, het Midzomer Festival, et cetera. Zij vindt dat mooie initiatieven, maar wel allemaal gefocust op de binnenstad. Het lijkt haar goed aanvullend hierop meer wijkgerichte activiteiten te stimuleren, in bijvoorbeeld wijkbibliotheken, Wijkcultuurhuizen, et cetera. Zij vraagt of de wethouder wil schetsen wat er op dit moment in de wijken al gebeurt op dit vlak. Zij vraagt of de wethouder van mening is dat dat voldoende is. Hoe kijkt de wethouder er naar het vizier meer op de wijk te richten bij het subsidiëren van dit soort projecten? Wat gaat de wethouder doen om deze oproep bij de organisaties te stimuleren?
Student for Student maakt zich al geruime tijd hard voor de komst van een LHBTI-acceptatie-symbool op de USP in het kader van een project van het ministerie om inclusie te bevorderen bij studenten. GroenLinks blijft zich hard maken voor projecten in het kader van bewustwording in verschillende wijken van Utrecht. Zij vraagt of het college wil toezeggen met deze betrokken studenten in gesprek te gaan en samen met hen en eventueel met de Universiteit Utrecht en met de Hogeschool Utrecht na te gaan of het mogelijk is om ook een regenboogsymbool op USP te laten landen. Zij vraagt hoe de wethouder die oproep ziet.

Mevrouw De Vries (Partij voor de Dieren) houdt haar bijdrage kort omdat al veel gezegd is. Zij vindt het fijn te lezen dat ondanks de coronacrisis veel kon gebeuren in het licht van het streven om iedereen zich welkom en veilig te laten voelen in Utrecht. Haar partij staat pal achter de Regenboogagenda.
Zij meerkt op dat 113 voor zelfmoordpreventie meldt dat de zelfmoordcijfers flink hoog liggen bij LHBTI-plussers. Zij vraagt of de wethouder dit beseft. Zij vraagt of extra aandacht wordt gegeven aan deze groep in de coronacrisis. Zij vraagt de reactie van de wethouder.
Zij vraagt naar de stand van zaken in de AZC's in Utrecht als het gaat om de opties voor een veilige unit voor LHBTI-asielzoekers. Een brandbrief is gestuurd naar de staatssecretaris van Justitie en veiligheid. Zij vraagt of de wethouder kan toezeggen dat een dergelijke ruimte er zal komen voor deze groep in het AZC.
Zij zou het fantastisch vinden wanneer er een Regenbooghuis komt. Zij kijkt ook uit naar een update daarvan. Eenzaamheid is een groot probleem voor verschillende groepen vanwege de sociale inperkingen, maar dit is zeker een groep waarop gelet moet worden. Zij vraagt de wethouder wanneer de raad meer informatie kan verwachten.

De heer Sungur (DENK) is blij met de naamsverandering van Gay-alert, dat daar kritisch naar gekeken is naar aanleiding van de motie van zijn fractie.
Hij las in de brief dat de Buurtteams zijn bijgeschoold over ondersteuning aan LHBTI-ers met een bi-culturele en/of islamitische achtergrond. Zijn fractie vroeg zich af waarom daar specifiek alleen islamitisch staat. Zijn fractie kan zich goed voorstellen

dat er bijvoorbeeld geschreven wordt over de religieuze achtergrond in plaats van alleen islamitisch. Hij noemt in dit verband de Nashville-verklaring. Hij kan zich goed voorstellen dat er binnen andere groepen mensen bepaalde problemen ervaren. Hij verneemt graag van de wethouder hoe zij er tegenaan kijkt om dit breder trekken en hiervan religieus te maken in plaats van alleen islamitisch.

Mededeling
De voorzitter deelt mee dat heer Nagtegaal vanwege het uitlopen van de vergadering naar een andere bijeenkomst moet. Hij zal de beantwoording terugluisteren.
Korte schorsing en hervatting van de vergadering.

Beantwoording door de wethouder.
Wethouder Voortman dankt de commissie voor alle complimenten. Zij bevestigt dat het college op koers ligt op veel onderwerpen, ondanks de moeilijke tijd waarin het bestuur verkeert. Zij prijst de organisaties als het COC en Artikel 1 Midden Nederland die de activiteiten snel weer wisten op te starten na de eerste lockdown.
Tegelijkertijd merkt zij op dat niet alles perfect is. Op de vraag van de heer Van der Zweth wat beter kan, denkt de wethouder dat meer te doen is op het onderwijs binnen de wettelijke mogelijkheden die de gemeente daartoe heeft. Zij denkt dat verbetering mogelijk is op de ouderenzorg als het gaat om oudere LHBTI-ers. Ook als het gaat om veiligheid, heeft de gemeente te maken met toenemende polarisering, ook in relatie met de veiligheid van LHBTI-ers. Aan die onderwerpen wil de wethouder in de komende tijd extra aandacht schenken.
Zij dankt de fracties die haar complimenteerden met het concreter te maken van de agenda. Zij stuurt daarop actief. Zij is blij met het resultaat.
De wethouder zal in een volgende voortgangsbrief aantallen meenemen. Zij kan voor een deel ook nu alvast een aantal aantallen geven. Zij kondigt aan in te zullen gaan op vier thema's: (1) Onderwijs, (2) Corona, (3) Veiligheid en (4) Diversen.
Op dit moment zijn diverse partijen actief in het kader van onderwijs met voorlichting: Artikel 1 Midden Nederland, stransketeers, het COC en Theater aan Zet. Vanuit de gemeente is geen verplichting op te leggen over hoe en hoe vaak LHBTI-plus voorlichting gegeven moet worden. De gemeente zet zich er wel voor in, samen met de organisaties die zij zojuist noemde scholen te stimuleren actief met het onderwerp aan de slag te gaan.
Het college is bezig met School's Out naar het Nijmeegse model om na te gaan hoe dat op een goede manier te doen is. Daaraan zijn kosten verbonden. Het college gaat na of een eigen variant te maken is, een meer live-variant waarbij het ook nagaat hoe bestaande middelen, kanalen en spelers beter aan elkaar te verbinden zijn. In januari staat hierover een bijeenkomst gepland met vertegenwoordigers uit het veld. De wethouder zal de commissie graag hierover nader informeren in een volgende voortgangsbrief.
De fracties van Student & Starter en GroenLinks vroegen specifiek naar GSA's. De wethouder wil dat punt graag aan de orde stellen in het educatie-overleg dat periodiek gevoerd wordt, om daar te kijken naar wat hierop is te doen.
De heer Van der Zweth (PvdA) attendeert de wethouder op zijn vraag over het actief stimuleren van gastlessen en voorlichting dat bij een volgende voortgangsbrief die aantallen naar de raad gaan. Nu is de urgente situatie met corona waar het lastig was. Zijn fractie heeft nadrukkelijk de behoefte nu in beeld te krijgen hoe dit was in

de afgelopen periode. Is die voorlichting gegeven? Wat gaat de wethouder dan doen om het mogelijke gat dat is ontstaan in te lopen?
Wethouder Voortman zal daar straks op ingaan. Zij vervolgt met in te gaan op de inbreng over MBO waarover zij bevestigt dat een en ander daarop plaatsvindt. Tegelijkertijd kan zij meevoelen met de fracties die zeggen dat in de komende tijd in 2021 daar meer naar gekeken moet worden. De wethouder stelt voor dit te agenderen voor het LHBTI- educatie-overleg in januari. Zij zal ook daar het punt over het hijsen van de Regenboogvlag aan de orde stellen. Zij denkt niet dat MBO scholen haar nodig hebben om die vlag te hijsen. Zij kan zich voorstellen dat MBO een mooi thema is voor de volgende Coming Outdag. Zij wil dat dan bespreken met de MBO-scholen.
Mevrouw Deldjou Fard (GroenLinks) dankt de wethouder voor dit fantastische idee. Zij is daarvan een enthousiast voorstander.
Zij vraagt of de wethouder haar inbreng over het Buurtteam in de zorg op scholen meeneemt. Komt zij daar nog op terug of neemt zij dat mee naar de nog te voeren gesprekken?
Wethouder Voortman zet uiteen dat wanneer jongeren zich melden via de MBO-Buurtteams, zij ook van daaruit te helpen zijn. Dat kan nu al. In die zin heeft zij niet de idee dat daar iets ontbreekt.
Mevrouw Deldjou Fard (GroenLinks) sprak een aantal MBO scholen. Van één school begreep zij dat die school dit niet heeft. De school stuurt de studenten dan door naar partners in de stad. Van andere scholen vernam zij dat ze moeite hebben op het gebied van expertise. Zij leest in de stukken dat de wethouder bezig is op het gebied van hulp verkrijgen rond expertise. Zij vraagt of dit nodig is op de MBO-Buurtteams. Het lijkt haar belangrijk dat jongeren daar terecht kunnen als ze hulp nodig hebben.
Wethouder Voortman denkt dat het goed is na te gaan waar het licht zit. Zij stelt voor dit te bespreken met de scholen in het educatie-overleg, of daar iets ontbreekt, en dat zij daarover terugkomt bij de commissie.
Mevrouw Podt vroeg naar normering voor onderwijsvoorlichting, ook meer in de breedte getrokken. De wethouder vindt dat een interessant idee. Zij wil daar zeker naar kijken maar dan wel binnen de wettelijke mogelijkheden scholen verplichting op te leggen.
Door het COC in de gemeente Utrecht zijn ongeveer 42 voorlichtingen op VO-scholen gegeven. Wanneer het college dat vergelijkt met 2019, is te zien dat nagenoeg daarop niets is ingeleverd. In 2019 waren het ongeveer 50. Dat is een groot compliment waard aan het COC. De voorlichters, vrijwilligers gingen fysiek naar de scholen.
Het COC komt op ongeveer de helft van de christelijke VO-scholen. Het COC heeft niet de idee dat op christelijke scholen minder aan voorlichting wordt gedaan dan op openbare.
Art 1 Midden Nederland ging wel helemaal digitaal. Art 1 werkte daaraan heel hard en maakte een uitgebreid online educatie-aanbod. Online gastlessen over vooroordelen, diversiteit, omgangsnormen en discriminatie. Voor het thuisonderwijs stelde de organisatie een Lesbrief met opdrachten beschikbaar. Art 1 benaderde ook actief scholen om na te gaan hoe zij een bijdrage kunnen leveren aan de Coming Outdag op digitale wijze.

De heer Van der Zweth (PvdA) vraagt of de wethouder denkt dat er geen extra achterstanden zijn ontstaan als gevolg van corona. Of zal extra inzet nodig zijn in de komende tijd om achterstand te voorkomen.
Wethouder Voortman heeft niet de idee dat dit specifiek aan de orde was bij genderdiversiteit en discriminatie. Zij kan zich voorstellen dat ze vanwege de interesse in het onderwijs, de raad een Raadsinformatiebijeenkomst organiseert met haar collega's wethouders Klein en Verschuure daarbij aanwezig.
Mevrouw Van Mil (Student & Starter) vraagt ter bevestiging of de wethouder ook de vraag zal meenemen welke scholen nog geen GSA hebben.
Wethouder Voortman antwoordt bevestigend. Zij vervolgt met in te gaan op de vragen over het effect van de coronamaatregelen op de activiteiten van de Regenboogagenda. Zij bevestigt dat die effect hadden. Zij schetst de gang van zaken in de afgelopen tijd. Zij besteedt daarbij expliciet aandacht aan de Utrechtse Coming Outdag met het Utrechts Rainbowfestival. Een deel van de activiteiten is daar alsnog uitgevoerd. Zij complimenteert de betrokken organisaties daarmee.
Mevrouw Podt (D66) merkt op dat in bepaalde gevallen digitale bijeenkomsten niet geschikt zijn, bijvoorbeeld als mensen nog niet uit de kast zijn gekomen. Zij adviseert de organisatie dit fysiek breder te doen dan alleen op het stadskantoor. Op het stadskantoor kunnen mensen wel fysiek op afstand blijven en bij elkaar komen.
Wethouder Voortman antwoordt dat het mogelijk is waar die ruimte nodig is. Eén op één hulpverlening ging ook gewoon door.
Zij bevestigt dat niet alles digitaal is op te lossen, zeker als het gaat om kwetsbare groepen.
De wethouder is blij met een organisatie als Coloured Collective. De organisatie is sinds januari begonnen. Zij is onder de indruk van de aanpak van deze organisatie. Zij benadrukt dat het haar gaat om de kwaliteit van het werk.
Mevrouw Podt stelde vragen over de cafés. De wethouder bevestigt dat de situatie schrijnend is. De cafés hebben een functie, specifiek op LHBTI. Waar de gemeente kan helpen, helpt zij binnen de gemeentelijke mogelijkheden. Het is moeilijk te zeggen wat er specifiek aan te doen is.
De wethouder vervolgt haar beantwoording met in te gaan veiligheid.
Begin januari komt de uitslag van het jaarlijkse pink-Panel onderzoek. Daarin komen vragen voor over veiligheid, onder andere in buurt en straat. Dat onderzoek wordt ieder jaar gehouden. Dat inzicht is beschikbaar voor de raad.
De wethouder houdt richting mevrouw Rajkowski het voor mogelijk iets te bruusk geweest te zijn in het voorkomen van doublures.
Mevrouw Rajkowski vroeg specifiek bij de aanpak van straatintimidatie de connectie te maken met LHBTI. De wethouder zegt dat toe. In verschillende wijken wordt straatinitimidatie betrokken bij veiligheidswerk. Die inzet draagt bij aan het tegengaan van straatintimidatie. Voor de aanpak van straatintimidatie wordt nagegaan of aanvullende maatregelen nodig zijn. Gebiedsmanagers en wijkagenten binnen een wijk houden oog op de veiligheid van iedereen, dus ook op de veiligheid van LHBTI-ers.

De wethouder gaat over naar het thema Overig en zij gaat in op de zichtbaarheid buiten de binnenstad. Zij bevestigt dat dat waar is. Zij kan zich voorstellen dat ook dit een punt is waarop het college in de komende tijd specifiek inzet zal plegen op de vraag wat mogelijk is buiten de binnenstad. De wethouder bevestigt dat in de brief het alleen gaat over DOCK. Het college zal contact opnemen met JOU om na te gaan hoe JOU dit nu doet. DOCK voert al een actief regenboogbeleid, ook in de

wijken. De wijken hebben zelfs een Regenboogwerkgroep. Zij vindt het altijd goed na te gaan wat nog meer is te doen in wijken dan het hijsen van de vlag.
Zij vindt het een interessant idee van de heer Van der Zweth om op 1 april 2021 de regenboogvlag te hijsen ter herinnering aan het jubileum van het homohuwelijk.
Zij vindt het ook interessant om de training op transgenderbewustzijn beschikbaar te stellen aan bedrijven. Zij wil niet een hele toer door de stad houden langs bedrijven. Zij stelt voor de training aan te bieden aan het roze netwerk van de gemeente dat aangesloten is bij het landelijk verband van roze netwerken. Daarin zitten allerlei organisaties zoals het UWV, de NS, de Rabobank, et cetera.
De heer Van der Zweth (PvdA) gaat in op 1 april 2021. Hij vraagt de wethouder of zij kan toezeggen dat te doen als de gemeente daarvan ook een moment van zal maken, met het vestigen van aandacht daarop, en te laten zien wat er tot dan toe is gebeurd. **Wethouder Voortman** antwoordt bevestigend.
De voorzitter attendeert op het tijdsverloop en vraagt daarmee rekening te houden, indien mogelijk.
Wethouder Voortman vervolgt haar beantwoording met te verwijzen naar de vragen die zij eerder beantwoordde over het Regenboogpad op het Utrecht Science Park. Daarin zitten verkeerskundige en financiële bezwaren. Zij heeft geen reden of ruimte om af te wijken van de eerder ingenomen stellingname.
Over het Regenbooghuis had zij vorige week overleg met het COC, Coloured Collective, en U.H.S.V. Anteros. Die partijen willen het initiatief nemen in het Regenbooghuis. Zij buigen zich over de vraag hoe dit verder uit te werken. De wethouder zal de raad daarvan op de hoogte houden. Zij stelt voor deze update te geven in de volgende regenboograpportage.
Zij vindt dat DENK een punt had met “religieus” in plaats van islamitisch - de wethouder bevestigt dat dit breder zou moeten zijn.
De wethouder ontvangt het bericht dat het extra Regenboogpad niet aan de raad is gecommuniceerd. Zij herhaalt haar eerdere informatie en deelt mee dat het college de initiatiefnemer heeft laten weten daartoe niet direct de mogelijkheden te zien.
Mevrouw Deldjou Fard (GroenLinks) had gelezen dat de wethouder had gezegd dat het geld kost terwijl de initiatiefnemer geld van het Rijk krijgt om dit volledig zelf te kunnen financieren. Zij begrijpt dat de plek die gekozen is verkeerskundig niet mogelijk is. Het zou mooi zijn wanneer de gemeente met de initiatiefnemers in gesprek kan om na te gaan op welke plek het wel mogelijk is. Zij zou het jammer vinden wanneer de energie van de stad hiermee verloren zou gaan.
Zij miste informatie over het verlenen van subsidies aan culturele projecten die ook in de wijken meer kunnen doen op het gebied van bewustwording. Zij denkt daarbij aan Wijkcultuurhuizen, de wijkbibliotheek. Zij kreeg daarop nog geen toezegging.
Wethouder Voortman denkt dat het handig is wanneer zij de raad informeert over de bezwaren bij het Regenboogpad. Het antwoord aan de initiatiefnemers is dan om te zetten in een memo. Zij zal in datzelfde memo terugkomen bij de commissie op de culturele projecten.
De heer Sungur (DENK) vraagt of de beoordeling van zijn punt door de wethouder met betrekking tot het breder trekken naar religieus, ertoe leidt dat in het vervolg gesproken zal worden over religieus in plaats van islamitisch en of dat dat ook betekent dat de Buurtteammedewerkers getraind zullen worden in het ontvangen van de zorgen van religieuze mensen.
Wethouder Voortman verwacht niet dat een training heel anders zal zijn wanneer het gaat om mensen met een islamitische achtergrond, dan wanneer het zou gaan

om mensen met een andere religieuze achtergrond. Dat zal even worden nagegaan. In ieder geval is de wethouder het eens met de heer Sungur dat dat niet zo moet zijn dat er alleen een focus is op mensen met een islamitische geloofsovertuiging. Dat moet breder.

De voorzitter stelt de gemiste vragen aan de orde.
Mevrouw Podt (D66) had gevraagd of in coronatijd asielzoekerscentra te bezoeken zijn.
Zij deed de suggestie aan de wethouder dat er sinds eergisteren extra geld is voor veiligheid in de wijken voor LHBTI-ers in het kader van de Regenboogagenda vanuit de Tweede Kamer.
Haar laatste vraag had betrekking op de opvang van dak- en thuisloze LHBTI-ers; of daar steun bij zit van de gemeente waar die nodig is.

Mevrouw De Vries (Partij voor de Dieren) stelt haar vraag aan de orde over een veilige afzonderlijke opvang binnen het AZC.

De heer Van der Zweth (PvdA) had gevraagd waarom het zo lang duurt voordat de School's Out aanbod komt. Of dat sneller kan, gezien het belang.
Ook had hij een vraag gesteld over het Roze in Blauw netwerk. Of de druk landelijk ook in Utrecht voelbaar is en of daar iets aan gedaan moet worden.

Wethouder Voortman gaat in op de vragen van mevrouw Podt over extra geld in het kader van veiligheid van LHBTI-ers dankzij een amendement in de Tweede Kamer. Zij is daarin zeer geïnteresseerd. Het college zal daar naar informeren.
Zij bevestigt dat de gemeente aangehaakt is als het gaat om dakloze LHBTI-ers.
Op de vraag naar de mogelijkheid AZC's fysiek te bezoeken, moet de wethouder nu even het antwoord schuldig blijven. Dat antwoord komt nog naar de raad.
De heer Van der Zweth sprak over Roze in Blauw. Het is de wethouder niet bekend dat dit in Utrecht niet goed zou gaan. De wethouder kan daar naar informeren.
De Partij voor de Dieren sprak over een veilige ruimte. Het staat de wethouder bij dat daarover ook schriftelijke vragen beantwoord zijn. Zij zal dit nagaan.
Mevrouw Podt (D66) vraagt de toezegging te concretiseren.
Wethouder Voortman moet op een aantal dingen terugkomen. Zij zegt in dat verband een verzamelmemo toe in Q1 2021.
De heer Van der Zweth sprak over de School's Out. De wethouder zet uiteen dat in januari een bijeenkomst gepland is met vertegenwoordigers uit het veld.
De heer Van der Zweth (PvdA) vraagt waarom de informatie pas in Q4 komt. Hij vraagt of dit eerder kan en of hierin een versnelling is aan te brengen.
Wethouder Voortman zal hierover iets opnemen in de brief die zij toezegde in het eerste kwartaal. Dan is in januari 2021 gesproken met vertegenwoordigers uit het veld. Dan weet zij ook wat hierin reëel is. Zij hoedt zich voor irreële verwachtingen.

De voorzitter recapituleert de gedane toezeggingen en schorst de vergadering om 16.57 uur tot 20.00 uur.

Verslag openbare avondvergadering Commissie Mens & Samenleving

Datum	12 december 2020
Locatie	online bijeenkomst via MS Teams
Verslag door	Rosenbaum Select
Vaststelling verslag	

Aanwezigen

De voorzitter, mevrouw R. Heijne, de wethouders mevrouw A. Klein en de heer M. van Ooijen en de leden, de heer H. Bakker (D66), de heer K. de Boer en de heer C. Bos (Stadsbelang Utrecht), de heer M. van Dalen (VVD), de heer F. Dekkers (GroenLinks), de heer I. Şimşek (DENK), mevrouw T. Sturkenboom (Student & Starter), de heer R. van der Zweth (PvdA) en mevrouw J. Zwinkels (CDA). Van de griffie is aanwezig mevrouw J. Udo (commissiegriffier). En overigens ambtelijke vertegenwoordigers van gemeentelijke afdelingen.

10. Actieprogramma Samen Stad Maken

De voorzitter heropent de vergadering en verwelkomt de beide wethouders en de commissieleden.

Mededeling
De voorzitter meldt dat er bericht van verhindering is van de fractie van de Partij voor de Dieren.

De voortgangsrapportage van het Actieprogramma Samen Stad Maken is geagendeerd op verzoek van de fracties van de Partij van de Arbeid, D66, GroenLinks, VVD, CDA, Student & Starter en Stadsbelang Utrecht. Zij hebben gevraagd om bespreking van de voortgang van het actieprogramma, in samenhang met raadsbrieven over participatie.

De heer Van der Zweth (PvdA) stelt dat het college meer aandacht moet besteden aan participatie, want er zijn signalen dat bewoners zich nog altijd niet gehoord voelen. Er is de commissie een omvangrijk rapport voorgelegd (50 pagina's); wat de heer Van der Zweth betreft is een volgende rapportage kernachtiger.

Bewoners zijn aan het begin van dit jaar met veel betrokkenheid aan de slag gegaan met de wijkplatforms, maar dit gaat nog niet goed genoeg. Ruim anderhalf jaar

geleden werden de wijkraden opgeheven, maar, stelt de heer Van der Zweth, het kind lijkt met het badwater te zijn weggegooid. De wijkplatforms komen niet goed van de grond, ondanks alle bewonersinzet. Uit de wijken waar al een platform actief is komen berichten over ontoereikend budget, (nog) niet aangesloten maatschappelijke organisaties, gebrekkige informatievoorziening en gebrekkige samenwerking met de gemeente. De heer Van der Zweth vraagt de wethouder om toe te zeggen dat er in juni 2021 in alle wijken een wijkplatform actief is.

In wijken waar nog geen wijkplatform is, wordt vanzelfsprekend het budget voor het platform niet benut. Andere wijken kampen juist met een te laag budget. In principe vloeit geld dat niet wordt gebruikt terug naar de gemeente. De heer Van der Zweth vraagt de wethouder om toe te staan dat gelden die nu niet worden benut, voor de inmiddels actieve wijkplatforms worden ingezet.

In de voortgangsrapportage is een lijst opgenomen van activiteiten waarmee de wijkplatforms worden geacht aan de slag te gaan. Kan de wethouder toezeggen dat in dat traject het advies aan en de behoefte van de wijkplatforms aan verbeteringen serieus worden genomen?

Bij interruptie merkt **mevrouw Zwinkels** op dat zij zich grotendeels bij de heer Van der Zweth aansluit, maar dat zij het kennelijke verzoek om te schuiven met budgetten niet steunt. Elk wijkplatform krijgt slechts € 5.000 per jaar; als dat naar een andere wijk gaat, blijft er niets over. Liever zou zij zien dat er meer geld voor de wijkplatforms wordt vrijgemaakt.

De heer Van der Zweth verduidelijkt dat het hem gaat om het geld dat is gereserveerd voor nog niet bestaande wijkplatforms. Hij is het met mevrouw Zwinkels eens dat geld dat voor de wijkplatforms gereserveerd is, voor hen gereserveerd moet blijven en niet moet terugvloeien naar de gemeentelijke reserves.

Vervolgens vraagt de heer Van der Zweth aandacht voor de participatie *vanuit* de stad; daarover vermeldt het voortgangsrapport niets. De wethouder heeft bij de behandeling van de begroting wel een raadsvoorstel beloofd, maar dat is eigenlijk twee jaar te laat. Zie bijvoorbeeld Speeltuin De Kameleon: bewoners zetten zich jarenlang actief in, maar worden meer gefrustreerd dan geholpen door de gemeente. Dit roept kritische vragen op, vindt de heer Van der Zweth. Buurtwerkkamers zijn bang dat zij hun financiering zullen verliezen, actieve bewoners in Park Welgelegen voelen zich gefrustreerd, tijdens een recent gehouden online bijeenkomst over participatie zetten bewoners van Kanaleneiland uit protest hun schermen op 'zwart' – en zo zijn er meer voorbeelden van teleurstelling onder inwoners. De fractie van de PvdA verwacht dat het beloofde raadsvoorstel duidelijk vermeldt hoe de inbreng van bewoners voortaan serieus wordt genomen en hoe de situaties zoals vermeld voortaan worden voorkomen.

Ten aanzien van de wijkplatforms merkt **de heer Bakker** op dat bewoners er behoefte aan hebben om zo nu en dan ruggenspraak te hebben met raadsleden. Wat vindt de heer Van der Zweth daarvan? Een raadslid behoort tegemoet te komen aan de behoeften van bewoners, vindt **de heer Van der Zweth**; de meeste raadsleden doen dat ook. Bewonersparticipatie moet volgens hem echter niet lopen via de lokale politiek, maar via de gemeentelijke organisatie. **De heer Bakker** stelt dat het in de startfase wel helpt als de raad meedenkt. De raadscontactpersonen voor de wijken zouden daar een belangrijker rol bij kunnen spelen. Het is wat hem betreft ook denkbaar dat de raadscontactpersonen eenmaal per jaar een overleg van 'hun' wijkplatform bijwonen. **De heer Van der Zweth** kan zich daarin vinden.

De heer Dekkers wijst erop dat raadsleden zich regelmatig laten zien in de wijken. De raad hoeft zich volgens hem echter niet te buigen over alle voorbeelden van

slecht lopende participatietrajecten in de wijken. De zaken moeten op wijk- en buurtniveau simpelweg op orde zijn. **De heer Bakker** vindt dat ook, maar vindt dat er daarnaast niets op tegen is als raadsleden af en toe als sparring partner fungeren – zeker in de opstartfase van een wijkplatform. **Mevrouw Zwinkels** vult aan dat het erom gaat dat bewoners niet hun hoop volledig op de raad moeten vestigen omdat zij geen gehoor vinden bij de ambtelijke organisatie. Bewoners moeten simpelweg op de wijkbureaus en de buurtadviseurs en –ambassadeurs kunnen vertrouwen en moeten kunnen rekenen op begeleiding vanuit de gemeente.

De heer Bakker (D66) meldt dat hij de voortgangsrapportage met belangstelling heeft gelezen. Er zijn bemoedigende ontwikkelingen, zo heeft hij geconstateerd, maar ook nog uitdagingen. In een volgende rapportage zou zijn fractie graag meer willen lezen over de doelstellingen van inclusiviteit en betrokkenheid, en hoe daaraan wordt gewerkt. Welke impact hebben de ondernomen acties? Daarnaast vraagt de heer Bakker om meer inzicht in de verbinding tussen het actieprogramma en de praktijk (de vakdepartementen). In aansluiting hierop vraagt **de heer De Boer** op welke wijze de wethouder de raad gaat informeren over de effecten van participatie bij huidige en toekomstige trajecten, en op welke manier die effecten worden getoetst.

De heer Bakker verwijst naar het artikel over democratische vernieuwing dat in oktober jl. bij De Correspondent verscheen, waarin het onder andere gaat over burgerberaden / burgerfora. Daar is in Frankrijk al ervaring mee opgedaan rondom de energietransitie; ook in Amsterdam overweegt men om ermee te gaan werken. Is de wethouder bereid om dit instrument ook in onze stad in te zetten, als onderdeel van het actieprogramma Samen Stad Maken, zowel op stads- als op buurtniveau?

De heer Van der Zweth vraagt zich af waarin zo'n burgerforum verschilt van een wijkplatform. Hij zou liever zien dat eerst de wijkplatforms goed van de grond komen; dan kan daarna worden gedacht aan de introductie van iets nieuws. Hierop legt **de heer Bakker** uit dat wijkplatforms zijns inziens een goede optie zijn op wijkniveau; voor kwesties op stadsniveau vindt hij een burgerforum geschikter. Het een hoeft het ander niet uit te sluiten, vindt de heer Bakker. Het burgerforum is niet nieuw, stelt **de heer Dekkers**, het heeft al gewerkt in onze stad (stadsgesprekken), bijvoorbeeld rondom energie. Voor welke onderwerpen zou de heer Bakker het burgerforum willen inzetten? **De heer Bakker** geeft aan dat hij denkt aan de energietransitie, vuurwerk en andere onderwerpen. Utrecht kan daarin vooroplopen. Hierop herinnert **mevrouw Sturkenboom** de commissie aan de door Student & Starter ingediende – en afgewezen – motie over het lotingsysteem. Zij is benieuwd hoe de heer Bakker daarover denkt. Het past er wel bij, vindt **de heer Bakker**; hij voegt daaraan toe dat hij er niet tegen was, maar ook vindt dat het programma alweer een fase verder is.

Mevrouw Zwinkels stelt dat het digitale platform 'Help Mee' ook een rol kan spelen. Vervolgens merkt zij op dat Utrecht al een Bewonerspanel heeft; wordt daar goed genoeg gebruik van gemaakt? **De heer Van Dalen** merkt op dat Utrecht het burgerforum waarop de heer Bakker doelde, eigenlijk al heeft: de stadsgesprekken en de wijkplatforms. Hierop verduidelijkt **de heer Bakker** dat het burgerforum niet bedoeld is om ideeën te toetsen, maar om te reflecteren op complexe vraagstukken. Een burgerforum geeft de lokale politiek aandachtspunten mee. Het is niet ondenkbaar, vindt de heer Bakker, dat leden van het burgerforum daar dan een vergoeding voor krijgen.

In het kader van 'Ruimte voor initiatief deel 2' vindt de heer Bakker dat de wethouder vooral in gesprek moet gaan met initiatiefnemers en stadmakers. Het bewonersbod heeft nog niet gebracht wat ervan verwacht werd – niet alleen in Utrecht. Het voorbeeld van De Nieuwe Jutter laat wat de fractie van D66 betreft zien dat initiatiefnemers niet serieus genoeg worden genomen; de gemeente lijkt niet op een

andere manier te willen kijken naar de toegevoegde waarde die zij realiseren. De heer Bakker adviseert de wethouder om te streven naar een doorstart van het bewonersbod. Uit de rapportage blijkt dat het niet gemakkelijk is om de stadmakers hierbij te betrekken; zij worden veelal neergezet als 'zelfstandige professionals die bezig zijn met het verwerven van opdrachten.' Dit doet geen recht aan de waarde die deze initiatiefnemers leveren. Ook in dit geval is het niet ondenkbaar dat zij een passende vergoeding ontvangen voor hun werk. De heer Bakker vraagt de wethouder om daarover met de initiatiefnemers en stadmakers in gesprek te gaan.

Betekent dit dat inwoners en/of ondernemers die willen meepraten daarvoor betaald moeten worden? **De heer Van Dalen** ziet dat meer als vrijwillige inzet. **De heer Bakker** verduidelijkt dat hij initiatiefnemers bedoelt, mensen die maatschappelijke waarde leveren voor en door de stad. Daar mag wat hem betreft een passende vergoeding tegenover staan en dit zou een plek mogen hebben in de initiatievenagenda. **De heer Van Dalen** blijft bij zijn standpunt dat inwoners die zelf een initiatief starten daar niet voor betaald hoeven te worden, al begrijpt hij wel dat het organiseren van een buurtactiviteit als verdienmodel kan worden gezien. Daar is echter geen sprake van als de gemeente niet expliciet een opdracht in de markt zet waarvoor aanbieders zich kunnen inschrijven. Hierop stelt **de heer Bakker** dat het hem niet ging om mensen die 'zo nu en dan iets leuks voor de buurt organiseren,' maar om langer lopende initiatieven die de initiatiefnemers tijd en inzet kosten. Hij vraagt de wethouder om daar eens over na te denken. **Mevrouw Sturkenboom** steunt het verzoek van de heer Bakker; het is niet ongewoon, vindt zij, om een incentive te overwegen met als doel inwoners beter bij participatie te betrekken. Soms is het gat tussen betaalde professionals en vrijwilligers te groot; zie het participatieproces in Rijnenburg. Een vergoeding kan mensen aanzetten om meer tijd te besteden. Ook **de heer Dekkers** steunt het verzoek; we betalen adviesbureaus ook voor hun werk, stelt hij, waarom zouden wij sociaal-maatschappelijke ondernemers dan niet betalen voor de kennis van en ervaring met hun buurt die zij inbrengen? **Mevrouw Zwinkels** sluit zich aan bij het standpunt van de heer Van Dalen, al is zij er niet tegen om te bekijken of een bescheiden vergoeding voor initiatiefnemers mogelijk is.

Vervolgens vraagt **de heer Bakker** aandacht voor wederzijdse rechten en plichten in het geval van coproductie. Hoe is het gesteld met de ambtelijke ondersteuning aan initiatiefnemers? De heer Bakker veronderstelt dat het de ontwikkeling van de wijkplatforms zou helpen als de gemeente hen helpt bij de opstart en positionering, bijvoorbeeld door in samenwerking met de platforms een wijk- en buurtagenda op te stellen. Bewoners moeten niet alleen bij hun wijkbureau terecht kunnen, maar ook bij hun wijkwethouder. Zijn er voorbeelden van wijken waar dit verbeterd kan worden?

Adequate informatievoorziening is essentieel voor geslaagde participatie; in dit verband verwijst de heer Bakker naar de motie 'De buurt die stuurt!' Er zou meer uitleg gegeven kunnen worden bij de gemeentebegroting op buurtniveau, want pas als dit duidelijk is, kunnen bewoners sturen en invloed uitoefenen. De heer Bakker vraagt de wethouder dit aspect in een volgende voortgangsrapportage nader uit te werken.

Het is dringend noodzakelijk dat buurtadviseurs en wijkmanagers online en in wijknieuwsbrieven vindbaar zijn, met foto, telefoonnummer en e-mailadres. Daar is nog een slag te maken, vindt de heer Bakker. Dit geldt ook voor de fysieke aanwezigheid van de gemeente in de wijk, door middel van het plaatsen van informatieborden bijvoorbeeld, of het betrekken van bewoners bij werkzaamheden in de wijk.

In zijn bijdrage memoreert **de heer Dekkers (GroenLinks)** dat bewonersinitiatieven en wijkplatforms stevig door de coronamaatregelen zijn geraakt; er wordt bijna alleen

nog maar online geparticipeerd. Een aardig effect daarvan is dat daarmee nieuwe groepen worden bereikt, maar er wordt even vaak gesignaleerd dat professionals overmatig vertegenwoordigd zijn bij online ontmoetingen. Omdat fysieke bijeenkomsten nu niet mogelijk zijn, konden veel initiatieven niet doorgaan. Gelukkig zijn er ook nieuwe initiatieven ontstaan, 'Buurtmaaltijden,' bijvoorbeeld – eerder deze week bekroond met de Vrijwilligerstrofee.

Inzet van digitale hulpmiddelen is onvermijdelijk, zo erkent de heer Dekkers, maar de gemeente moet blijven zoeken naar andere mogelijkheden om bewoners te bereiken, in (zeer) kleinschalige bijeenkomsten, bijvoorbeeld. Hij hoort graag wat de wethouder daarvan vindt.

Van Samen Stad Maken komt nog niet veel terecht, vindt de heer Dekkers, bewoners kunnen intensiever betrokken worden bij interne projecten, casusbesprekingen en andere activiteiten in het kader van bewonersparticipatie. Goede voorbeelden zijn daar wel van: de Omgevingsvisie Binnenstad en de Kanaalstraat, maar er is veel meer mogelijk. Deelnemers aan wijkplatforms kunnen ondersteuning bieden aan platforms in andere wijken, in Overvecht zou een groep kunnen worden opgezet naar het voorbeeld van de voormalige Bouwbureaus om bewoners te ondersteunen bij participatie op buurtniveau en bij de plannen van de Werkplaats. De fractie van GroenLinks is benieuwd naar concrete acties van het college, en is vooral benieuwd wanneer deze kunnen worden verwacht.

De fractie van GroenLinks is teleurgesteld dat het actieprogramma nog niet is uitgebreid met initiatieven. Het college heeft schriftelijk gemeld dat dit te verwachten is in 2021, maar dit ziet de heer Dekkers graag wat nauwkeuriger aangegeven.

Op een vraag van **mevrouw Zwinkels** geeft **de heer Dekkers** aan dat ook hij zich afvraagt waarom het zo lang duurt vóór er concrete stappen worden gezet. De coronacrisis heeft op alle fronten voor vertraging gezorgd, maar dit kan niet steeds maar als reden worden opgegeven, vindt de heer Dekkers. Hij denkt dat de gemeente de energie in de stad meer moet aanspreken om vaart te kunnen maken. Hij zou graag zien dat de wethouder daar haar best voor doet en dat initiatiefnemers een actieve rol krijgen bij het uitwerken van het gedeelte over initiatieven.

Bewoners en sociaal-culturele ondernemers zijn met hun initiatieven de motoren van innovatie; GroenLinks is dan ook blij met de vernieuwde subsidieregeling voor de sociale basis en met de aanpassing van inkoop. Grote partijen waarmee de gemeente zaken doet, zouden aangespoord moeten worden om meer gebruik te maken van bewonersinitiatieven, en om daar ruimte voor te maken – ook financieel. Echter, naar de mening van de heer Dekkers wordt de professional nog te vaak centraal gesteld. Als voorbeelden noemt hij De Nieuwe Jutter en de Buurtwerkkamers.

Ondanks de coronacrisis gebeurt er toch nog veel; de voortgangsrapportage vermeldt daar inspirerende voorbeelden van. Toch hebben deelnemers aan participatietrajecten nog te vaak het gevoel dat participatie een 'verplicht nummer' is, onder andere omdat er onvoldoende aan hen wordt teruggekoppeld. Participatie is maatwerk, vindt de heer Dekkers, vooraf moet voor alle betrokkenen duidelijk zijn hoe concreet participatie in het project wordt uitgewerkt, met welke mensen en over welke onderwerpen.

Wat betreft de terugkoppeling aan deelnemers aan participatietrajecten vraagt **mevrouw Zwinkels** of GroenLinks daar suggesties ter verbetering voor heeft. Hierop wijst **de heer Dekkers** op het algemene uitgangspunt voor Samen Stad Maken, dat de gemeente terugkoppelt wat er met inbreng van deelnemers gebeurt. Het is volgens hem zinvol en belangrijk om daar meer energie in te investeren. Mensen

willen graag begrijpen waarom hun ideeën worden afgewezen; er moet tijd worden uitgetrokken voor uitleg.

Aan plannen wordt vaak een enkel zinnetje toegevoegd, vervolgt de heer Dekkers, 'voor participatie dient het actieprogramma Samen Stad Maken als leidraad,' of 'omwonenden zullen worden geïnformeerd.' Informeren is geen participeren! Gaat het college ervoor zorgen dat in meer dan de helft van alle startdocumenten en e-Docs een concreet participatieplan komt?

In de gemeentelijke organisatie hebben alle IRM'ers en wijkregisseurs minstens één ambitieus/vernieuwend participatieproces geadopteerd (motie 2019/426). De heer Dekkers ziet ook het tweede punt van de motie graag uitgevoerd: kan de wethouder toezeggen dat zij in de volgende rapportage van het actieprogramma inzicht geeft in de ervaringen met die geadopteerde participatieprocessen?

In veel wijken is al een wijkplatform van start gegaan, een 'gezagsvolle gesprekspartner van de gemeente,' zoals de rapportage vermeldt. Deelnemers aan wijkplatforms willen niet alleen een netwerk- en procesrol hebben, maar willen ook inhoudelijke inbreng leveren en daarin serieus genomen worden. Helaas wordt in het gemeentelijk document over de wijkplatforms alleen die netwerk- en procesrol erkend. Volgens de heer Dekkers kunnen de wijkbureaus en DOCK de wijkplatforms veel actiever ondersteunen. Kan de wethouder bevestigen dat met 'ondersteunen op maat' ook de aanvullende ondersteuning wordt bedoeld die de wijkplatforms hebben gevraagd? (Financiën, ruimte, hulp bij administratie en zo meer).

Onder verwijzing naar de motie 'De buurt die stuurt!' (2019/429) vermeldt de voortgangsrapportage dat de raad een voorstel kan verwachten over bredere inzet van buurtbudgetten. Als eerste stap wordt 'het formuleren van een heldere definitie van het buurtbudget' genoemd, wat bij de heer Dekkers de vrees oproept dat het sturen door de buurt beperkt blijft tot één specifieke vorm, terwijl er echt meer vormen van sturing mogelijk zijn. Kan de wethouder bevestigen dat er gezocht blijft worden naar meer manieren om de buurt te laten sturen?

Ondernemers en inwoners komen met goede initiatieven, stelt **de heer Van Dalen (VVD)**, neem bijvoorbeeld BuurtMobiel. Uit de voortgangsrapportage leidt hij af dat sommige initiatieven uit andere 'potjes' worden betaald, en vervolgens 'een succes' worden genoemd. Zijn dat echte successen? Volgens de heer Van Dalen is een initiatief pas een succes als het probleem is opgelost. Er komen nog steeds aanvragen voor buurtbarbecues, maar dat kunnen inwoners best zelf organiseren, vindt de heer Van Dalen. Vaak hebben initiatiefnemers simpelweg een ingang bij de gemeente nodig: hoe moet ik iets regelen? Aan wie moet ik dit vragen? Goede initiatieven hoeven niet altijd geld te kosten.

Wat betreft de Omgevingsvisie Binnenstad merkt de heer Van Dalen op dat er verschillende belangen speelden in de groep van bewoners en ondernemers die dit proces begeleidde. In zo'n geval zou de gemeente het proces moeten begeleiden en de regie moeten nemen – wat vindt de wethouder daarvan? In aanvulling hierop vraagt **mevrouw Zwinkels** wie er dan over de inhoud gaat. Bewoners en ondernemers gaven aan dat zij er waren voor de begeleiding van het proces.

De heer Van Dalen is benieuwd hoe de wethouder vindt dat het gaat met de wijkplatforms; zelf is hij er niet tevreden over, al gaat het in sommige wijken goed, in Noordoost en in Overvecht bijvoorbeeld. Kan de gemeente de wijkplatforms beter faciliteren, ook digitaal? Eén platform per wijk en buurt, is de suggestie van de heer Van Dalen, en als bewoners dan ook nog een overlegverband per straat willen, kunnen zij dat heel goed zelf regelen. **De heer Dekkers** vult aan dat de gemeente

het online participatieplatform 'Utrecht denkt mee!' heeft. Kunnen de wijkplatforms daar niet op aangesloten worden?

De fractie van de VVD is groot voorstander van digitale participatie, vervolgt **de heer Van Dalen**, want dan kunnen Utrechters die overdag werken en 's avonds aandacht aan hun gezin (of zichzelf) willen besteden inbreng leveren op een zelfgekozen tijdstip. De motie 'Altijd digitale participatie' (2020/366) geeft de wethouder de kans om haar collega's erop te wijzen dat participatie altijd onderdeel van hun plannen moet zijn en dat dit niet slechts een kwestie is van 'een vinkje zetten.' **De heer Dekkers** wijst erop dat digitale participatie ook zo zijn beperkingen heeft. Volgens **de heer Van Dalen** moet het worden gezien als aanvullend hulpmiddel waarmee grote groepen kunnen worden bereikt. In deze tijd is er om begrijpelijke redenen vrijwel niets anders mogelijk, maar als de anderhalvemetermaatregel niet meer geldt, kan er – afhankelijk van het traject – ook voor andere vormen van participatie worden gekozen, *naast* de digitale variant. De heer Van Dalen is benieuwd in hoeverre de wethouder gaat aansluiten bij initiatieven vanuit de VNG op het gebied van digitale participatie. Dit betekent een cultuuromslag; hoe wil de wethouder daarmee omgaan?

Mevrouw Zwinkels (CDA) heeft om te beginnen vragen aan wethouder Van Ooijen over de subsidie Sociale Basis: Waarom worden sportevenementen samen genomen met schoolse activiteiten? Is dat een bezuinigingsingreep? Bij Informele Zorg wordt onderscheid gemaakt tussen bewonersinitiatieven en professionele zorg, waaronder mantelzorg. Waarom is daarvoor gekozen? Waarom wordt er bij het taalonderwijs onderscheid gemaakt tussen 'taalvaardigheid' en 'examen?' Kunnen initiatieven scoren op meerdere aspecten, bijvoorbeeld op samenhang en samenwerking, zodat de budgetten ontschot kunnen worden?

De fractie van het CDA verheugt zich op de komst van de buurtadviseurs, en hoopt dat zij snel bekend worden en goed bereikbaar zijn voor inwoners. Overvecht heeft buurtambassadeurs; krijgen andere wijken die ook? Over het platform 'Utrecht Denkt Mee' is mevrouw Zwinkels enthousiast, evenals over de aankondiging van de gemeente dat er voortaan snel en slagvaardig gereageerd zal worden op verzoeken van bewoners voor de openbare ruimte. Wanneer komt de wethouder daarop terug?

Mevrouw Zwinkels dringt erop aan om namen van buurten te vermelden in gemeentelijke documenten, tenzij er goede redenen zijn om dat niet te doen. Er wordt in de rapportage veelvuldig gesproken van 'het dna;' 'alle ambtenaren moeten dit in hun dna hebben.' Dat is volgens mevrouw Zwinkels niet nodig; er moet simpelweg gezorgd worden voor goede, laagdrempelige aanspreekpunten in de wijken. Is het niet mogelijk om ambtenaren te vragen om de 'ogen en oren' te zijn van de wijk waarin zij zelf wonen?

De heer Dekkers stelt dat een toegankelijk wijkbureau niet genoeg is; *alle* ambtenaren moeten veel meer buurt- en wijkgericht gaan denken en handelen. Ook zij moeten met participatie aan de slag. Het lijkt hem niet effectief om participatie uitsluitend bij de wijkbureaus neer te leggen. **Mevrouw Zwinkels** licht toe dat zij liever wil investeren in betere samenwerking en in een betere start van de wijkplatforms. Het is wat haar betreft niet de bedoeling dat alle ambtenaren uit het Stadskantoor de wijken en buurten ingaan. Wijkplatforms en buurtinitiatieven moeten een goede ingang bij de gemeente hebben, en moeten daar goed geholpen worden. Liever gericht investeren in wijkparticipatie dan doorslaan in dna-denken. Hierop geeft **de heer Bakker** aan dat hij zich kan vinden in extra aandacht voor buurt- en wijkgericht werken; daarom moet het actieprogramma ook onder de aandacht van de vak-ambtenaren worden gebracht. Wellicht wordt dat bedoeld met de opmerking dat buurt- en wijkgericht werken 'in het dna van alle ambtenaren moet komen.' Met het idee om ambtenaren te vragen om de 'ogen en oren' van hun eigen woonwijk te zijn,

is de heer Bakker het niet eens. Thuis hebben zij vrije tijd. Dit is **mevrouw Zwinkels** met hem eens; het was niet haar bedoeling om ambtenaren te verplichten om op te treden als buurtadviseur in hun eigen woonomgeving. Desalniettemin hoopt zij te komen tot een zinvolle besteding van de beschikbare middelen. De wijkplatforms moeten het naar haar mening nu met te weinig geld en te weinig begeleiding doen.

Samen Stad maken betekent volgens **mevrouw Sturkenboom (Student & Starter)**: iedereen denkt en beslist mee. Het gemeentebestuur heeft vertrouwen in de inwoners, neemt hen serieus en is er eerlijk over of iets wel of niet kan. Zoals bekend was haar fractie voorstander van het afschaffen van de wijkraden; de nieuwe wijkplatforms zorgen voor meer dynamische en betere bewonersparticipatie, al is het ook duidelijk dat hun rol nog niet is uitgekristalliseerd. Student & Starter ziet het wijkplatform als 'spin in het web van de wijk.' Daar hebben de deelnemers wél ondersteuning bij nodig, meer dan alleen het volgen van een workshop. Mevrouw Sturkenboom vraagt de wethouder of zij bereid is om het gesprek met de wijkplatforms voort te zetten, en met hen te bespreken hoe zij beter in positie kunnen worden gebracht.

Als gevolg van de coronamaatregelen verloopt participatie anders dan aanvankelijk was bedoeld, maar dat is niet alleen maar negatief: er haken veel nieuwe deelnemers aan. Om die reden pleit de fractie van Student & Starter ervoor om digitale participatie stevig te verankeren in het gemeentebeleid. Het zal naar verwachting nog beter worden als fysiek en digitaal wordt gecombineerd. De hybride vorm waarvan de gemeenteraad zelf gebruik maakt, kan ook voor de stad worden ingezet.

Ruim een jaar geleden diende Student & Starter de motie 'Ambitieus Loten' in (2019/439). Op verzoek van het college werd dat voorstel aangehouden tot er ruimte zou zijn om het serieus op te pakken. Dat is nu, vindt mevrouw Sturkenboom, want veel mensen moeten in deze tijd thuis blijven, en houden dus tijd over. Het is bekend dat men creatief wordt in tijden van crisis. Is de wethouder bereid om in de geest van de motie aan de slag te gaan met het experiment?

Samen Stad Maken betekent dat iedereen moet kunnen meedoen, ook de Utrechtse kinderen. Er is een kandidaat voor het kinderburgemeesterschap; is er al met Casper, de kandidaat, gesproken? Op 16 december a.s. installeren wij onze nieuwe burgemeester; wanneer installeren wij onze kinderburgemeester?

Er is een verschil tussen wat het college ziet als succesvolle burgerparticipatie en hoe deelnemers aan participatietrajecten dat ervaren, stelt **de heer De Boer (Stadsbelang Utrecht)**. De kloof wordt groter – denk aan de participerende ondernemers en bewoners van Kanaleneiland die een paar dagen geleden hun beeldscherm uit protest 'op zwart' zetten tijdens een online bijeenkomst. Inwoners doen niet mee als er geen kans op is dat plannen kunnen veranderen. De heer De Boer dringt er bij het college op aan om zich daarop te bezinnen: waarom lopen participatietrajecten structureel mis? Is Utrecht wel klaar voor burgerparticipatie? Is burgerparticipatie bij ruimtelijke plannen wel mogelijk? Het zijn immers de projectontwikkelaars en de gemeente die een plan in een vroeg stadium vaststellen, zonder dat burgers hebben kunnen participeren. De gemeente moet duidelijk zijn, vindt de heer De Boer, over in welke gevallen participatie mogelijk dan wel wenselijk is, en in welke gevallen niet. Zijn fractie twijfelt aan de toegevoegde waarde van participatie bij ruimtelijke projecten.

De heer Bakker memoreert dat er eerder deze week ongeveer 2.000 mensen protesteerden tegen de verbreding van de A27. Een veelvoud daarvan liet online van zich horen. Stadsbelang Utrecht steunde niet de motie die oproept om de verbreding te stoppen. **De heer De Boer** preciseert dat zijn fractie zich afzijdig heeft gehouden.

In het geval van de Maliebaan waren alle bewoners tegen, brengt **de heer Van Dalen** in tegen de opmerking van de heer Bakker, maar er is desondanks een andere keuze gemaakt. Dat kan gebeuren, is de reactie van **de heer Bakker**, de politiek kan een ander standpunt hebben en dat wordt dan uitgelegd. Voor bewoners kan dit slecht uitkomen; participatie betekent niet dat er per definitie gebeurt wat de meerderheid wil.

Participatie betekent volgens **de heer Dekkers** dat de overheid gebruik maakt van de kennis van bewoners en ondernemers – niet dat zij altijd gelijk krijgen. Andere groepen, minderheden bijvoorbeeld, kunnen een heel andere visie hebben; daar kan men het dan met elkaar over hebben ten behoeve van het draagvlak.

De heer De Boer vraagt het college om een overzicht van ruimtelijke plannen van de afgelopen twee jaar, inclusief inzet en resultaten van burgerparticipatie. De fractie van Stadsbelang Utrecht heeft namelijk de indruk dat alleen de eerste trede van de participatieladder aan participanten wordt aangeboden. Na de uitnodiging om te participeren wordt in de eerste digitale bijeenkomst duidelijkheid geboden aan de participanten over de mate van participatie. Is de gemeente bereid om met hen tot een wilsovereenstemming te komen?

Tijdens de behandeling van de programmabegroting werd er een motie aangenomen waarmee initiatieven een betere plek krijgen. De wethouder heeft daarop aangegeven dat zij stappen wil ondernemen in de richting van overheidsparticipatie. In de voortgangsrapportage is daar het een en ander over vermeld; het is duidelijk dat bewoners meer ruimte krijgen voor initiatieven, maar de heer De Boer ziet geen voorbeelden van overheidsparticipatie; dit ziet hij graag nader toegelicht door de wethouder. Wanneer zou zij daar tevreden over zijn? De fractie van Stadsbelang Utrecht vraagt de wethouder, dit te benoemen in het nieuwe actieprogramma. Ook is de heer De Boer er benieuwd naar of bewoners kunnen participeren bij voorstellen die al door de raad werden behandeld, en of zij daar nog invloed op kunnen uitoefenen.

De heer De Boer wil graag worden geïnformeerd over de kosten van burger- en overheidsparticipatie, en of die kosten worden doorberekend aan projectontwikkelaars – bijvoorbeeld in het geval van de Merwedekanaalzone.

Er is geen inbreng van de **fractie van DENK**.

Reacties van het college

In reactie op de vragen over De Nieuwe Jutter verzekert **wethouder Van Ooijen** de commissie ervan dat hij zijn uiterste best heeft gedaan om het bewonersbod tot een succes te maken, zoals de gemeenteraad hem had opgedragen. Ook voor hem was het een teleurstelling dat het niet is gelukt. Een volgende keer is het beter om vanaf het begin duidelijk te maken dat de gemeente zich zo goed mogelijk inzet, maar dat succes niet altijd gegarandeerd is. De gemeente is er te lang van uitgegaan dat het zou lukken, erkent de wethouder.

Met betrekking tot de Buurtwerkkamers legt de wethouder uit dat de gemeente niet alleen buurtinitiatieven vraagt om bij grotere en/of professionele organisaties aan te sluiten – ook aan de organisaties wordt gevraagd om aan te sluiten bij wat er in buurten leeft. Het moet van twee kanten komen, vindt de wethouder.

Als een buurtinitiatief zich meldt, betekent dat niet automatisch dat het initiatief ook gesubsidieerd wordt, stelt de wethouder, daar moeten we als gemeente streng in zijn. De gemeente kijkt naar integrale kwaliteit van een initiatief en maakt in de subsidieregels een transparante afweging. Het gevolg kan zijn dat een buurtinitiatief toch niet gefinancierd wordt.

De heer Van der Zweth brengt hier tegenin dat de Buurtwerkkamers wel degelijk succesvol waren – omdat het een goed initiatief was. Er was dan wel raakvlak met het werk van de gemeente, maar de Buurtwerkkamers voegden daar iets aan toe: na een warme overdracht werden er mensen geholpen die bij de gemeente niet goed geholpen konden worden. **Wethouder Van Ooijen** geeft aan dat het feit dat de Buurtwerkkamers kwaliteit toevoegen, niet wordt betwist. Er is subsidie aan hen toegekend; de eerlijkheid gebiedt echter te zeggen dat de uitkomst van twee subsidieregels is toegepast – die allebei met ongeveer € 1 miljoen werden overvraagd. Dat betekent dat andere, eveneens waardevolle initiatieven niet gefinancierd konden worden. De wethouder verduidelijkt dat er een afweging op grond van kwaliteit wordt gemaakt – het is niet zo dat eerst de buurtinitiatieven komen, en daarna de rest.

'Het moet van twee kanten komen,' herhaalt **de heer Dekkers** de uitspraak van de wethouder, maar volgens hem is dat de afgelopen tijd maar moeizaam gegaan, zie de Bibliotheek en Utrecht In Dialoog. De middelen zijn beperkt, dat is duidelijk; om participatie vooruit te helpen is het misschien wel nodig om ook budgettair een tandje bij te zetten. Herkent de wethouder het signaal dat ambtenaren het niet altijd gemakkelijk vinden om vanuit het perspectief van het buurtinitiatief te redeneren? Is het niet beter om kwaliteit te definiëren in doelen? Wordt kwaliteit niet te vaak beoordeeld op een manier die eerder past bij grote organisaties dan bij buurtinitiatieven of sociaal ondernemers?

Wethouder Van Ooijen is het niet eens met de constatering dat ambtenaren moeite hebben om zich te verplaatsen in bewonersinitiatieven; de aansluiting bij initiatiefnemers is vaak juist heel goed. Dat de ambtelijke organisatie het soms niet eens is met initiatiefnemers betekent niet dat zij niet goed aansluiten of niet goed luisteren; dan verschillen ambtenaren en bewoners simpelweg van mening. Neem het voorbeeld van De Nieuwe Jutter: daar heeft de gemeente ook de verantwoordelijkheid om opvang voor kwetsbare (beginnend dementerende) ouderen te bieden. Een belangrijke verantwoordelijkheid, vindt de wethouder, die niet mis mag lopen.

Wat betreft BuurtMobiel: de wethouder licht toe dat dit initiatief wordt ondersteund vanuit Maatschappelijke Ondersteuning. Het gebeurt regelmatig dat dergelijke initiatieven in aanvang worden gefinancierd vanuit het Initiatievenfonds, en dan na drie jaar een beroep doen op een van de regelingen bij Maatschappelijke Ondersteuning. Dat is een goede zaak, vindt de wethouder, want dat betekent dat de toegevoegde waarde van een buurtinitiatief zo goed is, dat het een structurele voorziening kan worden.

Op de vragen van de fractie van het CDA legt de wethouder uit dat de categorie Schoolsportevenementen onderdeel is geworden van de bredere categorie Sportevenementen om geen initiatieven uit te sluiten waarvoor geen nadere regel geldt. Met de wijziging heeft de wethouder willen voorkómen dat er willekeur ontstaat. Schoolsportevenementen werden voorheen gefinancierd zonder dat daar een nadere regel op van toepassing was. Dat is nu rechtgezet.

Mantelzorg is ondergebracht bij professionele initiatieven, maar, licht de wethouder toe, dit betreft niet de mantelzorgers zelf, want dat zijn doorgaans geen

professionals. Het gaat om de ondersteunende organisatie, U Centraal, die wél door professionals wordt geleid.

Taal en digitaal – kunnen initiatieven ook op beide scoren? Dat is het geval, zegt de wethouder; door de bredere nadere regels worden de mogelijkheden om subsidie toe te kennen enigszins verruimd.

In aansluiting hierop vraagt **mevrouw Zwinkels** of mantelzorgers ook anders ondersteund kunnen worden dan alleen door U Centraal, en of dat dan ten koste zal gaan van het budget voor U Centraal. Hierop geeft **de wethouder** aan dat de gemeente een uitvraag heeft gedaan naar ondersteuning van mantelzorgers, waarop alleen U Centraal zich meldde. Buurtinitiatieven zijn er, voor zover hem bekend, niet. Mantelzorgers mogen hun steun best ergens anders halen, bijvoorbeeld middels de 'strippenkaart.' Dan hebben zij U Centraal niet nodig. Die organisatie heeft echter wel de taak om mantelzorgers te ondersteunen. Volgens **mevrouw Zwinkels** is er een bewonersinitiatief op het gebied van gezondheid en welzijn in voorbereiding; de initiatiefnemers vragen zich af of zij aanspraak kunnen maken op een deel van het budget voor U Centraal. Er zou ook een pilotproject lopen met financiering vanuit de rijksoverheid. **Wethouder Van Ooijen** geeft aan dat de betreffende initiatiefnemers zich beslist kunnen melden bij de gemeente. Wellicht is financiering vanuit vrijwillige inzet mogelijk.

De heer Dekkers is bekend met het initiatief dat mevrouw Zwinkels aanhaalde; volgens hem gaat dit over informatievoorziening, niet over mantelzorg. Voor de goede orde wijst **de wethouder** erop dat er voor informatievoorziening een specifieke uitvraag geopend is. Binnen de nadere regel die daarop van toepassing is, is een specifiek accent gelegd. Overigens is het budget voor 2021 al gereserveerd.

Hierna verlaat wethouder Van Ooijen de vergadering, en wordt de vergadering een ogenblik geschorst.

Vervolg reacties van het college

De uitvoering van het actieprogramma Samen Stad Maken loopt nu een jaar, memoreert **wethouder Klein**, maar wat een bijzonder jaar was dat! Het heeft ook positieve effecten gebracht, juist op het gebied van samenwerking, verbinding en online participatie. Wellicht hebben de coronamaatregelen die effecten zelfs versneld. Een van de belangrijkste doelstellingen uit het actieprogramma is om meer Utrechters in de gelegenheid te stellen om mee te doen. Wat dat betreft zijn er mooie ontwikkelingen geweest, bijvoorbeeld met betrekking tot de wijkplatforms. De wethouder geeft aan veel respect te hebben voor en dankbaar te zijn voor de energie die bewoners daarin hebben gestoken. Natuurlijk is het aan de gemeente om goed naar hen te luisteren, en aandacht te hebben voor wat er beter kan.

Groepen die voorheen niet vanzelfsprekend werden bereikt, laten zich nu meer zien en horen – jonge gezinnen bijvoorbeeld. Zij hebben goede inbreng geleverd voor het stedelijk beleid voor de basisscholen. De online bijeenkomsten voor de antidiscriminatie-agenda werden goed bezocht, ook door mensen die eerder nog niet participeerden.

De opmerking van de heer Van der Zweth, dat de voortgangsrapportage kernachtiger mag zijn, neemt de wethouder ter harte.

Bij de opbouw van de wijkplatforms is duidelijk geworden dat er veel energie in de stad is, al waren de eerste maanden niet gemakkelijk. Er komt al andere wijksamenwerking uit voort, in Oost bijvoorbeeld: Oost Voor Elkaar, de Oostkrant, Podium Oost. Waardevolle samenwerkingsverbanden die echt iets toevoegen, vindt de wethouder.

De wethouder zegt toe dat de budgetten die voor 2020 beschikbaar waren en door de wijken Binnenstad en Zuid niet zijn gebruikt, door de andere platforms benut kunnen worden. Het geld vloeit niet naar de gemeente terug, maar blijft beschikbaar voor participatie.

Mevrouw Zwinkels geeft aan dat zij liever zou zien dat de niet-gebruikte budgetten voor de wijken Binnenstad en Zuid zelf beschikbaar blijven, zodat de wijkplatforms in die wijken in 2021 geen € 5.000 maar € 10.000 te besteden hebben. Hierop merkt **de wethouder** op dat 2021 over drie weken begint; de wijkplatforms in Zuid en in de Binnenstad kunnen dan, net als de andere wijkplatforms, over hun budget beschikken. Zij wijst erop dat de wijkplatforms voor eventuele aanvullingen ook een beroep kunnen doen op het Initiatievenfonds. De wijkplatforms kunnen kosteloos gebruik maken van vergaderruimte en andere faciliteiten bij de wijkbureaus. Geregistreerde vrijwilligers van de wijkplatforms hebben ter gelegenheid van de feestdagen een attentie gekregen.

Met de aandacht voor de vrijwilligers van de wijkplatforms is **mevrouw Zwinkels** blij, maar zij vindt het toch jammer dat de twee wijkplatforms die nog moeten opstarten de bescheiden jaarbijdrage van € 5.000 niet krijgen. Bij het Evenementenfonds gaat het anders: het geld van 2020 dat overblijft (€ 300.000) mag mee naar 2021. Waarom kan dat voor de wijkplatforms niet? **De wethouder** verduidelijkt dat geld dat dit jaar niet gebruikt is in principe moet terugvloeien naar de algemene middelen. Zij heeft echter gesteld dat dit voor participatie beschikbaar moet blijven; de wijkplatforms die al wat langer actief zijn, kunnen het goed gebruiken. De wethouder geeft aan dat zij in overleg met de initiatiefnemers in de wijk Zuid wil bekijken wat er nodig is, wat onverlet laat dat zij het eerlijk vindt als elk wijkplatform aan het begin van het nieuwe jaar met hetzelfde bedrag begint.

De fractie van de Partij van de Arbeid vroeg wanneer de raad het toegezegde raadsvoorstel kan verwachten. De wethouder geeft aan dat dit in juni 2021 zal zijn. Het wordt samen met de stad ontwikkeld en er wordt gebruik gemaakt van de ervaringen. In de wijk Zuid gaat het wijkplatform eerdaags van start; dan ontbreekt alleen de Binnenstad nog, maar daar zijn wél andere groepen actief, zoals de Binnenstadgroep. Het is lastig om toe te zeggen dat er in juni 2021 een wijkplatform in alle wijken is, vindt de wethouder, want de vorming ervan is niet aan haar of aan het college. Wel is zij bereid om de opstart van een wijkplatform aan te moedigen, maar zij voelt er niet voor om mensen te verplichten. Wat haar betreft mogen er meerdere platforms per wijk zijn; dit hangt af van het maatwerk dat al dan niet nodig is, en van wat er nog meer speelt in de wijk.

Er wordt ook bekeken hoe ervoor kan worden gezorgd dat wijkplatforms met elkaar in gesprek komen. Een bijeenkomst voor de platforms die kort geleden heeft plaatsgevonden, werd door de deelnemers enorm gewaardeerd; wat de wethouder betreft is dit voor herhaling vatbaar.

Inwoners verplichten is de bedoeling niet, stelt **de heer Van Dalen**, maar meer regie vanuit de gemeente zou wenselijk zijn. Hoe zorgt de wethouder daarvoor?
Wethouder Klein licht toe dat er indertijd nadrukkelijk niet voor de top-down-benadering werd gekozen; de vormgeving in de wijk moet aansluiten bij wat er speelt in die wijk. Om die reden heeft de gemeente niets voorgeschreven. Het is een kwestie van uitproberen wat werkt, zegt de wethouder; die regie neemt de gemeente

wel, maar niet de regie waarin wordt voorgeschreven op welke manier de participatie per wijk moet worden ingevuld.

In reactie op een vraag naar de Omgevingsvisie Kanaleneiland geeft de wethouder aan dat zij de berichten heeft gezien. Helaas is het in deze tijd niet mogelijk om een fysieke bijeenkomst te houden. Er moest dus een keuze worden gemaakt voor het stilleggen van het traject, óf het online te laten doorgaan. Over het verloop van de recente online bijeenkomst heeft wethouder Verschuure eerder vandaag contact opgenomen met de Wijkcoöperatie in Kanaleneiland. Hopelijk zijn er binnen afzienbare tijd weer fysieke bijeenkomsten mogelijk; er zal goed worden bekeken wat het beste past: kleinschalige gesprekken en grotere bijeenkomsten, zodat uiteindelijk alle inwoners goed op de hoogte kunnen zijn en kunnen meepraten.

In reactie op het verzoek van de fractie van D66 stelt de wethouder voor om in een volgende voortgangsrapportage enkele concrete participatieprojecten te behandelen, inclusief de leereffecten ervan en inclusief bevindingen van participanten.

De wethouder memoreert dat zij er bij de behandeling van het raadsvoorstel (november jl.) voor heeft gepleit om participatie stap voor stap vorm te geven. Om die reden komt deel 2 van het actieprogramma in juni a.s. Ten aanzien van de vorming van burgerfora wil de wethouder nog geen toezegging doen omdat zij graag wil dat eerst de wijkplatforms op orde komen. Daarmee is niet gezegd dat er niet aan burgerfora wordt gedacht. In de voortgangsrapportage wil de wethouder daar aandacht aan besteden.

Volgens **de heer Dekkers** is de koppeling van burgerfora en het raadsvoorstel Ruim Baan voor Initiatief onterecht. Een burgerforum hoort bij burgerparticipatie, stelt hij, dat is iets anders. **De wethouder** verduidelijkt dat zij niet op de inhoud doelde, maar op het tijdsbestek. Er wordt nu gewerkt aan het raadsvoorstel en aan het actieprogramma; dat wil zij liever niet nu al uitbreiden met burgerfora.

In het raadsvoorstel Ruim Baan voor Initiatief wordt plaats ingeruimd voor de buurtrechten, en ook voor de ervaringen die in Utrecht al zijn opgedaan – niet alleen de positieve ervaringen. Vanzelfsprekend is participatie een onderwerp voor alle portefeuilles; wethouder Klein verzekert de commissie ervan dat zij haar collega's goed bij de les zal houden.

Kunnen participanten aanspraak maken op een financiële vergoeding? De wethouder veronderstelt dat het dan niet gaat om bewoners die meedenken, maar om initiatiefnemers en stadmakers. Er is geen regel die stelt dat initiatiefnemers alles gratis moeten doen; wie aan de vastgestelde criteria voldoet, kan een passende vergoeding krijgen. In het raadsvoorstel zal dit nader worden uitgewerkt.

Mevrouw Zwinkels merkt op dat de wijkplatforms hebben aangegeven dat zij erg geholpen zouden zijn met een betaalde professional. Kan de gemeente daarvoor zorgen? **De wethouder** vindt dat wijkplatforms hun werk op een prettige manier moeten kunnen doen; wellicht kunnen zij op termijn gebruik maken van het platform Utrecht Denkt Mee.

Er werd aangedrongen op aanwezigheid van de gemeente in de wijk, onder andere van de wijkwethouder. Wethouder Klein vindt dat ook belangrijk; niet alleen het wijkbureau moet contact hebben met het wijkplatform, maar ook inhoudelijk deskundige ambtenaren. Ook de wijkwethouder moet zich regelmatig in haar of zijn wijk laten zien – niet alleen tijdens de wijkspreekuren.

Met buurtbegrotingen zijn al enige tijd geleden experimenten gedaan in Lombok en Lunetten; toen werd duidelijk dat dit niet helemaal aan de verwachtingen voldeed. Zo

bleek bijvoorbeeld dat bepaalde taken niet per buurt op een andere manier georganiseerd kunnen worden, onderhoud van de openbare ruimte bijvoorbeeld, of afvalinzameling. De wethouder verwacht meer succes van de buurtbudgetten, waarmee nu een pilot loopt in Noordwest. Daar gaat het om beschikbaar budget waarover bewoners echt zelf kunnen beslissen.

De samenstelling van wijk- en buurtagenda's vindt de wethouder zinvol en logisch. Over betere zichtbaarheid van buurtadviseurs heeft de wethouder bij de behandeling van de programmabegroting een toezegging gedaan: daarover ontvangt de raad in het eerste kwartaal van 2021 een brief.

Ook fysieke informatieborden in wijken kunnen een zinvolle aanvulling zijn, stelt de wethouder, maar dat moet dan maatwerk zijn. Zij wil daar op verschillende locaties mee experimenteren.

In antwoord op de vragen van de fractie van GroenLinks bevestigt de wethouder dat het altijd belangrijk is om bewoners zo goed mogelijk te bereiken, ook in coronatijd. De gemeente doet wat mogelijk is. Het is jammer dat fysieke ontmoetingen nu niet mogelijk zijn; hopelijk kan dit over niet al te lange tijd weer. Met bewoners die digitaal niet zo handig zijn, kan natuurlijk nog altijd worden getelefoneerd, merkt de wethouder op.

Krijgen bewoners een actievere rol bij de uitwerking van raadsvoorstellen? Ja, zegt de wethouder, dat is wel de bedoeling. Dat participatie maatwerk is, is de wethouder eens met de fractie van GroenLinks. Zij vindt, net als de fractie, dat concreter kan worden ingevuld *hoe* er inhoud wordt gegeven aan Samen Stad Maken. Daar wil de wethouder haar collega's ook nog eens op wijzen.

Wat betreft de uitvoering van motie 2019/426 zegt de wethouder toe dat er in de volgende rapportage inzicht zal worden gegeven in de ervaringen met de geadopteerde participatieprocessen. Overigens bevat voorliggende rapportage daar ook een paar voorbeelden van.

Ten aanzien van de uitvoering van motie 2019/426 bevestigt de wethouder dat 'sturen door de buurt' niet beperkt zal blijven tot één specifieke vorm, maar dat er zeker zal worden bekeken welke manieren er nog meer mogelijk zijn.

In aansluiting op de reactie van wethouder Van Ooijen op de opmerking over BuurtMobiel geeft wethouder Klein aan dat het Initiatievenfonds een limiet van drie jaar aanhoudt als er ook loonkosten moeten worden betaald. Zo blijft er ruimte over voor nieuwe initiatieven. Het mag wel een succes worden genoemd als een initiatief dan via het reguliere programma kan worden voortgezet.

Wat betreft de Omgevingsvisie Binnenstad: het klopt, zegt de wethouder, niet iedereen was het steeds met elkaar eens en niet iedereen had dezelfde belangen. Toch zijn de deelnemers in de Binnenstad steeds respectvol met elkaar blijven omgaan, en zijn zij naar elkaar blijven luisteren. Naast de groep die het proces begeleidde, ontstonden er ook groepen waar de inhoud werd besproken.

De fractie van de VVD gaf aan groot voorstander te zijn van digitale participatie. De wethouder verwacht dat er zal worden gekozen voor een combinatie, om zoveel mogelijk inwoners te kunnen bereiken. Bij het programma Democratie in actie van de VNG is de gemeente Utrecht actief betrokken, evenals Groningen en Amsterdam.

De wethouder is er evenals de fractie van het CDA voorstander van om buurtnamen te gebruiken. Zo hebben de wijknieuwsbrieven buurtnamen gekregen.

Natuurlijk moeten ambtenaren die op het Stadskantoor werken ook goede contacten met de wijken onderhouden, al zal dat niet voor *alle* ambtenaren gelden. In elk geval moeten de contacten met wijken en buurten niet beperkt blijven tot medewerkers van de wijkbureaus. Ambtenaren die aan inhoudelijke plannen voor een buurt werken, moeten weten van de praktijk, vindt de wethouder.

Kunnen ambtenaren meedenken over hun eigen woonomgeving? Daar heeft de wethouder geen overwegende bezwaren tegen, mits die ambtenaren dat zelf leuk vinden om te doen in hun vrije tijd.

In de voortgangsrapportage is vermeld dat de gemeente voortaan snel en slagvaardig zal reageren op verzoeken van bewoners voor de openbare ruimte. De wethouder komt daar in de volgende voortgangsrapportage op terug, maar als er eerder informatie over kan worden gegeven, zal de wethouder dat niet nalaten.

In antwoord op de vraag van de fractie van Student & Starter geeft de wethouder aan dat zij graag bereid is om in gesprek te blijven met de wijkplatforms, en samen met hen wil kijken hoe zij beter in positie kunnen worden gebracht.

De suggestie om een hybride vorm van participatie in te zetten vindt de wethouder interessant. Het hangt waarschijnlijk van het onderwerp af of die hybride vorm prettig werkt.

Wat betreft motie 2019/439 stelt de wethouder dat het niet zo is dat de gemeente nu niets met loting doet. Bij de inburgering, bij de opvanglocaties voor asielzoekers en bij de veiligheidsplannen worden er wel degelijk mensen uitgeloot. Er gebeurt dus al het een en ander op dit gebied en dit zal nog verder worden uitgebreid. **Mevrouw Sturkenboom** merkt op dat het haar fractie in de motie meer gaat om echte integratie en structurele toepassing – niet om sporadische ervaringen. Volgens **de wethouder** gaat het om meer dan sporadische toepassing; zij zal hiervan enkele concrete voorbeelden geven in de volgende voortgangsrapportage. Op verzoek van de fractie van Student & Starter zal zij dit ook onder de aandacht brengen van de wijkplatforms.

Wanneer krijgt Utrecht een kinderburgemeester? Deze vraag zal wethouder Klein voorleggen aan wethouder Eerenberg.

De fractie van Stadsbelang Utrecht vroeg aandacht voor overheidsparticipatie; volgens de wethouder vermeldt hoofdstuk 6 van de voortgangsrapportage niet het enige op dat gebied. In juni a.s. kan de raad een raadsvoorstel verwachten voor de uitbreiding van het programma Samen Stad Maken. Wat betreft de terugkoppeling en het meten van effecten verwijst de wethouder naar Art. 7 van de Participatieverordening.

Op het verzoek om een overzicht van ruimtelijke plannen, inclusief inzet en resultaten van burgerparticipatie, geeft de wethouder aan dat er terugkoppeling komt per onderwerp, dus ook over ruimtelijke plannen. Wat betreft het gevraagde overzicht van de kosten van burger- en overheidsparticipatie herinnert de wethouder de commissie eraan dat zij bij de behandeling van de programmabegroting al heeft aangegeven dat zij liever heeft dat er wordt gefocust op echte participatie, en niet op de samenstelling van overzichtelijke schema's. Zij hecht meer belang aan terugkoppeling per onderwerp.

Toezeggingen
De voorzitter constateert dat de wethouders vanavond geen toezeggingen hebben gedaan die op de toezeggingenlijst opgenomen moeten worden. Wel herinnert zij

wethouder Klein eraan dat de commissie de volgende keer een bondige voortgangsrapportage verwacht, en dat zij daarin op de nodige onderwerpen terug zal komen.

Vervolg
De heer Van der Zweth meldt dat het de bedoeling van zijn fractie was om het college aandachtspunten en aanbevelingen mee te geven, niet om het onderwerp op de agenda voor de raadsvergadering te zetten. Hij verwacht dat er opnieuw een debat zal worden gevoerd na ontvangst van het raadsvoorstel Ruim Baan voor Initiatief. Desgevraagd bevestigt **de wethouder** dat dit voorstel gepland staat voor juni 2021. **Mevrouw Zwinkels** vraagt om een volgend commissiedebat in het voorjaar (maart of april 2021). Hierop wijst **de wethouder** erop dat de raad tweemaal per jaar een voortgangsrapportage ontvangt, maar dat zij de commissie ook informatie in het eerste kwartaal 2021 heeft toegezegd. Dat is dan een goed moment om een debat te agenderen.

De overige agenderende fracties sluiten zich aan bij de toelichting van de heer Van der Zweth.

Sluiting
De voorzitter bedankt de raadsleden, wethouders en ambtelijke ondersteuning voor hun komst. Daarna sluit zij de vergadering.

LIJST VAN TOEZEGGINGEN

Burgemeester Den Oudsten
De burgemeester zal met betrekking tot
Raadsvoorstel Deelname experiment Centrale Stemopneming
De raad dinsdag 15 december 2020 een brief toesturen t.b.v. de raadsbehandeling op donderdag 17 december 2020 waarin o.a.:
- Inzicht wordt verstrekt in het exacte aantal stembureaus waar stemmentellen onder coronavoorschriften ter plekke niet mogelijk is, uitgesplitst in tellen op lijst- en kandidaatsniveau;
- Informatie wordt gegeven over de (extra) kosten van het stemproces op rij worden gezet indien niet gekozen wordt voor Centrale Stemopneming;
- Inzicht wordt verstrekt in de aantallen benodigde en aangemelde vrijwilligers.

Wethouder Van Ooijen
Zal in het kader van de
Raadsvoorstel Nota van Uitgangspunten Opgave Inburgering en collegevoorstel inkoopconvenant Taalonderwijs en Kennis Nederlandse Maatschappij
- De raad uiterlijk Q2 2021 per brief te informeren over de gesprekken met kennisinstellingen over de evaluatie van het Utrechtse inburgeringsbeleid en hoe deze vorm gegeven gaat worden. In dezelfde brief komt de wethouder terug op de verkenning van de verbreding van arbeidsmarkttrajecten voor inburgeraars naar andere sectoren zoals de politie. Ook komt de wethouder terug op financiering van lokale initiatieven.
- De raad uiterlijk Q3 2021 per brief informeren over onder andere de werking, financiering en locaties van Welkomsthuizen.
- In de brief bij de STVV terug te komen op de stand van zaken scenario's taalscholen.

Raadsvoorstel Strekt ter vervanging:
- De wethouder zegt toe in de STVV nadrukkelijk de rol en taken van de cliënten in te brengen.
- De wethouder zegt toe in de STVV terug te komen op de arbeidsmarktbegeleiding van niet uitkeringsgerechtigde vrouwen.
- De wethouder zegt toe in de STVV terug te komen op de monitoring van studerende statushouders en de samenwerking met onderwijsinstellingen.
- De wethouder zegt toe in de STVV de gezondheid van nieuwkomers nadrukkelijker naar voren te laten komen zodat het belang daarvan ook in de nota beter naar voren komt en daarbij ook aandacht te besteden aan de ervaring met de field labs in Haarlem en Dordrecht.

Wethouder Voortman
De wethouder zal in het kader van
De Regenboogagenda/Raadsbrief voortgang Regenboogagenda

- In Q3 2021 in de voortgangsbrief Regenboogagenda meer getalsmatige informatie te geven (oa. mbt voorlichting en gastlessen) en de voortgang van schoolsOUT en de ontwikkeling van een light-versie hiervan.
- In Q1 2021 met een verzamelbrief te komen en hierin te betrekken: stand van zaken van het regenbooghuis, regenboogpad (USP), culturele projecten, stand van zaken m.b.t. AzC'S en een veilige plek daarin, de voortgang van schoolsOUT, Roze in Blauw netwerk, jongerenwerkers en buurtteams in relatie tot MBO.